

5

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

5.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

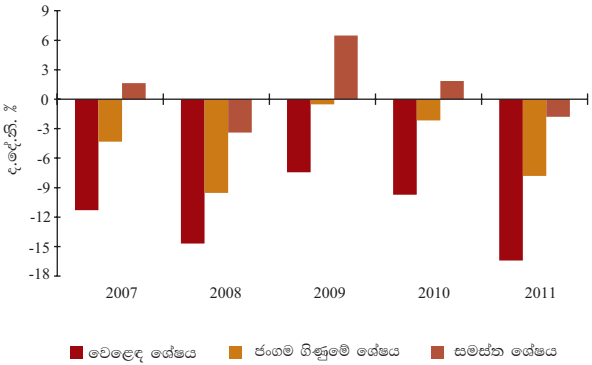
වසරේ ප්‍රථම භාගය තුළ මනා ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කළ විදේශීය අංශය, වසරේ අගභාගයේදී ඇති වූ අහිතකර ගෝලීය තත්ත්වයන් හා ආනයන ඉල්ලුමේ සීඝ්‍ර වර්ධනය හේතුකොටගෙන යම් අභියෝගයන්ට මුහුණ දුනි. ගෝලීය වශයෙන්, යුරෝපීය කලාපයේ ණය අර්බුදය තීව්‍ර වීම, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීම සහ සමහර තෙල් නිපදවනු ලබන මැද පෙරදිග සහ උතුරු අප්‍රිකානු රටවල හු දේශපාලනික අවිනිශ්චිතතාවයන් යනාදිය, ජාත්‍යන්තර ඉන්ධන මිල සහ මූල්‍ය ප්‍රවාහ ලැබීම් කෙරෙහි පීඩනයක් ඇති කරන ලදී. දේශීය වශයෙන්, සමස්ත ඉල්ලුමෙහි ප්‍රසාරණය වීම තුළින් ආනයනයන්හි සීඝ්‍ර වර්ධනයක් සිදු වූ අතර, එමගින් අපනයනයන්හි පැවතිය හැකි වර්ධනය හමුවේ වුවද, වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් විය. කාර්මික අපනයනයන්හි වර්ධනය මූලික කොටගෙන අපනයන සියයට 22 කින් වර්ධනය වූ අතර, තෙල් ආනයන ප්‍රධාන කරගත් අන්තර් භාණ්ඩ සහ ව්‍යාපෘතීන්ට අදාළ ආනයන ප්‍රධාන කරගත් ආයෝජන භාණ්ඩවල සීඝ්‍ර වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් ආනයන සියයට 51 කින් වර්ධනය විය.

ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ ලැබීම් ඉහළ මට්ටමක පැවතිය ද, එම ලැබීම් ජංගම ගිණුමේ වාර්තා වූ ඉහළ හිඟය සම්පූර්ණයෙන් පියවීමට තරම් ප්‍රමාණවත් නොවීය. විදේශීය සාප්පු ආයෝජන ඇතුළත් පෞද්ගලික අංශය වෙත ලැබුණු දිගුකාලීන ආයෝජන සහ රජය වෙත වූ ලැබීම් හිතකර මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේ වුවත්, ජංගම ගිණුමේ හිඟය ඉහළයෑම නිසා 2011 වසර අග වන විට ගෙවුම් තුලනයෙහි සමස්ත හිඟය එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 1.06 ක් විය.

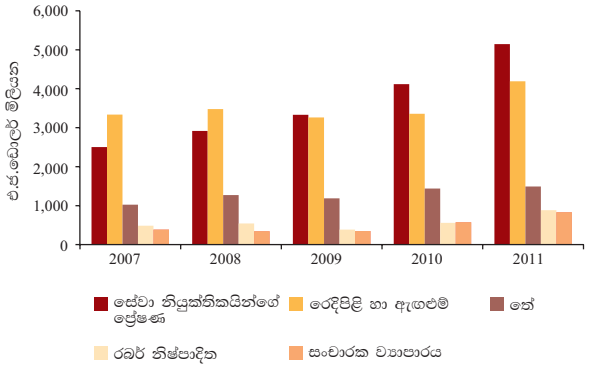
රටෙහි දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය 2011 අගෝස්තු මස මැද වන විට ඓතිහාසික වශයෙන් මෙතෙක් පැවති ඉහළම මට්ටම වන එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 8.2 ක් දක්වා වර්ධනය වූ අතර, ඉන්පසුව ක්‍රමිකව පහත වැටුණි. විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වෙත ලැබෙන විදේශ විනිමය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මිලදී ගැනීම්, ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලද ලැබීම් ඇතුළු රජය වෙත වූ ලැබීම් මෙන්ම ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ (ජා.මු.අ.) සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වූ ලැබීම්, වසරේ ප්‍රථම මාස 8 තුළ දී නිල සංචිත ඉහළ නැංවීමට උපකාරී විය. කෙසේ වුවත්, 2011 වසරේ අග භාගය තුළ දී ආනයන වියදමෙහි සිදු වූ සීඝ්‍ර වර්ධනයත් සමඟ පුළුල් වූ වෙළෙඳ හිඟය, විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි විදේශ විනිමය සඳහා තියුණු ඉල්ලුමක් ඇති කළේය. මේ අනුව, විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි අධික පීඩනයක් ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා විදේශ විනිමය සැපයීමට මහ බැංකුවේ මැදිහත්වීම අවශ්‍ය විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, අගෝස්තු මස දී වාර්තාගත ඉහළ මට්ටමක පැවති දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය, 2011 වසර අග වන විට ආනයනික මාස 3.5 කට සමාන වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.0 ක් දක්වා අඩු විය.

2011 වසරේ විදේශ විනිමය ප්‍රතිපත්තිය විනිමය අනුපාතිකයෙහි අධික උච්ඡාවචනයන් වැළැක්වීමට සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ තුළ ඇති වූ පීඩනය අවම කිරීම කෙරෙහි තවදුරටත් යොමු විය. වසරේ පළමු මාස අට තුළ දී අඛණ්ඩව විදේශ විනිමය ලැබීමත්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මෙම ලැබීම්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් මිලදී ගැනීමත් හේතුවෙන් 2011 වසරේ අගෝස්තු මස දක්වා රුපියල එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව

5.1 රූප සටහන ගෙවුම් තුලනය

5.2 රූප සටහන ප්‍රධාන විදේශ විනිමය ඉපයීමේ මූලයන්

ආන්තික වශයෙන් අතිප්‍රමාණය විය. ඉන්පසුව, වසරේ අග භාගය වන විට දේශීය වෙළෙඳපොළේ විදේශ විනිමය සඳහා වූ ඉල්ලුම ඉහළයෑම තුළින් ඇති වූ පීඩනයන් සමඟම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, විසින් වෙළෙඳපොළ ද්‍රවශීලතාව සුදුසු මට්ටමක පවත්වා ගැනීමේ සහ රුපියල අනවශ්‍ය ලෙස අවප්‍රමාණය වීම වැළැක්වීමේ අරමුණින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සපයන ලදී. තවද, අපනයන තරඟකාරීත්වය ශක්තිමත් කිරීම මෙන්ම ඉහළ යන ආනයන වියදම පාලනය කිරීම ඉලක්කගත වූ රජයේ අයවැය යෝජනාවලියට සමගාමීව, 2011 වසරේ නොවැම්බර් මස දී රුපියල සියයට 3 කින් අවප්‍රමාණය විය. ඒ අනුව, 2011 වසර අග වන විට එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල සියයට 2.59 කින් අවප්‍රමාණය විය.

2012 වසරේ දී විදේශීය අංශයේ සමතුලිතතාවය තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම උදෙසා අවශ්‍ය උචිත පරිසරයක් සැකසීම සඳහා වැදගත් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2012 ආරම්භයේදී, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වෙළෙඳපොළ මැදිහත්වීම ඛනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත්වලින් කොටසක් පියවීමට පමණක් සීමා කරමින් විනිමය අනුපාතිකයට වැඩි නම්‍යශීලීත්වයක් ලබාදීම සඳහා යොමු විය. අනෙකුත් මූලික ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග ලෙස, දේශීය සමාගම්වලට අන්තර්ජාතික මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙන් සෘජුවම ණය ලබා ගැනීම සඳහා පහසුකම් සලසමින් විනිමය පාලන රෙගුලාසි ලිහිල් කිරීම, වාණිජ බැංකුවලට සිය දෙවන ස්ථරයේ ප්‍රාග්ධනය ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා විදේශ අරමුදල් රැස් කිරීමට අවසර ලබාදීම, ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් සඳහා වන පොලී අනුපාතික පදනම් අංක 50 බැගින් ඉහළ දැමීම සහ දේශීය ඛනිජ තෙල් මිල ගණන් ජාත්‍යන්තර මිල ගණන් නිරූපණය වන පරිදි ඉහළ නැංවීම දැක්විය හැකිය. තවද, භාණ්ඩාගාර බිල්පත්

සහ බැඳුම්කර මත සිදුකළ හැකි විදේශීය ආයෝජන සඳහා නොපියවූ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 10 ක් ලෙස එවකට පැවැති සීමාව, 2011 වසරේ දෙසැම්බර් මස දී සියයට 12.5 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග මගින්, ජංගම ගිණුම සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම වෙත හිතකර බලපෑම් ඇති කරනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වන අතර, එමගින් විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාව තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇත.

5.2 විදේශීය වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති සහ ආයතනික පහසුකම්

2011 වසරේ විදේශ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රධාන වශයෙන් කේන්ද්‍ර වූයේ අපනයන පදනම පුළුල් කිරීම, අපනයන වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය කිරීම, දේශීය එකතු කළ අගය ඉහළ නැංවීම සහ රටෙහි අපේක්ෂිත ඉහළ ආර්ථික වර්ධන වේගයක් ළඟා කරගැනීමට අවශ්‍ය ලෙස විදේශ වෙළෙඳාමෙහි දායකත්වය ලබා ගැනීම සඳහා යහපත් වාතාවරණයක් ඇති කිරීම යන කරුණු මතය. ඒ අනුව, විදේශ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති රාමුවෙහි ඉලක්කය වූයේ විදේශ අංශයේ තරඟකාරීත්වය ළඟාකර ගැනීම සඳහා දේශයට ආවේණික කුසලතා සහ සම්පත් වැඩි දියුණු කිරීම, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, තාක්ෂණික නවෝත්පාදනයන්ට ධෛර්යය දීම සහ ඉහළ වර්ධන හැකියාවක් ඇති කරමාන්ත සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන යොමු කිරීම වේ.

2010 ජුනි මස 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වූ කාණ්ඩ හතරකින් යුතු තීරු බදු ව්‍යුහය 2011 දී ද තවදුරටත් පැවතිණි. මෙමගින් සියයට 0, 2.5, 6, 15 සහ 28 ලෙස කාණ්ඩ පහකින් යුක්ත වූ තීරු බදු ව්‍යුහය වර්තමානයේ සියයට 0, 5, 15 සහ 30 ලෙසට කාණ්ඩ හතරක් වන

5.1 සංඛ්‍යා සටහන **ගෙවුම් තුලන විශ්ලේෂණාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම (අ)**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2007	2008	2009	2010 (අ)	2011 (අ)	2007	2008	2009	2010 (අ)	2011 (අ)
වෙළෙඳ ශේෂය	-3,657	-5,981	-3,122	-4,825	-9,710	-404,703	-647,207	-358,707	-545,350	-1,073,900
අපනයන	7,640	8,111	7,085	8,626	10,559	845,683	878,499	813,911	974,387	1,167,588
ආනයන	11,296	14,091	10,207	13,451	20,269	1,250,386	1,525,705	1,172,618	1,519,737	2,241,488
සේවා (ශුද්ධ)	302	401	391	707	1,099	33,357	43,557	44,780	79,766	121,635
ලැබීම්	1,775	2,004	1,892	2,474	3,084	196,249	217,180	217,378	279,634	340,977
ගෙවීම්	1,472	1,603	1,501	1,768	1,985	162,892	173,623	172,598	199,868	219,342
ආදායම් (ශුද්ධ)	-358	-972	-488	-617	-647	-39,054	-105,032	-55,814	-69,776	-72,046
ලැබීම්	449	-32	116	323	467	50,213	-3,133	13,551	36,508	51,109
ගෙවීම්	807	940	603	940	1,114	89,267	101,899	69,365	106,284	123,155
හාණිද, සේවා හා ආදායම (ශුද්ධ)	-3,712	-6,552	-3,219	-4,735	-9,258	-410,401	-708,681	-369,740	-535,360	-1,024,311
ජංගම සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	2,311	2,666	3,005	3,660	4,643	255,684	288,639	345,498	413,885	513,216
පෞද්ගලික සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	2,214	2,565	2,927	3,608	4,583	245,006	277,711	336,578	407,967	506,630
ලැබීම්	2,502	2,918	3,330	4,116	5,145	276,814	316,091	382,818	465,166	569,103
ගෙවීම්	288	353	403	508	562	31,808	38,380	46,240	57,199	62,473
නිල සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	97	101	77	52	60	10,677	10,928	8,920	5,918	6,587
ජංගම ගිණුම	-1,402	-3,886	-214	-1,075	-4,615	-154,717	-420,042	-24,242	-121,475	-511,095
ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුම	2,097	1,773	2,594	2,877	4,262	230,978	193,713	299,381	322,035	458,412
ප්‍රාග්ධන ගිණුම	269	291	233	164	164	29,669	31,456	26,832	18,521	18,126
ප්‍රාග්ධන සංක්‍රාම (ශුද්ධ)	269	291	233	164	164	29,669	31,456	26,832	18,521	18,126
ලැබීම්	278	303	247	182	185	30,735	32,774	28,465	20,599	20,382
ගෙවීම්	10	12	14	19	20	1,066	1,319	1,633	2,078	2,256
මූල්‍ය ගිණුම	1,828	1,483	2,361	2,713	4,097	201,309	162,258	272,550	303,515	440,286
දිගුකාලීන:	1,251	1,016	1,304	2,379	3,292	140,054	109,174	149,772	268,228	362,419
සෘජු ආයෝජන	548	691	384	435	896	60,768	74,837	44,112	49,008	99,265
විදේශීය සෘජු ආයෝජන (ශුද්ධ)	548	691	384	435	896	60,768	74,837	44,112	49,008	99,265
පෞද්ගලික දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	31	74	79	149	153	3,314	7,768	9,105	17,569	16,804
ලැබීම්	199	265	390	580	364	22,033	28,693	44,795	65,934	40,187
ගෙවීම්	168	191	311	431	211	18,719	20,925	35,691	48,365	23,384
රජයේ දිගුකාලීන (ශුද්ධ)	672	252	840	1,796	2,244	75,971	26,568	96,555	201,650	246,350
ලැබීම්	1,290	1,059	1,780	2,460	3,029	144,146	114,658	204,435	276,582	333,630
ගෙවීම්	618	807	940	665	785	68,175	88,090	107,880	74,932	87,280
කෙටිකාලීන:	577	466	1,058	334	805	61,256	53,084	122,777	35,287	77,867
විවිධ ආයෝජන (ශුද්ධ)	101	60	-6	-230	-171	11,249	6,460	-785	-26,010	-18,979
පෞද්ගලික කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	20	594	228	-1,032	-228	1,868	63,987	26,108	-116,655	-25,226
වාණිජ බැංකු වත්කම් (ශුද්ධ)	-281	210	-435	249	183	-31,352	17,889	-51,298	33,343	14,724
වාණිජ බැංකු වගකීම් (ශුද්ධ)	364	-185	-98	815	788	38,746	-11,858	-8,836	84,356	81,555
රජයේ කෙටිකාලීන (ශුද්ධ)	372	-213	1,369	531	233	40,744	-23,395	157,588	60,252	25,794
වි.ගැ.හි වෙන්කිරීම් (අ)	-	-	508	-	-	-	-	58,353	-	-
අගය ගණනය කිරීමේ ගැලපීම්	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
වැරදිම් හා අන්තර්ගම්	-165	728	346	-881	-707	-16,259	80,534	40,082	-112,586	-53,167
සමස්ත ශේෂය (ඉ)	531	-1,385	2,725	921	-1,061	60,002	-145,795	315,221	87,974	-105,850
මූල්‍ය වෙනස්වීම් (ඉ)	-531	1,385	-2,725	-921	1,061	-60,002	145,795	-315,221	-87,974	105,850
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකය						110.62	108.33	114.94	113.06	110.57
ශ්‍රී ලංකා රුපියල්/එ.ජ.ඩොලරය										
ද.දේ.නි. ජේ ප්‍රතිගනයක් ලෙස (ඊ)										
වෙළෙඳ ගිණුම	-11.3	-14.7	-7.4	-9.7	-16.4	-11.3	-14.7	-7.4	-9.7	-16.4
ජංගම ගිණුම	-4.3	-9.5	-0.5	-2.2	-7.8	-4.3	-9.5	-0.5	-2.2	-7.8
ප්‍රදානයන් හැර ජංගම ගිණුම	-4.6	-9.8	-0.7	-2.3	-7.9	-4.6	-9.8	-0.7	-2.3	-7.9

(අ) මෙම සංඛ්‍යා ගෙවුම් තුලන අත්පොතේ 5 වන සංස්කරණය (1993) ට අනුරූපව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ජාත්‍යන්තරව අනුගමනය කරන අයුරින් සකස් කොට ඇත. මීට අමතරව 1994 සිට අක්වෙරළ බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ දේශීය බැංකු ක්‍රමයේ කොටසක් ලෙස සලකා ඇත.

(ආ) සංශෝධිත

(ඇ) තාවකාලික

(ඈ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් කරන ලද සාමාන්‍ය සහ විශේෂ, විශේෂ ගැනුම් ගිණිකම් (වි.ගැ.හි) වෙන් කිරීම් ඇතුළත් වේ.

(ඉ) එ.ජ.ඩොලර්වලින් දක්වා ඇති සංඛ්‍යා රුපියල් වටිනාකම්වලට පරිවර්තනය කර ඇත්තේ කාලපරිච්ඡේදයේ සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකයට අනුවය.

(ඊ) දත්ත ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගණනය කරන ලද ද.දේ.නි. මත පදනම් වේ.

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය
ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

5.2 සංඛ්‍යා සටහන	ආනයන බදු එකතු කිරීමේ සාමාන්‍ය අනුපාත (අ)				
	ප්‍රතිශතය (%)				
ශීර්ෂය	2007	2008	2009	2010	2011 (අ)
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	12.4	12.6	19.4	12.6	11.0
ආහාර හා පාන වර්ග	13.5	14.8	26.8	12.1	12.3
සහල්	3.1	3.1	5.4	2.1	21.2
පිටි	31.9	22.6	22.6	40.8	8.1
සීනි	23.9	32.8	26.5	4.0	5.0
තිරිඟු හා ධාන්‍ය	6.3	6.7	32.2	12.4	12.2
කිරි හා කිරි නිෂ්පාදිත	7.7	2.0	29.2	6.4	1.2
කරවල	2.9	9.4	10.9	12.2	12.1
වෙනත් මාළු නිෂ්පාදිත	4.9	8.7	18.3	25.0	21.3
වෙනත්	20.8	24.2	27.2	19.6	21.0
ආහාර නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ	11.2	8.4	6.7	13.3	9.7
මෝටර් රථ හා යතුරු පැදි	16.3	7.7	6.2	18.4	14.0
ගුවන් විදුලි ග්‍රාහක සහ රූපවාහිනී යන්ත්‍ර	7.7	6.3	7.1	20.0	2.3
රබර් වයර් හා පියුබ්	22.4	19.2	20.1	21.6	20.9
බෙහෙත් හා ඖෂධ නිෂ්පාදිත	0.4	0.4	0.4	0.3	0.2
වෙනත්	10.6	13.0	8.6	9.7	7.4
අන්තර් භාණ්ඩ	1.5	2.2	5.0	1.7	1.0
පොහොර	2.7	2.5	2.5	1.0	0.0
බොර තෙල්	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
වෙනත් බන්ධන තෙල් නිෂ්පාදිත	1.6	4.7	19.0	3.2	1.1
රසායන ද්‍රව්‍ය හා සංයෝග	1.9	1.8	1.9	1.1	0.3
ඩයි වර්ග, පදම් කිරීමේ හා වර්ණක	2.5	2.1	2.1	2.1	2.3
කඩදාසි නිෂ්පාදිත	2.2	2.0	2.1	1.8	1.4
රෙදිපිළි	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1
වෙනත්	3.3	2.9	4.9	3.2	2.0
ආයෝජන භාණ්ඩ	4.8	5.3	4.4	4.8	3.9
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	7.2	7.2	8.2	5.9	4.3
ප්‍රවාහන උපකරණ	7.1	7.1	3.7	7.6	7.8
යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ	2.7	3.1	2.5	2.8	1.5
වෙනත්	4.2	3.9	3.3	4.0	2.8
ආනයන බදු එකතු කිරීමේ සාමාන්‍ය අනුපාතය	4.1	4.6	7.8	5.0	3.8

(අ) මුළු රේගු බදු එකතුව (ඇතුළු භාණ්ඩ සඳහා විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද ඇතුළත් වේ) මුළු ආනයන වටිනාකමට (මි.ර.ගැ.) ප්‍රතිශතයක් ලෙස
(ආ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව

ලෙස සරල කරන ලදී. මේ අනුව අපනයන භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය වෙනුවෙන් ආනයනය කරන අමුද්‍රව්‍ය සහ යන්ත්‍රෝපකරණ බොහොමයක් පෙර තිබූ සියයට 2.5 තීරු බදු කාණ්ඩයේ සිට සියයට “0” කාණ්ඩයට නැතහොත් තීරු බදු රහිත කාණ්ඩයට ඇතුළත් කරන ලදී. දේශීය කාර්මික නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සහ එකතු කළ අගය සහිත අපනයන දිරි ගැන්වීම සඳහා මෙම ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබීය.

2011 අයවැය කුලීන් විදේශ විනිමය සපයන කර්මාන්ත සඳහා පහසුකම් සපයන අතර, නවෝත්පාදන නිපැයුම් සහ එකතුකළ අගය වැඩි නිපැයුම් දිරි ගැන්වීම මගින් අපනයන පදනම ඉහළ නැංවීමට ක්‍රමවත් පියවර ගන්නා ලදී. එමගින් අපනයනවල එකතුකළ අගය දිරි ගැන්වීම සඳහා අමු රබර් සහ ටයිටේනියම් හා ස්වාභාවික මිනිස් ආදී බන්ධන ද්‍රව්‍ය ඇතුළු බොහෝ අමු ද්‍රව්‍ය සහ

අර්ධ නිම් භාණ්ඩ අපනයන මත සෙස් බද්දක් පැනවූ අතර, නිම් භාණ්ඩ සෙස් බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී. ජාත්‍යන්තරව තරඟකාරී ලෙස භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය නවීන තාක්ෂණය දේශීය කර්මාන්තවලට ලබා ගැනීමට උනන්දු කිරීම සඳහා යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ මත පනවා තිබූ ආනයන බදු අඩු කරන ලදී. තවද, 2016 වසරේ දී සංචාරකයින් මිලියන 2.5 කට පහසුකම් සැලසිය හැකි කර්මාන්තයක් බවට සංචාරක කර්මාන්තය පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වැඩිදියුණු කිරීම්, ප්‍රතිසංස්කරණ හා උසස් සේවා සැපයීම සඳහා සංචාරක කර්මාන්තයට අවශ්‍ය භාණ්ඩ මත පනවා තිබූ සෙස් බද්ද අඩු කරන ලදී.

සාර්ව සහභාගීත්වයක් සහිත ආර්ථික වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා වෙළෙඳ හා වාණිජ ප්‍රවර්ධනයට අවශ්‍ය භූගෝලීය සහ තාක්ෂණික සබඳතා වැඩි දියුණු කිරීමේ වැදගත්කම හඳුනා ගනිමින් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන භාණ්ඩ සඳහා පනවා තිබූ ඇතැම් බදුවලින් එම භාණ්ඩ නිදහස් කරන ලදී. ඒ අනුව, 2011 ජනවාරි 1 වන දින සිට මුදල් හා ක්‍රම සම්පාදන අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශවලට සෘජුව ලැබෙන විදේශ ණය හෝ ආධාර යටතේ සිදුකරන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා අවශ්‍ය ආනයන භාණ්ඩ, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද (NBT), එකතු කළ අගය මත බද්ද (VAT) සහ තීරු බදු යන බදුවලින් ද නිදහස් කරන ලදී. තවද, තාර සහ ඇතැම් ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයනය ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්දෙන් ද, විදුලි සංදේශ කර්මාන්තය සඳහා ආනයනය කරන තාක්ෂණික උපකරණ එකතු කළ අගය මත බද්දෙන් ද නිදහස් කරන ලදී. 2011 වසරේ දී යටිතල පහසුකම් සඳහා අවශ්‍ය ආයෝජන සහ අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යෑමට මෙම ප්‍රතිපත්ති හේතු විය.

ඇතැම් දේශීය ආහාරවල මිල ගණන් ස්ථායීව තබා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. දේශීය සැපයුම්කරුවන් ආරක්ෂා කිරීමේ අරමුණින් ආනයන සීමා කිරීමේ ප්‍රධාන උපකරණයක් ලෙස විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද (SCL) භාවිතා කළ අතර, විශේෂයෙන්ම ඉහළ දේශීය සැපයුමක් පවතින කාලයේදී ඇතැම් ආහාර ආනයනය සඳහා එම බද්ද පනවන ලදී. වියළි එළවළු සහ වියළි පළතුරු ආදී ඇතැම් ආහාර ද්‍රව්‍ය ආනයන මත වූ සෙස් බද්ද ඉහළ නැංවූ අතර, තිරිඟු පිටි සහ ත්‍රිපෝෂ ආනයනය සඳහා සෙස් බදු හඳුන්වාදෙන ලදී.

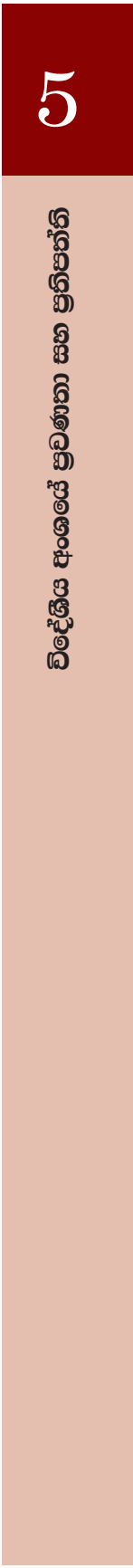
ආයතනික ව්‍යුහය ශක්තිමත් කිරීම මගින් විදේශ වෙළෙඳාමෙහි දියුණුවට රුකුල් දෙන සේවා ඉහළ නැංවීම සඳහා වැයම් කරන ලදී. ව්‍යවසායකයින් සහ අපනයනකරුවන්ට තම ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන

යැමට අවශ්‍ය වාතාවරණය වැඩි දියුණු කිරීම සහ රටේ විදේශ වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තියට සරිලන ලෙස සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීම විදේශ වෙළෙඳාම සඳහා පහසුකම් සලසන ආයතනවල අරමුණ විය. විදේශ වෙළෙඳාම සම්බන්ධව ලේඛනගත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් එහි රේගු ප්‍රකාශන පත්‍රය මාර්ගගත පද්ධතියක් මගින් (online) පිළියෙල කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙම පද්ධතිය මගින් අපනයනකරුවන්ට හා ආනයනකරුවන්ට රේගු පත්‍රය විද්‍යුත් මාර්ගයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට සහ මාර්ගගත පද්ධතියක් තුළින් ගෙවීම් කිරීමට පහසුකම් සලසන අතර, භාණ්ඩ ලැබෙන වරායෙහි ද රේගුවෙහි ද සේවා සපයන බැංකුවෙහි ද තොරතුරු තත්කාලීන ලෙස සටහන් වේ. කාර්ය පටිපාටිය තාර්කිකරණය කිරීම සහ මෙහෙයුම් කටයුතුවල කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය විසින් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික යන දෙඅංශයම නියෝජනය කරමින් ප්‍රධාන නිෂ්පාදන අංශ ආවරණය වන අයුරින් උපදේශක කමිටු 20 ක් පිහිටුවන ලදී. අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය ඉහළ ආදායම් ඉපැයිය හැකි ප්‍රධාන නිෂ්පාදන අංශ 7 ක් ඉලක්ක කරගෙන ඇති අතර, 2015 වසරේදී අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 15 ඉක්මවීම සඳහා පවතින ඉලක්කයට මෙම අංශ දායක වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම නිෂ්පාදන අංශ අතර ඇඟළුම්, තේ, රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත, මැණික්, දියමන්ති සහ ස්වර්ණාභරණ, තොරතුරු තාක්ෂණය (ICT)/ ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (BPO)/ දැනුම පදනම් වන ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (KPO), ආහාර, පාන සහ කුළුබඩු සහ ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත වේ. සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන අනාගතයේදී තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමේ අපේක්ෂාවන් සමඟ පසුගිය වසරවල එම අපනයන ඉහළ නැංවීම පිණිස වගාකරුවන් සහ සැපයුම් දාම සංවර්ධන වැඩසටහන් මගින් කෘෂි අපනයන ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික ඉහළ තත්ත්වයෙන් යුතු භාණ්ඩ තනි වෙළෙඳ නාමයකින් ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා දැනට ලොව ප්‍රචලිත “සිලෝන් ටී” සහ “සිලෝන් සැෆයර්” වලට සමගාමීව, “සිලෝන් සිනමන්” ද ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළට ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ කුරුඳු ඉහළ අගයකින් යුතු භාණ්ඩයක් ලෙස ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළට හඳුන්වා දීම සඳහා ගත් මූලික පියවරකි. මේ අතර, ප්‍රධාන අපනයන ගමනාන්තවල ඇති වූ භූ දේශපාලනික අස්ථාවරත්වයන් සහ මූල්‍ය අංශයෙහි අර්බුදකාරී තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා අපනයන ණය රක්ෂණ සංස්ථාව මගින් අපනයන ණය සඳහා ලබාගත් රක්ෂණ ආවරණ සංඛ්‍යාව ඉහළ යන ලදී. ඉහළම අපනයන ණය රක්ෂණයන්ගේ වර්ධනය මැද

පෙරදිගින් වාර්තා වූ අතර දෙවනුව ඉහළම වර්ධනය දැක්වූයේ යුරෝපා සංගමය වෙත කළ අපනයන සඳහා ය.

ලෝක ආර්ථිකයේ තවදුරටත් පැවති අවිනිශ්චිතතාවයන් සමඟ වෙළෙඳ එකඟතාවයන් ඇති කර ගැනීමේ ප්‍රවණතාවයෙහි ඉහළ යැමක් පෙන්වීය. ලෝක වෙළෙඳ සාකච්ඡාවලදී නිරන්තරව ඇතිවන ගෝලීය මට්ටමේ බාධක හා ප්‍රමාදවීම් හමුවේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාව විවෘත ආර්ථිකයක් ලෙස තවදුරටත් ද්විපාර්ශ්වික, කලාපීය සහ බහුපාර්ශ්වික, වෙළෙඳ සබඳතා ශක්තිමත් කිරීමට ක්‍රියා කළේය. 2011 වසරේදී අවසන් කිරීමට නියමිතව තිබූ ප්‍රධානතම බහුපාර්ශ්වික වෙළෙඳ සාකච්ඡා ක්‍රියාවලිය වූ ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානයේ (WTO) දෝනා සංවර්ධන වටයේ සාකච්ඡාවලදී, සාමාජිකයන් අතර නිල එකඟතාවයකට පැමිණීමට අපොහොසත් විය. 2011 දෙසැම්බර් මස පැවති අටවන ලෝක වෙළෙඳ සංවිධානයේ අමාත්‍යවරුන්ගේ සමුළුවේදී දෝනා වටය සම්පූර්ණවීම පමාවීම පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාව වැඩි සැලකිල්ලක් යොමු කරන ලද්දේ මෙම ගිවිසුම මගින් කෘෂිකාර්මික සහ කෘෂිකාර්මික නොවන වෙළෙඳපොළ පිවිසුම් (NAMA) සඳහා වැදගත් ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීමට හැකි බැවිනි. සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් අතර වෙළෙඳ සහයෝගීතාවය නැංවීම උදෙසා එක්සත් ජාතීන්ගේ වෙළෙඳාම හා සංවර්ධනය පිළිබඳ සමුළුව (UNCTAD) යටතේ ක්‍රියාත්මක වන වෙළෙඳ වරණයන් පිළිබඳ ගෝලීය ක්‍රමය (GSTP) තුළින් ශ්‍රී ලංකාවට අත් වූයේ ඉතා සීමිත වාසි ප්‍රමාණයකි. මේ යටතේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 10.6 ක් වටිනා භාණ්ඩ පමණක් ශ්‍රී ලංකාව අපනයනය කර ඇති බැවින් ගිවිසුම යටතේ පහසුකම් ලබා ගැනීම තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පෙන්නුම් කරයි.

ආසියා ශාන්තිකර වෙළෙඳ ගිවිසුමෙහි (APTA) විෂය පථය පුළුල් කිරීම උදෙසා ශ්‍රී ලංකාව වෙළෙඳ පහසුකම් සහ ආයෝජන පිළිබඳ ගිවිසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇරඹූ අතර, සේවා පිළිබඳ මූලික ගිවිසුමක් ද අත්සන් කරන ලදී. මෙම ගිවිසුම මගින් චීනය සහ කොරියාව වැනි විශාල වෙළෙඳපොළවල්වලට පිවිසීමට ඇති හැකියාව විවෘත වන බැවින් සියයට 40 ක තීරු බදු කාණ්ඩ සඳහා සියයට 40 ක වරණීය ප්‍රවේශයක් (MOP) ලබාදීමේ අවශ්‍යතාවය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව විසින් සහයෝගය දක්වන ලදී. ආසියා ශාන්තිකර වෙළෙඳ ගිවිසුම (APTA) යටතේ ශ්‍රී ලංකාව අඩු සංවර්ධිත රටවල් ගණයට අයත් වන නිසා මෙම ගිවිසුම යටතේ ඉහත සඳහන් බැඳීම් ලබා දීමේ අවශ්‍යතාවයෙන් ශ්‍රී ලංකාව නිදහස් වේ. 2011 වසරේ දී සාමාජිකයින් වාර්ෂික ලැයිස්තු පිළිබඳව තවදුරටත් සාකච්ඡා කරන ලදී. ආසියා ශාන්තිකර වෙළෙඳ ගිවිසුමෙහි විෂය පථය පුළුල් වන නමුදු, ශ්‍රී ලංකාව විසින් තේ සහ කොහු

5.3 සංඛ්‍යා සටහන

වෙළෙඳ දර්ශක (අ)

2010=100

ශීර්ෂය	වටිනාකම් දර්ශකය			පරිමා දර්ශකය			ඒකක වටිනාකම් දර්ශකය		
	2010	2011 (අ)	වර්ධනය %	2010	2011 (අ)	වර්ධනය %	2010	2011 (අ)	වර්ධනය %
අපනයන									
කෘෂිකාර්මික අපනයන	100.0	109.7	9.7	100.0	97.5	-2.5	100.0	112.5	12.5
තේ	100.0	103.5	3.5	100.0	98.2	-1.8	100.0	105.4	5.4
රබර්	100.0	119.2	19.2	100.0	83.1	-16.9	100.0	143.5	43.5
පොල්	100.0	160.6	60.6	100.0	116.3	16.3	100.0	138.1	38.1
අනෙකුත් කෘෂිකාර්මික අපනයන	100.0	124.2	24.2	100.0	144.2	44.2	100.0	86.1	-13.9
කාර්මික අපනයන	100.0	131.2	31.2	100.0	118.5	18.5	100.0	110.7	10.7
රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	100.0	125.0	25.0	100.0	113.5	13.5	100.0	110.1	10.1
බනිත නෙල් නිෂ්පාදන	100.0	210.0	110.0	100.0	134.8	34.8	100.0	155.8	55.8
අනෙකුත් කාර්මික අපනයන	100.0	159.0	59.0	100.0	117.0	17.0	100.0	135.9	35.9
බනිත ද්‍රව්‍ය අපනයන	100.0	135.7	35.7	100.0	110.0	10.0	100.0	123.3	23.3
මුළු අපනයන	100.0	122.5	22.5	100.0	110.4	10.4	100.0	110.9	10.9
ආනයන									
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	100.0	147.7	47.7	100.0	125.6	25.6	100.0	117.6	17.6
ආහාර හා පාන වර්ග	100.0	118.4	18.4	100.0	108.5	8.5	100.0	109.1	9.1
අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ	100.0	181.2	81.2	100.0	145.2	45.2	100.0	124.8	24.8
අන්තර් භාණ්ඩ	100.0	152.5	52.5	100.0	123.3	23.3	100.0	123.7	23.7
පොහොර	100.0	169.5	69.5	100.0	122.9	22.9	100.0	137.9	37.9
බනිත නෙල් නිෂ්පාදන	100.0	157.7	57.7	100.0	121.1	21.1	100.0	130.2	30.2
රසායනික ද්‍රව්‍ය	100.0	135.0	35.0	100.0	115.8	15.8	100.0	116.6	16.6
තිරිඟු සහ ඉරිඟු	100.0	161.8	61.8	100.0	117.9	17.9	100.0	137.2	37.2
රෙදිපිළි	100.0	128.3	28.3	100.0	111.7	11.7	100.0	114.8	14.8
ජලාස්ථික්	100.0	123.7	23.7	100.0	110.8	10.8	100.0	111.7	11.7
දියමන්ති	100.0	284.9	184.9	100.0	200.4	100.4	100.0	142.2	42.2
ආයෝජන භාණ්ඩ	100.0	155.6	55.6	100.0	128.2	28.2	100.0	121.3	21.3
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	100.0	131.0	31.0	100.0	121.2	21.2	100.0	108.0	8.0
ප්‍රවාහන උපකරණ	100.0	179.7	79.7	100.0	144.4	44.4	100.0	124.4	24.4
යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ	100.0	160.1	60.1	100.0	125.4	25.4	100.0	127.7	27.7
අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ	100.0	120.6	20.6	100.0	118.9	18.9	100.0	101.4	1.4
මුළු ආනයන	100.0	151.2	51.2	100.0	123.5	23.5	100.0	122.4	22.4
වෙළෙඳ අනුපාතය							100.0	90.7	-9.3

(අ) පුළුල් වශයෙන් ආවරණය වන පරිදි වෙළෙඳ දර්ශක එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව ගණනය කර ඇති අතර 2010 වසර පදනම් වර්ෂය ලෙසින් සලකා ඇත.
(ආ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා රේගුව
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

වැනි අපනයන භාණ්ඩ කිහිපයක් පමණක් මෙම ගිවිසුම යටතේ දැනට අපනයනය කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාව දකුණු ආසියානු කලාපය සමග පවතින සිය ද්විපාර්ශ්වීය හා බහුපාර්ශ්වීය වෙළෙඳ සම්බන්ධතා ශක්තිමත් කර ගැනීමට අඛණ්ඩව උත්සාහ දැරීය. කලාපීය වෙළෙඳාම තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීමේ අරමුණින් දකුණු ආසියානු නිදහස් වෙළෙඳ කලාපය (SAFTA) යටතේ සංවේදී භාණ්ඩ ඇතුළත් වාරණ ලැයිස්තුවේ ඇති භාණ්ඩ ප්‍රමාණය සියයට 20 කින් අඩුකිරීම සඳහා දැනටමත් පොරොන්දු වී ඇති අතර, ඒවා 2012 වසර මුල සිට ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතව ඇත. තවද, 2016 වන විට රේගු ගාස්තු සියයට 5 සිට සියයට 0 දක්වා

ක්‍රමයෙන් අඩු කිරීමට සාමාජික රටවල් අපේක්ෂා කෙරේ. කෙසේ වුවද, ශ්‍රී ලංකාව සිය ප්‍රධාන කලාපීය වෙළෙඳ හවුල්කරුවන් වන ඉන්දියාව සහ පාකිස්ථානය සමග ප්‍රධාන වශයෙන් ද්විපාර්ශ්වීය ගිවිසුම් යටතේ දැනටමත් වෙළෙඳ කටයුතු සිදුකරන නිසා දකුණු ආසියානු නිදහස් වෙළෙඳ කලාපය සහ දකුණු ආසියානු වරණීය ගිවිසුම (SAPTA) යටතේ සිදු කරන වෙළෙඳාම පහළ අගයක පැවතීම. 2010 අප්‍රේල් මස අත්සන් කරන ලද සේවා වෙළෙඳාම පිළිබඳ සාර්ක් ගිවිසුම (SATIS) මේ වනවිට ඇෆ්ගනිස්ථානය සහ භූතානය හැර අනෙකුත් සියලු සාමාජිකයන් විසින් අනුමත කර ඇත. 2011 මාර්තු මස සිට සාමාජිකයන් ගිවිසුමේ බැඳීම් පිළිබඳ උපලේඛන සඳහා සාකච්ඡා ඇරඹූ අතර, 2012 ජූනි

මස වන විට මෙය සම්පූර්ණකොට සම්මත කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ද්විපාර්ශ්වික ගිවිසුම් යටතේ ශ්‍රී ලංකාව විසින් ඉන්දියාවට කළ අපනයන සියයට 9.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, ඉන්දියාවෙන් කරන ලද ආනයන සියයට 72.4 කින් වර්ධනය විය. වටිනාකම් සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි ලෙසම විෂමතා තිබුණද, ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයනවලින් බහුතරයක් ඉන්දු-ශ්‍රී ලංකා ගිවිසුම යටතේ සිදුකරන අතර, ඉන්දියාවෙන් කරනු ලබන ආනයන බහුතරයක් ගිවිසුමෙන් පරිබාහිරව සිදු වන හෙයින් ශ්‍රී ලංකාව මෙම ගිවිසුමෙන් වාසි අත් කර ගන්නා ලදී. 2008 දී විස්තීර්ණ ආර්ථික සහයෝගිතා ගිවිසුමෙහි (CEPA) ඇති වූ පසුබෑමත් සමඟ මෙම ගිවිසුමේ කෙටුම්පත නැවත සංශෝධනය කිරීම සඳහා 2011 පෙබරවාරි මස අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අන්තර්-ආයතනික නියෝජිත කමිටුවක් පත් කරන ලදී. දේශීය පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ සාකච්ඡා පැවැත්වීමෙන් අනතුරුව ආයෝජනය පිළිබඳ පරිච්ඡේදය හැර ගිවිසුමෙහි කෙටුම්පත සංශෝධනය කිරීම නිම කරන ලදී. 2005 වසරේදී පාකිස්ථාන-ශ්‍රී ලංකා නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම ඇරඹීමෙන් පසුව පාකිස්ථානය වෙත කළ අපනයන සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්වීය. පාකිස්ථානය, ශ්‍රී ලංකාවේ නැගී එන වෙළෙඳ පාර්ශ්වකරුවකු බව පෙන්වුම් කරමින් 2011 වසරේදී, පාකිස්ථානය වෙත කළ අපනයන සියයට 25 කින් වර්ධනය විය.

5.3 භාණ්ඩ වෙළෙඳාම, වෙළෙඳ ශේෂය සහ වෙළෙඳ අනුපාතය

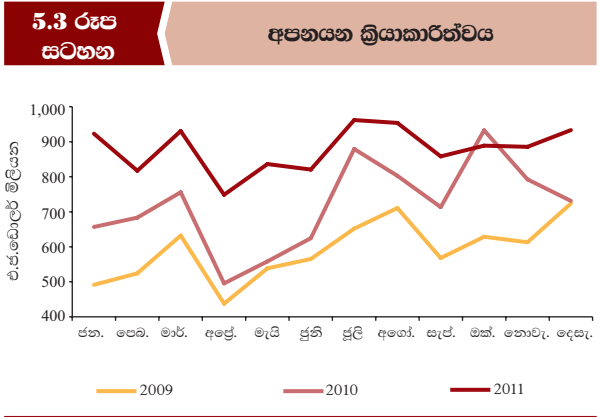
අපනයන ක්‍රියාකාරිත්වය

ලෝක ආර්ථිකය මන්දගාමීව යථා තත්ත්වයට පත් වුවද, 2010 දී යළි වර්ධනයක් පෙන් වූ අපනයන අංශය, 2011 දී තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. 2011 වසරේ දී අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 10 සීමාව ඉක්මවමින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 10,559 ක් වූ අතර, එය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 22.4 ක වර්ධනයකි. විශේෂයෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික වෙළෙඳපොළවල් වන ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය, යුරෝපා සංගමය සහ මැද පෙරදිග වැනි රටවල ආර්ථිකයන් යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව හා අවිනිශ්චිතව සිදුවීම හමුවේ වුවද, කම්පනවලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පෙන්වුම් කරමින් ශ්‍රී ලංකාව ලැබූ අපනයන වර්ධනය ප්‍රශංසනීය වේ. දේශීය ආර්ථික කටයුතු ප්‍රසාරණය වීම මෙන්ම අඩු පොළී අනුපාතික සහ යටිතල පහසුකම් වර්ධනය වීම සමඟ ආයෝජනවලට හිතකර පරිසරයක් පැවතීම, අපනයන වර්ධනයට දායක විය. අපනයන ආදායමේ

වර්ධනයට වැඩිම දායකත්වය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,896 කින් ඉහළ ගිය කාර්මික අපනයනවලින් සහ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 221 කින් ඉහළ ගිය කෘෂිකාර්මික අපනයනවලින් ලැබුණි.

2011 දී කාර්මික අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7,992 ක් දක්වා සියයට 31.1 කින් වර්ධනය විය. රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්, රබර් නිෂ්පාදිත සහ බනිජ් තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන මෙම වර්ධනය සඳහා වැඩිම දායකත්වයක් ලබා දුනි. තවද, ආහාර, පාන හා දුම්කොළ, මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ, ප්‍රවාහන උපකරණ, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ අපනයනවලින් ලැබූ ආදායම ද අපනයන ආදායම සඳහා සැලකිය යුතු මට්ටමක දායකත්වයක් සැපයීය.

2011 වසරේ දී රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන මුළු අපනයනවලින් සියයට 39.7 ක් වූ අතර, ඇඟළුම් අපනයන කර්මාන්තය සඳහා පැවති ඉලක්කය වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4 ඉක්මවමින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,191 දක්වා සියයට 24.9 කින් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලංකාවේ ඇඟළුම්වල ඉහළ ප්‍රමිතිය මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාව හා තරඟකාරී රටවල වේතන පිරිවැය ඉහළ යාමෙන් නිෂ්පාදන පිරිවැය ඉහළයාම, ශ්‍රී ලංකාවේ රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වී ඇත. වසර තුළදී ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයට කරන ලද ඇඟළුම් අපනයන සියයට 21.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, යුරෝපා සංගමයේ රටවලට කරන ලද අපනයන සියයට 25.1 කින් ඉහළ ගියේය. වෙළෙඳපොළ විවිධාංගීකරණය සහ එකතු කළ අගය ඉහළ යාම ද 2011 වසරේ දී ඇඟළුම් අපනයන ආදායම ඉහළ යාමට උපකාරී විය. දේශීයව එකතු කළ අගය තවදුරටත් ඉහළ නැංවීම සඳහා රෙදි විවීමට ගන්නා කෙඳි වර්ග ආනයනය කිරීමේදී රේගුවේදී පනවන සියලුම බදුවලින් නිදහස් කිරීම සහ ඇඟළුම් කර්මාන්තය නවීකරණය කිරීමට අවශ්‍ය උපකරණ සඳහා පනවා තිබූ එකතු කළ අගය මත බදු හා රේගු බදුවලින් නිදහස් කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් 2012 අයවැය තුළින් ගන්නා ලදී.

5
 විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

විශේෂ සටහන 10

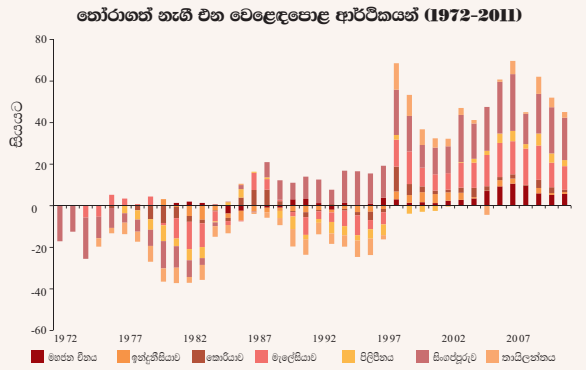
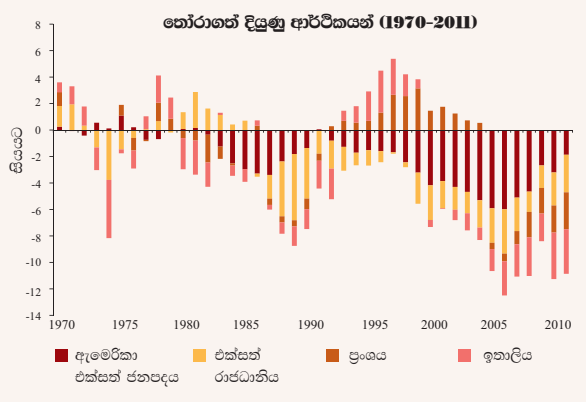
ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන්

ආර්ථික ගැටළුවලට හේතු සාධක සෙවීමට උත්සාහ දැරීමේ දී, විශේෂයෙන්ම ආර්ථික අර්බුදකාරී අවස්ථාවන්හි දී, ගෝලීය අසමතුලිතතා පිළිබඳ සංකල්පය ප්‍රතිපත්තිමය සාකච්ඡාවල කලට ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනී. හිතකර ආර්ථික තත්ත්වයන් පවතින අවස්ථාවල සැලකිල්ලට බදුන් නොවූ ඇතැම් ප්‍රවණතා සහ ව්‍යුහාත්මක වෙනස්වීම්, ආර්ථික අර්බුදකාරී අවස්ථාවල හදිසියේම කැපී පෙනෙන ස්වභාවයකින් දිස්වේ. ඇතැම් අවස්ථාවල සමහර රටවල් විසින් “හිතකර” යැයි සලකනු ලැබූ සමහර සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතාවයන්, වෙනස් තත්ත්වයන් යටතේ ඔවුන්ටම “තර්ජනාත්මක” ස්වරූපයක් ගනී. එම රටවල් සඳහා එකී ප්‍රවණතා හිතකර නොවන තැන්හි දී, ඒවා ‘අසමතුලිතතා’ ලෙස හැඳින්වීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබේ. ගෝලීය ප්‍රතිපත්ති සාකච්ඡාවන්හි දී, විශේෂයෙන්ම සංවර්ධිත සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් අතර ඇතිවන සංවාදයන්හි (“north-south” dialogue) මෙවැනි යෙදුම් භාවිතා කරන ආකාරය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වන්නේ කිසියම් ප්‍රතිඵලයක් අහිතකර යැයි නිර්වචනය කිරීමේ දී එය කවුරුන් සඳහා වාසිදායක හෝ අවාසිදායක වේද යන්න මත රඳා පැවතීමේ ස්වභාවයක් උසුලන බැවිනි (Cabral, 2012).

මූතකාලීන “ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන්” ලෙස සාමාන්‍යයෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ සමහර සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි පවත්නා ජංගම ගිණුමේ අධික හිඟයන් සහ සමහර නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා ආර්ථිකයන්හි ජංගම ගිණුමේ පවතින අධික අතිරික්තයන් වේ.¹ මේ අනුව, “අසමතුලිතතාවය” යනුවෙන් හැඟෙනුයේ යම් හිතකර නොවන තත්ත්වයන්ය. සැබැවින්ම, සමහර රටවල්හි ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් සහ අනෙකුත් රටවල්හි ජංගම ගිණුමේ හිඟයක් පැවතීම යන සංසිද්ධිය ගෝලීය ආර්ථිකයට නව්‍ය තත්ත්වයක් නොවේ. කෙසේ වුවත්, වර්තමානයේ දී පැන නැගෙමින් පවතින ගැටළුකාරී තත්ත්වය වනුයේ, ඓතිහාසික වශයෙන් ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් පැවති රටවල් විසින් වර්තමානයේ දී ජංගම ගිණුමේ හිඟයක් වාර්තා කිරීමත් සහ එහි ප්‍රතිවර්තන තත්ත්වයන්ය. 1970 සිට සංවර්ධිත සහ නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි පැවති ජංගම ගිණුමේ ශේෂය මෙම ප්‍රතිවර්තනය (රූප සටහන වි. ස. 10.1) මගින් මනා ලෙස පෙන්නුම් කෙරේ. රූප සටහනේ පෙන්නුම් කරන ආකාරයට, 1996 පමණ දක්වා නැගී එන සහ ආසියානු ආර්ථිකවල ජංගම ගිණුමේ

හිඟයක් පෙන්නුම් කරන ලද අතර, 1997 වසරේ සිට එය කැපී පෙනෙන ලෙස අතිරික්තයක් බවට පත් වී ඇත. මේ අතර, සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි මෙහි ප්‍රතිවර්තන තත්ත්වය දක්නට ලැබේ. මෙම වෙනසට හේතු වූ සාධක විමසා බැලීම වැදගත් වේ. 1997 වසරේ ආසියානු ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසු බොහෝ ආසියානු ආර්ථිකයන් විසින් කෙටිකාලීන ණය ආවරණය කරගත හැකි වන ආකාරයේ ඉහළ මට්ටමක ජාත්‍යන්තර සංචිත පවත්වා ගෙනයාමට උත්සුක විය. සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි තත්ත්වයන් සලකා බැලීමේ දී, ආනයන වියදම විශාල වශයෙන් අපනයන ආදායම ඉක්මවා යෑම නිසා, වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය වර්ධනය වූ අතර, එමනිසා, ඉතුරුම් සහ ආයෝජන අතර විශාල අසමතුලිතතාවයක් දක්නට ලැබුණි. මෙම වාතාවරණය යටතේ, ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් ඇති නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් විසින් සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් වෙත ප්‍රාග්ධනය සපයන ලදී. නිදසුනක් ලෙස, ආසියානු රටවල (ප්‍රධාන වශයෙන් මහජන චීනය සහ ජපානය) සහ තෙල් අපනයනය කරන ආර්ථිකයන්හි ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයන් එක්ව ගත් කළ, එය සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි ජංගම ගිණුමේ හිඟයන්හි එකතුවට සමාන වේ (රූප සටහන වි. ස. 10.2).

රූප සටහන වි. ස. 10.1 ද.දේ.හි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

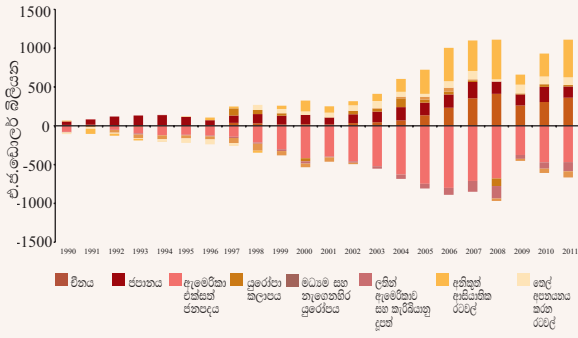
මූලාශ්‍රය: World Economic Outlook දත්ත පදනම ජා. මු. අ. 2011 සැප්තැම්බර්

¹ ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන් සඳහා වන නිර්වචනයක් ලෙස “ගෝලීය ආර්ථිකයට බලපෑම් කළ හැකි රටක් තුළ ගෝලීය ආර්ථිකයේ අනුමතාවයන් හෝ අවදානම් ඇති කළ හැකි ආකාරයේ බාහිර තත්ත්වයන් පැවතීම” සඳහන් කළ හැකිය. (Bracke et al., 2008). ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන්ට හේතුවන සාධක ප්‍රධාන වශයෙන් දෙයාකාර වේ. එනම් ව්‍යුහාත්මක සහ වක්‍රීය වශයෙන් හැඳින්විය හැකි අතර, ඒවා අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් එකිනෙකට දැඩි ලෙස සම්බන්ධව පවතී. මෙහිදී ව්‍යුහාත්මක සාධක ලෙස හඳුන්වනු ලබනුයේ මූල්‍යමය ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලියේ අසම්පූර්ණ තත්ත්වයන් නිසා වෙළෙඳපොළ තුළ දක්නට ලැබෙන අඩුලුහුඬුකම් වේ. සීඝ්‍ර ලෙස නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල පවතින මෙවැනි අඩුලුහුඬුකම් නිසා, එම රටවලින් ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් විශාල වශයෙන් සංවර්ධිත රටවලට ගලා යෑම දක්නට ලැබේ. වක්‍රීය සාධක එනම්, සාර්ව ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති හේතුකොටගෙන පැන නගින සාධක ලෙස හඳුන්වනුයේ ආර්ථිකයන්හි පෞද්ගලික හා පෞද් අංශයන්හි දක්නට ලැබෙන ඉතිරිකිරීම් සහ ආයෝජන අතර ඇති අසමතුලිතතාවයන්ය.

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

රූප සටහන වි.ස. 10.2 ප්‍රධාන ආර්ථික කලාපයන් සහ සමහර තෝරාගත් රටවලින් ජංගම ගිණුමේ ශේෂයන්

මූලාශ්‍රය: World Economic Outlook දත්ත පදනම ජා. මු. අ. 2011 සැප්තැම්බර්

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ප්‍රවාහ සම්බන්ධයෙන් ඇතිවූ මෙම සංවර්ධනයන් හේතුවෙන් නැගී එන වෙළෙඳපොළ සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවත්නා ආර්ථිකයන් තුළ සැලකිය යුතු ලෙස විදේශ සංචිත එක්රැස් වීම ස්වභාවිකවම සිදුවිය. මෙලෙස සංචිත ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ඇති වූ විදේශීය අංශයේ ස්ථායීතාවය, මෙම ආර්ථිකයන් වෙත තවදුරටත් ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහ ලැබීම ධෛර්‍යමත් කිරීමට හේතුවක් විය. මේ අතර, නැගී එන වෙළෙඳපොළවල සහ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආර්ථිකවල විදේශීය ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යන ලද අතර, එය ද.දේ.කි.යේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස බලන කල, මෑත වසරවලදී යම් ස්ථාවර මට්ටමක් දක්නට ලැබේ. කෙසේ වුවද, ආසියානු ආර්ථිකයන්හි ඇති මෙම ඉහළ සංචිත මට්ටම හමුවේ වුවද, නැගීඑන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් සහ සංවර්ධිත ආර්ථිකයන් අතර පොලී අනුපාතිකයන්හි විශාල පරතරයන් දක්නට ලැබේ. එනම් ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් සපයන නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්හි පොලී අනුපාතික ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් ලබා ගන්නා සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්හි පොලී අනුපාතික පහළ මට්ටමක පවතී. පොලී අනුපාතිකයන්හි ඇති මෙම පරතරය නිසා නැගී එන ආර්ථිකයන් විසින් සංවර්ධිත රටවල කරනු ලබන ආයෝජනයන් සඳහා අඩු ඉපයීමක් ලැබෙන අතර, සංවර්ධිත ආර්ථිකයන්ගෙන් ලබා ගන්නා විදේශ ණය සඳහා ඉහළ පොලියක් ගෙවීමට සිදු වේ. මෙම සංසිද්ධිය නැගී එන ආර්ථිකයන්හි අතිරික්තයන් “වක්‍රීයකරණය” වීම (round-tripping) ලෙස ද හැඳින්වේ (Cabraal, 2012). ගෝලීය මූල්‍ය ක්‍රමයේ පවතින මෙවැනි අඩුලුහුඬුකම් නිසා මෙම “අසමතුලිතතාවයන්” සමනය කරනු වෙනුවට ඒවා තවදුරටත් ඉදිරියට පවත්නා තත්වයක් දක්නට ලැබේ. කුමන පාර්ශ්වයක් වාසි ලබා ගනීද, කුමන පාර්ශ්වයක් පීඩාවට පත්වේද යන්න සලකා බැලීමේ දී, මෑතකාලීන ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය හේතු නොවන්නට, “අසමතුලිතතාවය” පිළිබඳ කාරණය පැන නැගීමට ඉඩ නොතිබිණි. මෙම තත්වය සඳහා සැලසුම්සහගත සහ සාමූහික ආකාරයට ප්‍රතිචාර දැක්වීම

කාලෝචිත බව ඇතැමුන්ගේ අදහසයි. විශේෂයෙන්ම ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් පවතින රටවල් විසින් කලාපීය සහයෝගීතාවය සහ සමායෝජනය වර්ධනය කරගැනීම සඳහා යොදාගත හැකි මාධ්‍යයන් ලෙස සංචිත ඒකරාශීකරණය (reserve pooling), විදේශ විනිමය හුවමාරු (swap arrangements) සහ ණය පහසුකම් (credit lines) ඇතිකර ගැනීම යනාදිය දැක්විය හැකිය. නිදසුනක් ලෙස කලාපීය වශයෙන් ද්‍රවශීලතාවය සැපයීම පහසු කරවීම සඳහා, සමහර ගිණිකොනදිග සහ නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල් විසින් තම ජාත්‍යන්තර සංචිතවලින් කොටසක් යොදා ඇති කරගත් Chiang-Mai Initiative Multilateralizaion (CMIM) සම්මුතිය දැක්විය හැකිය (SEACEN, 2012). ගෝලීය මූල්‍ය ක්‍රමයෙහි දක්නට ලැබෙන අඩුලුහුඬුකම් නිරාකරණය කිරීම පිණිස ගනු ලබන මෙවැනි ක්‍රියාමාර්ග තුළින් ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන්ගේ හානිකර තත්වයන් අවම කරගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. ජාතික මට්ටමින් පවතිනු ලබන ප්‍රත්‍යස්ථ මූල්‍ය පද්ධතීන් කලාපීය හා ගෝලීය මූල්‍ය ස්ථායීතාව තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය මූලික සාධකයක් වන අතර, ආර්ථික අධීක්ෂණය ශක්තිමත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සාම්ප්‍රදායික සීමා මායිම්වලින් ඉක්මවා යෑම අවශ්‍යයෙන්ම සිදුවිය යුතුය. ලෝක ආර්ථික ඉතිහාසය පුරා දක්නට ලැබෙන බොහෝ ආර්ථික අර්බුදයන් තුළින්, මෙවැනි “ගෝලීය අසමතුලිතතාවයන්” අඛණ්ඩව පැවත ඇති අතර, කෙසේ වුවද, අතිරික්තයන් සහ හිඟයන් පවතින ආර්ථිකයන් විසින් නිසි ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණයන් තුළින් දේශීය වශයෙන් මෙන්ම බාහිර පද්ධතීන් තුළ දක්නට ලැබෙන අඩුලුහුඬුකම් මැඩ පැවැත්වීමට සාමූහික වශයෙන් කැප නොවුනහොත්, මෙම අසමතුලිතතාවයන් අවම කිරීම දුෂ්කර වනු ඇත.²

මූලාශ්‍ර:

1. Bracke, T., Bussiere, M., Fidora, M. and Straub, R. (2008): ‘A Framework for assessing global imbalances’ European Central Bank Occasional Paper Series No.78
2. Cabraal, A.N. (2012): Global imbalances: Implications for SEACEN economies and moving Asia forward as a region’, keynote address at the 10th SEACEN Executive Committee Meeting, Colombo, Sri Lanka.
3. IMF (2011): World Economic Outlook, International Monetary Fund
4. SEACEN (2011): ‘Global imbalances: Implications for SEACEN economies and moving Asia forward as a region’, The South East Asian Central Banks’ Research and Learning Centre, Malaysia

² ජංගම ගිණුමේ විශාල හිඟයන් පවතින ආර්ථිකයන් සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී, පුද්ගලික ඉතුරුම් ධෛර්‍යමත් කරමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය සහතික කිරීම පිණිස පොද්ගලික සහ රාජ්‍ය ඉල්ලුමෙහි සමතුලිත බව ඇති කිරීම අවශ්‍ය වේ (ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (IMF), 2011). යළි සමතුලිත කිරීමේ උපායමාර්ග සම්පාදනයේ දී, ආර්ථිකය තිරසාර වශයෙන් යථා තත්වයට පත්වීමට සහ සේවා නියුක්තිය ඇති කිරීමට උපකාරී වන අයුරින් ඒවා සැලසුම් කළ යුතුය. මේ අතර, ජංගම ගිණුමේ අතිරික්තයක් පවතින නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී, තිරසාර ආර්ථික වර්ධනය තහවුරු කර ගනිමින් දියුණු ආර්ථිකයන් තුළ ඇතිවනු ලබන කම්පනයන්ට ඔරොත්තු දීම වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා බාහිර වශයෙන් පවත්නා ඉල්ලුම මත රඳා පැවතීමේ ප්‍රමාණය අවම කර ගනිමින් දේශීය ඉල්ලුම කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතු වේ.

5
 විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

2011 වසරේ දී රබර් නිෂ්පාදිත, බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත, ප්‍රවාහන උපකරණ, යන්ත්‍රසූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ, මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ සහ ආහාර, පාන හා දුම්කොළ වැනි කාර්මික අපනයන ආදායම වර්ධනය විය. 2011 දී රබර් නිෂ්පාදිත අපනයනවලින් ලද ආදායම ප්‍රධාන වශයෙන්ම රබර් මිල ගණන් ඉහළයාම නිසා එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 885 ක් දක්වා සියයට 58.7 කින් වැඩි විය. අපනයන සඳහා සනටයර් සහ රබර් අත්වැසුම් නිපදවන දේශීය නිෂ්පාදකයින්, විශේෂයෙන්ම රබර් මිල ගණන් ඉහළයාමත් සමඟ ධෛර්යමත් වූ අතර, එකතු කළ අගය වැඩිකර ගැනීමේ අවස්ථා භාවිතා කිරීම ද අපනයන ආදායම ඉහළ යෑමට හේතු විය. නැව්වලට සපයන ඉන්ධන මිල ගණන් හා පරිමාව ඉහළ යාම පිළිබිඹු කරමින් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම වර්ධනය විය. කොළඹ සහ හම්බන්තොට වරාය කටයුතු ප්‍රසාරණය වීමත් සමඟ නැව්වලට ඉන්ධන සැපයීමේ කටයුතු තවදුරටත් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. යතුරු පැදි හා බෝට්ටු වැනි ප්‍රවාහන උපකරණ සහ පරිවරණීය රැහැන් හා පරිණාමක වැනි යාන්ත්‍රික උපකරණ ද වසර තුළදී වර්ධනයක් වාර්තා කරන ලදී. මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තයට ලබා දුන් කීරු බදු සහන සහ එකතු කළ අගය ඉහළ නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමට පහසුකම් සැලසීම තුළින් ලැබුණු ප්‍රතිලාභ හේතුවෙන්, 2011 වසරේ දී මැණික් අපනයන සියයට 35.6 කින් සහ දියමන්ති අපනයන සියයට 28.9 කින් වර්ධනය වෙමින් මැණික්, දියමන්ති සහ ස්වර්ණාභරණ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 532 ක් දක්වා සියයට 29.9 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම කිරිඟු, සහල්, මඤ්ඤොක්කා සහ අලවලින් ගනු ලබන පිටිවලින් සමන්විත ඇඹරුම් කර්මාන්ත ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත, එළවළු, පළතුරු ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත හේතුවෙන් ආහාර, පාන හා දුම්කොළ අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 348 ක් දක්වා සියයට 42.4 කින් වර්ධනය විය.

මුළු අපනයනවලින් සියයට 23.9 ක් වූ කෘෂිකාර්මික අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,528 ක් දක්වා සියයට 9.6 කින් ඉහළ ගියේය. 2011 වසරේ ප්‍රථම භාගයේදී සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකාර්මික බෝග සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ පැවැති ඉහළ මිල ගණන් නිසා එම බෝග අපනයන ආදායම ඉහළ ගියේය. කෘෂිකාර්මික අපනයන අතුරින්, තේ අපනයන මුළු අපනයන ආදායමෙන් සියයට 14.1 ක් වූ අතර පොල් සියයට 2.5 ක් ද කුළුබඩු සියයට 2.2 ක් සහ රබර් සියයට 2 ක් ද විය.

මුළු කෘෂි අපනයන ආදායමට සියයට 59 ක ආයතනවලින් ලබා දෙමින් තේ අපනයන තවදුරටත් ප්‍රධානතම කෘෂිකාර්මික අපනයනය විය. 2011

වසරේ දෙවන භාගයේදී මැද පෙරදිග සාම්ප්‍රදායික ගමනාන්තයන්ට තේ අපනයනය කිරීම අඩු වුවද තේ අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,491 දක්වා සියයට 3.5 කින් වර්ධනය විය. 'සිලෝන් ටී' වල ඇති ඉහළ ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධව තේ ආනයනය කරන රටවල පවතින කැමැත්ත ඉහළයාම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ තේ නිෂ්පාදනයෙන් ආසන්න වශයෙන් සියයට 90 කට පමණ ආයතනවලට සපයන සාම්ප්‍රදායික තේ සඳහා පවතින ඉහළ ජාත්‍යන්තර ඉල්ලුම හේතුවෙන් 2011 වසරේදී තේ කිලෝග්‍රෑමයක සාමාන්‍ය අපනයන මිල එ.ජ.ඩොලර් 4.62 ක් දක්වා සියයට 5.1 කින් වර්ධනය විය. මැද පෙරදිග කලාපයේ සමහර ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල පැවති හු දේශපාලනික අවිනිශ්චිතතාවයන් හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී තේ අපනයන පරිමාව කිලෝග්‍රෑම් මිලියන 323 ක් දක්වා සියයට 1.5 කින් සුළු වශයෙන් පහත වැටුණි. 2011 වසරේ මැද භාගයේ සිට වැවිලි බෝග ආවරණය වන අන්දමින් පොහොර සහනාධාරය පුළුල් කිරීම, තේ නිෂ්පාදනය වැඩි වීමට උපකාරී විය හැකි අතර, එමගින් නුදුරු අනාගතයේදී තේ අපනයන පරිමාව ද වර්ධනය විය හැක. 2011 වසරේ දී තොග වශයෙන් කරන ලද තේ අපනයන පරිමාව සියයට 6.9 කින් අඩුවීමක් දක්නට ලැබීම නිසා 2011 අයවැය මගින් තොග වශයෙන් කරන ලද තේ අපනයනය සඳහා තේ කිලෝග්‍රෑමයකට රුපියල් 10 ක සෙස් බද්දක් හඳුන්වාදීම, අගය එකතු කළ තේ අපනයන වර්ධනය කිරීමට ආර්ථික වශයෙන් හේතු වූ බව පෙනී යයි. 2010 වසරේ දී මුළු තේ අපනයනවලින් සියයට 59.5 ක් වූ අගය එකතු කළ තේ අපනයන 2011 වසරේ දී සියයට 63.9 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

මූලික වශයෙන්ම මිල ගණන් ඉහළයාම නිසා රබර් සහ පොල් අපනයන ආදායම වර්ධනය විය. 2011 වසරේදී අපනයන පරිමාව පහත වැටීම හමුවේ වුවද, රබර් අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 206 ක් දක්වා සියයට 19.1 කින් වර්ධනය විය. රබර් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ප්‍රධාන රටවල පැවති අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයන් සහ පැවති ඉහළ තෙල් මිල ගණන් හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ වෙත ස්වාභාවික රබර් සැපයීම පහත වැටීම නිසා විශේෂයෙන්ම 2011 වසරේ පළමු භාගය තුළදී කොළඹ රබර් වෙන්දේසියේ මිල ගණන් සතුටුදායී මට්ටමක පැවතිණි. 2011 දී රබර් කිලෝග්‍රෑමයක සාමාන්‍ය අපනයන මිල එ.ජ.ඩොලර් 4.84 ක් දක්වා සියයට 45 කින් වර්ධනය විය. අපනයන මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවතියද, දේශීය රබර් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත වෙතින් රබර් සඳහා පැවති ඉහළ ඉල්ලුම සහ අමු රබර් අපනයන මත පැනවූ සෙස් බද්ද හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී රබර් අපනයන පරිමාව සියයට 17.9 කින් පහත වැටුණි. මේ අතර, 2011 වසරේ පොල් නිෂ්පාදිත අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන

කාණ්ඩය	අපනයන සංයුතිය (අ)						
	2010 (අ)		2011 (අ)		වටිනාකමේ වෙනස (අ) එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	වර්ධන වේගය (අ) %	වර්ධනයට වූ දායකත්වය (අ) %
	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %			
කෘෂිකාර්මික අපනයන	2,306.4	26.7	2,527.8	23.9	221.4	9.6	11.5
තේ	1,440.6	16.7	1,490.9	14.1	50.3	3.5	2.6
රබර්	173.2	2.0	206.4	2.0	33.1	19.1	1.7
පොල්	165.8	1.9	266.0	2.5	100.1	60.4	5.2
කුළු බඩු	207.3	2.4	235.2	2.2	27.9	13.5	1.4
එළවළු	23.4	0.3	16.9	0.2	-6.5	-27.6	-0.3
සකස් නොකළ දුම්කොළ	32.2	0.4	38.4	0.4	6.2	19.2	0.3
සුළු කෘෂිකාර්මික අපනයන	71.6	0.8	88.7	0.8	17.1	23.8	0.9
මුහුදු ආහාර	192.2	2.2	185.3	1.8	-6.9	-3.6	-0.4
කාර්මික අපනයන	6,096.1	70.7	7,991.7	75.7	1,895.6	31.1	98.1
රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	3,356.0	38.9	4,191.2	39.7	835.2	24.9	43.2
රබර් නිෂ්පාදිත	557.6	6.5	884.8	8.4	327.3	58.7	16.9
බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත	263.4	3.1	552.7	5.2	289.3	109.9	15.0
මැණික්, දියමන්ති හා ස්වර්ණාභරණ	409.0	4.7	531.5	5.0	122.5	29.9	6.3
ආහාර, පාන වර්ග හා දුම්කොළ	244.6	2.8	348.2	3.3	103.6	42.4	5.4
යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා යාන්ත්‍රික උපකරණ	258.8	3.0	312.2	3.0	53.4	20.6	2.8
මුද්‍රණ කර්මාන්තය ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත	246.1	2.9	235.1	2.2	-11.1	-4.5	-0.6
ප්‍රවාහන උපකරණ	143.9	1.7	225.0	2.1	81.2	56.4	4.2
සම්, ගමන් මලු හා පාවහන්	60.2	0.7	65.1	0.6	4.9	8.2	0.3
පිගන් නිෂ්පාදිත	39.9	0.5	38.3	0.4	-1.6	-4.1	-0.1
අනෙකුත් කාර්මික අපනයන	516.6	6.0	607.5	5.8	90.9	17.6	4.7
බනිත අපනයන	24.2	0.3	32.9	0.3	8.6	35.7	0.4
වර්ග නොකළ අපනයන	199.2	2.3	6.5	0.1	-192.7	-96.7	-10.0
මුළු අපනයන (අ) (ඉ)	8,625.8	100.0	10,558.8	100.0	1,933.0	22.4	100.0
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය (ඊ)	113.06		110.57				

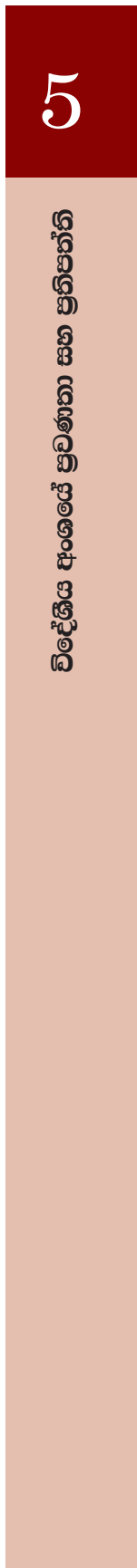
(අ) ජාතික ආනයන බදු අත්පොත - 2010 අනුව කාණ්ඩ නැවත වර්ගීකරණය කර ඇත.
 (ආ) සංශෝධිත
 (ඇ) තාවකාලික
 (ඈ) ගලපන ලද
 (ඉ) ප්‍රති අපනයන ඇතුළත් නොවේ
 (ඊ) විනිමය අනුපාතය : එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල්

මූලාශ්‍රය: ලංකා බනිත තෙල් නීතිගත සංස්ථාව හා වෙනත් බනිත තෙල් නිෂ්පාදිත අපනයනකරුවන් ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා රේගුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

266 ක් දක්වා සියයට 60.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, කපාපු පොල් අපනයන ආදායම ඉහළ යාම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වෙන්දේසි මගින් ලැබුණු ඉහළ මිල ගණන් මෙන්ම ඉහළ පරිමාවන් හේතුවෙන් කපාපු පොල් අපනයන සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යන ලදී. 2011 වසරේ දී පොල් ගෙඩි අපනයන ආදායම සහ පරිමාව පිළිවෙලින් සියයට 46.4 කින් සහ සියයට 60.5 කින් පහත වැටුණු අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ දේශීය ඉල්ලුම ඉහළ යාමයි.

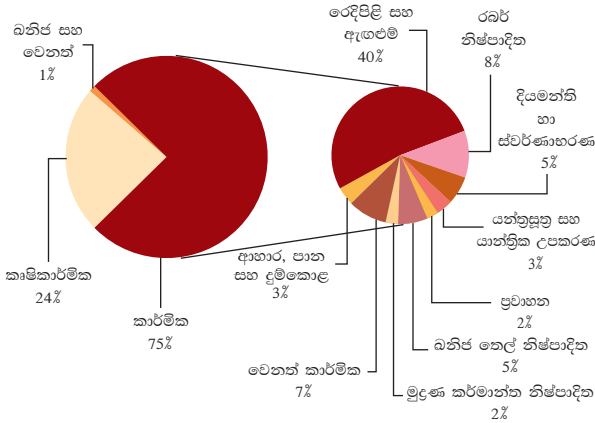
ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් සතුටුදායී මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් කුළුබඩු සහ සුළු කෘෂිකාර්මික බෝග අපනයන වර්ධනය විය. 2011 වසරේදී කුරුඳු සහ සාදික්කා අපනයන ඉහළ යාම නිසා

කුළුබඩු අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 235 ක් දක්වා සියයට 13.5 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම 2011 වසරේ දී කුරුඳු කිලෝග්‍රෑමයක අපනයන මිල එ.ජ.ඩොලර් 9.38 ක් දක්වා සියයට 30.8 කින් වර්ධනය වීම හේතුවෙන්, කුරුඳු අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 129 ක් දක්වා සියයට 31.4 කින් වර්ධනය විය. ගම්මිරිස් සහ කරාබුනැටි අපනයන මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවතියද, අපනයන පරිමාව පහත වැටීම හේතුවෙන් අපනයන ආදායම පහත වැටුණි. පළතුරු, කැමට ගන්නා ගෙඩි, ධාන්‍ය, මල් හා අතු සහ කොකෝවා ඇතුළු සුළු කෘෂිකාර්මික බෝග ඉහළ අපනයන ආදායම් වාර්තා කරන ලදී. 2011 වසරේ දී සකස් නොකළ දුම්කොළ අපනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 38 ක් දක්වා සියයට 19.2 කින් වර්ධනය විය.

5.4 රූප සටහන

භාණ්ඩ අනුව අපනයන

ආනයන ක්‍රියාකාරීත්වය

2010 වසරේදී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 13,451 ක් වූ ආනයන වියදම සමඟ සැසඳීමේදී 2011 වසරේ ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 20,269 ක් දක්වා සියයට 50.7 කින් වර්ධනය විය. පාරිභෝගික භාණ්ඩ, අන්තර් භාණ්ඩ හා ආයෝජන භාණ්ඩ යන ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩ තුන සඳහාම පැවති ඉහළ ඉල්ලුම මෙන්ම ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි පැවති ඉහළ භාණ්ඩ මිල ගණන් ආනයන වියදම වැඩිවීම සඳහා දායක විය. මුළු ආනයනවලින් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන සියයට 60.6 ක් වූ අතර, ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන සියයට 21.2 ක් විය. මුළු ආනයන වියදමෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන සඳහා දායකත්වය සියයට 18 ක් විය.

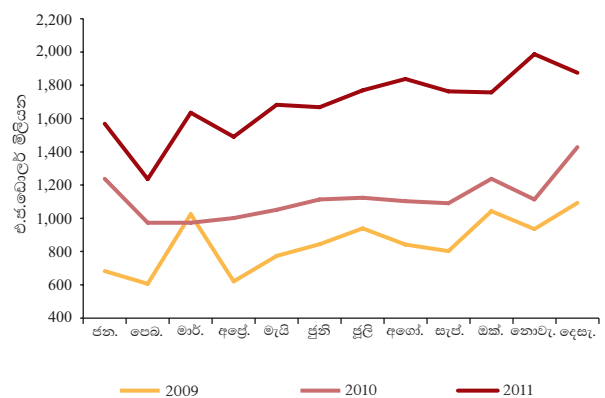
2011 වසරේ අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 12,275 ක් දක්වා සියයට 52.4 කින් වර්ධනය වූ අතර, මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ඛනිජ තෙල් සහ රෙදිපිළි ආනයනයන් පිළිවෙලින් සියයට 57.7 කින් සහ සියයට 28.1 කින් වර්ධනය වූ අතර, මෙම කාණ්ඩයන් දෙක මුළු ආනයන වියදමට සියයට 35.1 ක දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 79.52 ක්ව පැවැති බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය ආනයනික මිල සමඟ සැසඳීමේදී 2011 වසර තුළදී බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය ආනයනික මිල එ.ජ.ඩොලර් 108.59 ක් දක්වා සියයට 36.6 කින් වර්ධනය වූ අතර, නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්ගෙන් පැවති ඉහළ ඉල්ලුම සහ උතුරු අප්‍රිකාව හා මැද පෙරදිග තෙල් අපනයනය කරනු ලබන රටවල පැවති දේශපාලනික අස්ථාවරත්වයන් මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. බොර තෙල් සහ පිරිපහදු ඛනිජ තෙල් ආනයන පරිමාව ද 2011 වසරේ දී වර්ධනය වූ අතර ආර්ථික කටයුතු පුළුල්වීම සහ ඉහළ ගිය තාප විදුලිබල උත්පාදනය නිසා වැඩි වූ ඉල්ලුම මේ සඳහා ප්‍රධාන

වශයෙන් හේතු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඛනිජ තෙල් ආනයන වියදම 2010 වසරේ දී පැවති එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,041 ට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,795 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. විශේෂයෙන් 2011 වසරේ ප්‍රථම භාගයේදී ඇඟළුම් අපනයන සඳහා ඇති ඉල්ලුම ඉහළ යාම සහ රෙදිපිළිවල මිල ගණන් ඉහළ යාම පෙන්නුම් කරමින් 2011 දී ඇඟළුම් ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 2,321 ක් විය. ශුද්ධ අගය සැලකීමේදී, 2011 දී රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,871 ක් විය. 2011 දී පොහොර ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 407 ක් දක්වා සියයට 69.5 කින් ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි පැවති ඉහළ මිල ගණන් සහ 2011 මැයි මාසයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සියලුම වැවිලි බෝග ආවරණය වන පරිදි පොහොර සහනාධාරය වැඩි කිරීම හේතුවෙන් ආනයන පරිමාව ඉහළ යාම ද හේතු විය. තිරිඟු හා ඉරිඟු ආනයනය සඳහා වූ වියදම ද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 429 ක් දක්වා සියයට 62 කින් ඉහළ ගියේය. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ රසායනික ද්‍රව්‍ය, දියමන්ති හා වටිනා ලෝහ වර්ග වැනි අනෙකුත් අන්තර් භාණ්ඩ යටතේ පවතින භාණ්ඩවල ආනයනයන්ද වර්ධනය විය. ඒ අතරම, දියමන්ති හා වටිනා ලෝහ වර්ග ආනයනයේ ප්‍රධාන උප කාණ්ඩය වන රත්‍රන් ආනයනය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 604 ක් දක්වා හය ගුණය ඉක්මවා වර්ධනය වූ අතර, මේ සඳහා 2010 වසරේ දී රත්‍රන් ආනයන සඳහා පැවති ආනයන බද්ද ඉවත් කිරීම හේතු විය.

2011 වසරේ දී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයනය එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 4,286 ක් දක්වා සියයට 55.4 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වූ අතර, මේ සඳහා ප්‍රවාහන උපකරණ, යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන ඉහළයාම හේතු විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම විදේශීය ණය මුදල් උපයෝගී කර රජය විසින් සිදුකරන මහා පරිමාණ

5.5 රූප සටහන

ආනයන ක්‍රියාකාරීත්වය

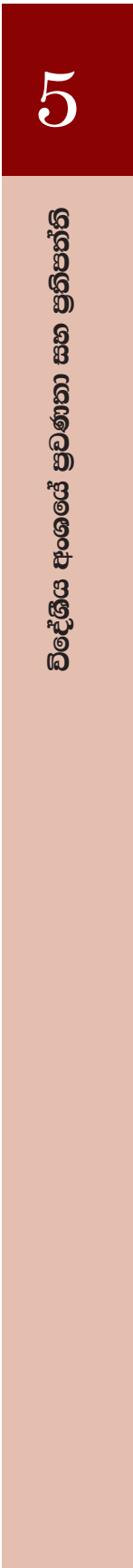
කාණ්ඩය	ආනයන සංයුතිය (අ)						
	2010 (අ)		2011 (අ)		වටිනාකමේ වෙනස (අ) එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	වර්ධන වේගය (අ) %	වර්ධනයට වූ දායකත්වය (අ) %
	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %	වටිනාකම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	දායකත්වය %			
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	2,476.3	18.4	3,653.6	18.0	1,177.3	47.5	17.3
ආහාර හා පාන වර්ග	1,321.6	9.8	1,566.9	7.7	245.3	18.6	3.6
සහල්	59.0	0.4	18.4	0.1	-40.6	-68.8	-0.6
සීනි	364.5	2.7	427.6	2.1	63.2	17.3	0.9
කිරි නිෂ්පාදිත	258.6	1.9	345.2	1.7	86.6	33.5	1.3
තිරිඟු	128.8	1.0	116.9	0.6	-11.9	-9.2	-0.2
වෙනත්	510.8	3.8	658.8	3.3	148.0	29.0	2.2
අනෙකුත් පාරිභෝගික භාණ්ඩ	1,154.8	8.6	2,086.7	10.3	932.0	80.7	13.7
රථවාහන	455.1	3.4	881.0	4.3	425.9	93.6	6.2
බෙහෙත් හා ඖෂධීය නිෂ්පාදිත	216.9	1.6	348.2	1.7	131.3	60.5	1.9
ගෘහ උපකරණ	93.2	0.7	227.9	1.1	134.7	144.4	2.0
රෙදිපිළි සහ උපාංග	91.7	0.7	141.8	0.7	50.1	54.6	0.7
වෙනත්	297.9	2.2	487.9	2.4	190.1	63.8	2.8
අන්තර් භාණ්ඩ	8,054.4	59.9	12,275.3	60.6	4,220.9	52.4	61.9
ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත	3,040.8	22.6	4,794.9	23.7	1,754.1	57.7	25.7
රෙදිපිළි	1,811.9	13.5	2,320.7	11.4	508.7	28.1	7.5
දියමන්ති සහ අනෙකුත් ලෝහ	378.1	2.8	1,075.7	5.3	697.7	184.5	10.2
රසායනික නිෂ්පාදිත	520.3	3.9	702.0	3.5	181.7	34.9	2.7
තිරිඟු සහ ඉරිඟු	265.1	2.0	429.4	2.1	164.3	62.0	2.4
පොහොර	240.3	1.8	407.2	2.0	166.9	69.5	2.4
අනෙකුත් අන්තර් භාණ්ඩ	1,797.8	13.4	2,545.3	12.6	747.6	41.6	11.0
ආයෝජන භාණ්ඩ	2,757.9	20.5	4,286.1	21.1	1,528.2	55.4	22.4
ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය	822.1	6.1	1,076.1	5.3	254.0	30.9	3.7
ප්‍රවාහන උපකරණ	593.2	4.4	1,064.6	5.3	471.4	79.5	6.9
යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ	1,339.3	10.0	2,141.4	10.6	802.1	59.9	11.8
අනෙකුත් ආයෝජන භාණ්ඩ	3.3	0.0	4.0	0.0	0.7	20.7	0.0
වර්ග නොකළ ආනයන	162.3	1.2	53.9	0.3	-108.5	-66.8	-1.6
මුළු ආනයන (අ) (ඉ)	13,450.9	100.0	20,268.8	100.0	6,817.9	50.7	100.0
වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතය (ඊ)	113.06		110.57				

(අ) ජාතික ආනයන බදු අත්පොත - 2010 අනුව කාණ්ඩ නැවත වර්ගීකරණය කර ඇත. මූලාශ්‍රය : ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 (ආ) සංශෝධිත ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම
 (ඇ) තාවකාලික සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ලංකා සමාගම
 (ඈ) ගලපහ ලද සීමාසහිත සෙරන්ඩිබ් ෆ්ලාර් මිල්ස් පුද්ගලික සමාගම
 (ඉ) ප්‍රති ආනයන ඇතුළත් නොවේ ශ්‍රී ලංකා රේගුව
 (ඊ) විනිමය අනුපාතය : එ.ජ. ඩොලරයට රුපියල් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

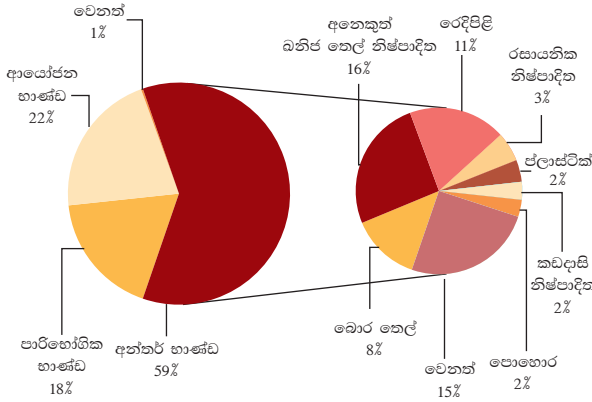
යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ආයෝජන භාණ්ඩ ඉහළ යාම සඳහා හේතු විය. ඉංජිනේරු උපකරණ, විද්‍යුත් උපකරණ, විදුලි සංදේශ උපකරණ, කාර්යාලයීය යන්ත්‍රසූත්‍ර, වෛද්‍ය හා විද්‍යාගාර උපකරණ සහ ඇඟළුම් කර්මාන්ත සඳහා වූ යන්ත්‍රසූත්‍රවලින් සමන්විත වූ යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ ආනයනය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,141 දක්වා සියයට 59.9 කින් වර්ධනය විය. මඟීන් සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කරන වාහන, බර වාහන, සුළු පරිමාණයේ නැව් සහ බෝට්ටුවලින් සමන්විත වූ ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,065 ක් දක්වා සියයට 79.5 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, රට තුළ ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම්වල පුළුල්වීම පිළිබිඹු කරමින් ප්‍රධාන වශයෙන් සිමෙන්ති, යකඩ හා

වානේ, ඇලුමිනියම් උපාංග සහ ඛනිජ නිෂ්පාදිතවලින් සමන්විත වූ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ආනයන වියදම එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,076 ක් දක්වා සියයට 30.9 කින් වර්ධනය විය.

2011 වසරේ දී පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,654 ක් දක්වා සියයට 47.5 කින් වර්ධනය විය. ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ මුළු පාරිභෝගික භාණ්ඩයන්ගෙන් සියයට 57.1 කට දායකත්වය සපයයි. 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 881 ක් දක්වා සියයට 93.6 කින් ඉහළ ගිය පෞද්ගලික මෝටර් රථ, යතුරු පැදි සහ ත්‍රීරෝද රථ මෙම ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන දායකත්වයක් ලබා දෙන ලදී.

5.6 රූප සටහන **භාණ්ඩ අනුව ආනයන**

මෝටර් රථ ආනයනයේ වර්ධනය සඳහා මැන කාලයේදී ආනයන නිරු බදු අඩු කිරීම සහ තරගකාරී පොලී අනුපාත යටතේ ණය ලබාගැනීමට ඇති අවස්ථා පුළුල්වීම සහ මූර්ත ආදායම් මට්ටම ඉහළ යාම හේතු විය. 2011 වසරේ දී බෙහෙත් හා ඖෂධීය නිෂ්පාදිත ආනයනය ද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 348 ක් දක්වා සියයට 60.6 කින් වර්ධනය විය. මූලික වශයෙන්ම ප්‍රධාන පාරිභෝගික ආහාර වර්ගවල ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ මිල ගණන් ඉහළයාම හේතුවෙන් ආහාර හා පාන ආනයන වියදම 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,567 ක් දක්වා සියයට 18.6 කින් වර්ධනය විය. 2011 දී සීනි සහ සීනි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිතවල ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 428 ක් දක්වා සියයට 17.3 කින් වර්ධනය වූ අතර, ගෝලීය සැපයුම අඩුවීම හේතුවෙන් සීනි ආනයන මිල සියයට 6.2 කින් ඉහළ යාම ද මෙයට හේතු විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ ඉහළ මිල ගණන් හේතුවෙන් කිරි පිටි ඇතුළු කිරි නිෂ්පාදිත ආනයන වියදම ද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 345 ක් දක්වා සියයට 33.5 කින් වර්ධනය විය.

වෙළෙඳ ශේෂය

සියයට 22.4 කින් වර්ධනය වූ අපනයන ආදායම අහිඛවා ආනයන වියදම සියයට 50.7 කින් වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින් 2011 වසරේ දී වෙළෙඳ ශේෂය සැලකිය යුතු මට්ටමකින් පුළුල් විය. ඒ අනුව, 2010 දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,825 ක් වූ වෙළෙඳ හිඟය 2011 වසරේදී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 9,710 ක් දක්වා සියයට 101.2 කින් වර්ධනය විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සැලකූ විට, එය 2010 වසරේදී සියයට 9.7 සිට 2011 දී සියයට 16.4 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය.

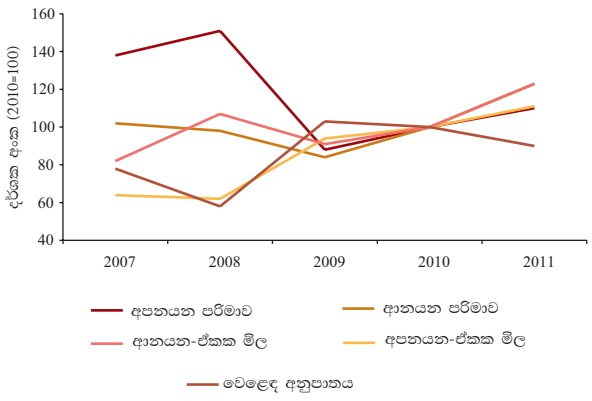
වෙළෙඳ අනුපාතය

අපනයන මිල ගණන්වලට සාපේක්ෂව ආනයන මිල ගණන් ඉහළ අනුපාතයකින් වර්ධනය වීම

හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී වෙළෙඳ අනුපාතය සියයට 9.3 කින් පිරිහීමට පත් විය. 2011 වසරේ ප්‍රථම භාගයේදී කෘෂිකාර්මික වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම සහ ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය වීමත් සමග කාර්මික නිෂ්පාදිතවලින් ලැබූ ආදායම ඉහළයාම පිළිබිඹු කරමින් 2011 වසරේ දී අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 10.9 කින් වර්ධනය විය. 2011 දී පොල් නිෂ්පාදිත සහ රබර්වල සාමාන්‍ය අපනයන මිල දර්ශකය පිළිවෙලින් සියයට 38.1 කින් හා සියයට 43.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, සාමාන්‍ය තේ අපනයන මිල දර්ශකය සියයට 5.4 කින් සුළු වශයෙන් වර්ධනය විය. 2011 වසරේ දී කාර්මික අපනයන මිල දර්ශකය ද සියයට 10.7 කින් වර්ධනය වූ අතර එයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම සියයට 55.8 කින් වර්ධනය වූ ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත සහ සියයට 35.9 කින් වර්ධනය වූ රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදිත අපනයන වැඩිවීම හේතු විය.

සියලුම ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩයන්හි මිල ගණන් වැඩිවීම පිළිබිඹු කරමින් 2011 වසරේ දී ආනයන මිල දර්ශකය සියයට 22.4 කින් වර්ධනය විය. ආහාර සහ ආහාරමය නොවන කාණ්ඩවල ආනයන මිල ගණන් පිළිවෙලින් සියයට 9.1 කින් සහ සියයට 24.8 කින් වර්ධනය වීමෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ මිල දර්ශකය සියයට 17.6 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රධාන වශයෙන්ම සියයට 37.9 කින් වර්ධනය වූ පොහොර මිල හා සියයට 30.2 කින් වර්ධනය වූ ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත මිල හේතුවෙන් අන්තර් භාණ්ඩවල සාමාන්‍ය මිල සියයට 23.7 කින් වර්ධනය විය. 2011 දී ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන මිල ගණන් ද සියයට 21.3 කින් ඉහළ ගිය අතර, මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ සහ ප්‍රවාහන උපකරණ කාණ්ඩයන් හේතු විය.

5.7 රූප සටහන **වෙළෙඳ අනුපාතය සහ වෙළෙඳ දර්ශක**

වෙළෙඳ දිශාව

2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන වෙළෙඳ හවුල්කරු වශයෙන් තවදුරටත් ඉන්දියාව පැවති අතර, සිංගප්පූරුව හා ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය දෙවන හා තෙවන හවුල්කරුවන් විය. චීනය, ඉරානය, එක්සත් රාජධානිය හා ජපානය එ.ජ.ඩොලර් බිලියනය ඉක්මවා ශ්‍රී ලංකාව සමඟ වෙළෙඳ කටයුතු කළ අනෙකුත් රටවල් වේ. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය සහ එක්සත් රාජධානිය 2011 වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තයන් වූ අතර, තවදුරටත් ඉන්දියාව, සිංගප්පූරුව සහ චීනය ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවයන් විය. 2011 වසරේ දී ඉන්දියාව, ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය වෙළෙඳාම සඳහා සියයට 16 කට වඩා වැඩි දායකත්වයක් ලබා දී ඇත.

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය මුළු අපනයනවලින් සියයට 20.3 කට දායක වූ අතර, අනතුරුව එක්සත් රාජධානිය මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 10.5 කට ද එක්සත් රාජධානිය හැර යුරෝපා සංගමයේ අනෙකුත් රටවල් සියයට 23.3 කට ද දායකත්වය ලබා දී ඇත. මෙම වෙළෙඳපොළවල් වෙත සිදු කරන ලද අපනයනවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ඇඟළුම් අපනයන විය. යුරෝපා සංගමයේ රටවල් අතුරින් ඉතාලිය (සියයට 5.8), බෙල්ජියම් (සියයට 5.4) සහ ජර්මනිය (සියයට 4.8), 2011 වසරේ දී ද ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අපනයන ගමනාන්තයන් විය. 2011 වසරේ දී, සකස් කළ දියමන්ති අතුරින් සියයට 79 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් බෙල්ජියම් වෙත අපනයනය කර ඇත. 2011 වසරේ දී ඉන්දියාවට සිදුකළ අපනයන සියයට 9.5 කින් වර්ධනය වූ අතර, එය ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු අපනයනයන්ගෙන් සියයට 4.9 කට දායකත්වයක් ලබා දුණි. මේ සඳහා යන්ත්‍රසූත්‍ර හා උපකරණ, සත්ත්ව ආහාර, කුළුබඩු සහ ඇඟළුම් අපනයන ඇතුළත් වේ. මුළු තේ අපනයනයන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් සියයට 17 කට දායකත්වය ලබා දුන් රුසියාව, 2011 වසරේදී ද අඛණ්ඩව ශ්‍රී ලංකාවේ තේ සඳහා වන ප්‍රධානතම අපනයන ගමනාන්තය බවට පත් විය. ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ගමනාන්තයන් අතුරින් ආසන්න වශයෙන් සියයට 3.9 කට දායකත්වය ලබා දෙමින් සිංගප්පූරුව ද 2011 වසරේ දී වැදගත් වෙළෙඳ හවුල්කරුවෙකු වශයෙන් කැපී පෙනුණි.

2011 වසරේ දී ඉන්දියාව අඛණ්ඩව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධානතම ආනයන ප්‍රභවය වූ අතර, එය මුළු ආනයනවලින් සියයට 21.9 කට ආසන්න වේ. 2011 දී ඉන්දියාවෙන් කරන ලද ආනයන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,431 ක් විය. පිරිපහදු කරන ලද බනිජ තෙල්, මෝටර් බයිසිකල් සහ ත්‍රි රෝද රථ ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කරන ලද ප්‍රධාන භාණ්ඩ අතර වේ. සිංගප්පූරුව සහ චීනය පිළිවෙලින්

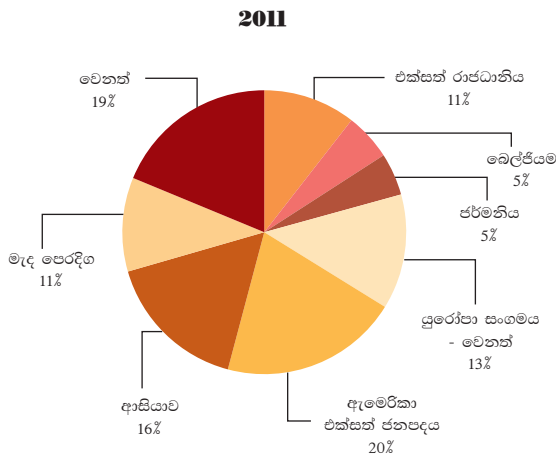
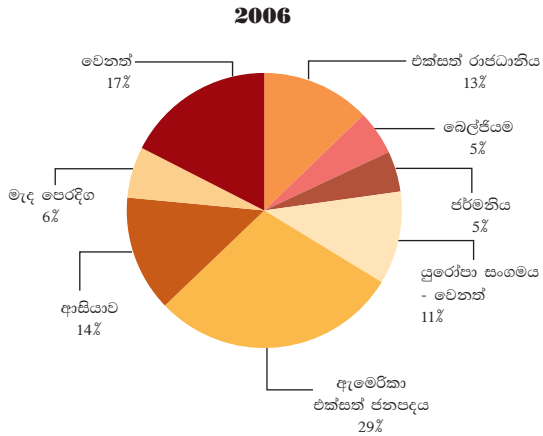
ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන හා තෙවන ආනයන ප්‍රභවයන් වූ අතර, මෙම රටවල් මුළු ආනයනවලට පිළිවෙලින් සියයට 10.5 ක් සහ සියයට 10.3 ක් බැගින් දායකත්වය සැපයීය. පොහොර සහ බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත සිංගප්පූරුවෙන් කරන ලද ප්‍රධානතම ආනයන වූ අතර, චීනයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ කපු පිළි ආනයනය කරන ලදී. ඉරානය සහ ජපානය පිළිවෙලින් ශ්‍රී ලංකාවේ සිව්වන සහ පස්වන ආනයන ප්‍රභවයන් විය. පිළිවෙලින් බොර තෙල් සහ මෝටර් රථ ඉරානයෙන් සහ ජපානයෙන් කරන ලද ප්‍රධාන ආනයන වේ.

5.6 සංඛ්‍යා සටහන	ප්‍රධාන ආනයනයන්හි පරිමාවන් (අ)				
	මෙට්‍රික් ටොන් දහස්				
ශීර්ෂය	2007	2008	2009	2010 (අ)	2011 (අ)
සහල්	88	84	52	126	28
1 වන කාර්තුව	4	41	3	121	8
2 වන කාර්තුව	7	28	3	2	2
3 වන කාර්තුව	3	12	2	2	9
4 වන කාර්තුව	74	3	44	1	9
තිරිඟු (අ)	952	919	1,026	1,052	1,242
1 වන කාර්තුව	204	272	288	352	322
2 වන කාර්තුව	388	312	229	171	455
3 වන කාර්තුව	274	153	220	292	254
4 වන කාර්තුව	87	182	289	236	211
සීනි	478	571	466	548	606
1 වන කාර්තුව	111	163	123	145	163
2 වන කාර්තුව	137	130	110	145	170
3 වන කාර්තුව	117	164	142	154	124
4 වන කාර්තුව	113	114	92	104	149
බනිජ තෙල් (බොර තෙල්) (අ)	1,968	1,853	2,066	1,819	2,070
1 වන කාර්තුව	272	229	559	332	557
2 වන කාර්තුව	556	525	417	541	555
3 වන කාර්තුව	589	544	416	541	410
4 වන කාර්තුව	550	555	673	405	547
පිරිපහදු බනිජ තෙල් (අ)	2,411	2,476	2,264	2,991	4,283
1 වන කාර්තුව	621	807	433	814	887
2 වන කාර්තුව	682	603	639	931	1,133
3 වන කාර්තුව	521	504	579	541	1,038
4 වන කාර්තුව	588	563	614	706	1,224
පොහොර	569	773	462	649	801
1 වන කාර්තුව	62	125	46	88	131
2 වන කාර්තුව	171	223	83	238	207
3 වන කාර්තුව	132	216	110	165	266
4 වන කාර්තුව	205	208	223	158	197

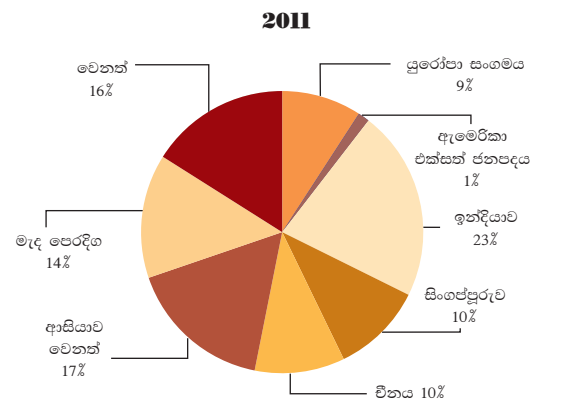
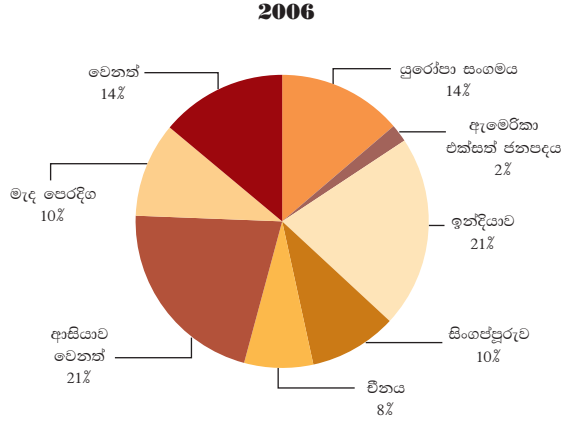
(අ) ජාතික ආනයන බදු අත්පොත - 2010 අනුව කාණ්ඩ නැවත වර්ගීකරණය කර ඇත.
 (ආ) සංශෝධිත කාලසාලික
 (ඇ) ගලපන ලද
 මූලාශ්‍රය: ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ලංකා අයි. ඩී. සී. සමාගම සීමාසහිත ප්‍රිමා ලංකා සමාගම සීමාසහිත සෙරෙන්සිබි ෆැලාර් මිල්ස් පුද්ගලික සමාගම ශ්‍රී ලංකා රේගුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

5.8 රූප සටහන අපනයන වෙළෙඳ දිශාව

5.9 රූප සටහන ආනයන වෙළෙඳ දිශාව

5.4 සේවා වෙළෙඳාම, ආදායම්, ජංගම සංක්‍රම සහ ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

සේවා වෙළෙඳාම

2011 වසරේ දී ගෙවුම් තුළනයේ සේවා ගිණුමෙහි අතිරික්තය සියයට 55 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. සේවා ගිණුම මූලික වශයෙන් ප්‍රවාහන, සංචාරක, සන්නිවේදන, පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා යනාදී අංශයන්ගෙන් සමන්විත වන අතර එහි අතිරික්තය, 2010 වසර තුළ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 707 ට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,099 ක් විය. මේ සඳහා ප්‍රධාන දායකත්වයක් ප්‍රවාහන සහ සංචාරක සේවා යන උප අංශයන් විසින් ලබාදෙන ලදී.

ප්‍රවාහන සේවා

සේවා ගිණුමට ප්‍රමුඛතම දායකත්වයක් සපයන අංශය වන ප්‍රවාහන සේවා අංශයෙහි ඇති වූ වර්ධනය, සේවා ගිණුමෙහි වර්ධනයට මූලික වශයෙන් හේතු විය.

ගෝලීය ආර්ථික කටයුතු පහළයෑම හමුවේ වුවද, මගී ගාස්තු, නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත සේවාවන්ගෙන් සමන්විත ප්‍රවාහන සේවා සඳහා වූ දළ ලැබීම්, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,392 ක් දක්වා සියයට 20 ක සැලකිය යුතු අගයකින් වර්ධනය විය. මේ අතර, ආනයන වර්ධනය වීම මෙන්ම විනෝදාස්වාදය, රැකියා කටයුතු, අධ්‍යාපන කටයුතු සහ සෞඛ්‍ය සේවා යනාදිය සඳහා විදේශ ගතවන ශ්‍රී ලාංකිකයින් සංඛ්‍යාව ඉහළයෑම හේතුවෙන්, 2011 වසර තුළ දී ප්‍රවාහන සේවා යටතේ වූ ගෙවීම් ද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 953 ක් දක්වා සියයට 17 කින් වර්ධනය විය.

2011 වසරේ දී මගී ගාස්තු මත වූ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 591 ක් දක්වා සියයට 26 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම විසින් ගුවන් ගමනාන්ත පුළුල් කිරීම සහ ගුවන් ගමන් වාර ගණන වැඩි කිරීමත් සමඟ එම ගුවන් සමාගමේ සේවාවන් ලබා ගන්නා මගීන් ප්‍රමාණය ඉහළයෑම මෙන්ම, ඉන්ධන මිල ඉහළ යෑම නිසා ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගමෙහි ගුවන්

ගාස්තු ඉහළ දැමීම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. මේ අතර, 2011 වසරේ දී මගී ගාස්තු මත වූ ගෙවීම් ප්‍රමාණය ද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 425 ක් දක්වා සියයට 13 කින් වර්ධනය විය. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම 2011 වසරේ දී නව ගුවන් යානා 5 ක් මිලදී ගත් අතර, 2012 වසර තුළදී තවත් ගුවන් යානා 2 ක් මිලදී ගැනීමට යෝජනය. තවද, ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගම සතුව දැනට 19 ක්ව පවතින ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව, 2016 වසර වනවිට ගුවන් යානා 28 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. සැලසුම් කළ පරිදි නව ගුවන් යානා මිලදී ගැනීම, සංචාරක පැමිණීම් වර්ධනය වීම, ගුවන් තොටුපොළ ධාරිතාව වර්ධනය කිරීම, ජාතික ගුවන් සේවාව විසින් තම ගුවන් ගමනාන්ත පුළුල් කිරීම සහ ගුවන් ගමන් වාර ගණන ඉහළ නැංවීමත් සමඟ ඉදිරි වසරවල දී මගී ගාස්තු මත වූ ලැබීම් ප්‍රමාණය ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

2011 වසරේ දී, නැව් කුලී, වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ ආශ්‍රිත අනෙකුත් සේවාවන් මත වූ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 800 ක් දක්වා සියයට 15 කින් වර්ධනය විය. දේශීය වරායන්ට පැමිණෙන නැව් සංඛ්‍යාව මෙන්ම, නැව් බඩු හැසිරවීමේ ධාරිතාව සහ බහාලුම් මෙහෙයවීම ඉහළයෑමත් සමඟ වරාය ආශ්‍රිත සේවා කටයුතු පුළුල් විය. ගෝලීය වෙළෙඳාම යථා තත්ත්වයට පත්වීම, හම්බන්තොට වරාය සහ අනෙකුත් වරායන්ගේ උපරිම ධාරිතාව යොදා ගැනීම, ගෙවීම් කටයුතු සඳහා පරිගණක පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම, ආරක්ෂා සහිත බහාලුම් ගබඩා කිරීමේ සහ හැසිරවීමේ පහසුකම් සහිත මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම සහ නව තාක්ෂණයෙන් සමන්විත බහාලුම් ගම්මානයක් පැලියගොඩ ප්‍රදේශයේ පිහිටුවීම ආදී ක්‍රියාමාර්ග තුළින් ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ දී වරාය ආශ්‍රිත කටයුතු වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

විදේශ ගමන් සහ සංචාරක සේවා

යුධමය වාතාවරණයෙන් අනතුරුව සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ පැවති වර්ධනය 2011 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව දක්නට ලැබුණි. මෙතෙක් පැවති ඉහළම සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාව ලෙසින් 2011 වසරේ දී, 855,975 ක පැමිණීම් වාර්තා වූ අතර, එය 2010 වසර හා සසඳන විට සියයට 30.8 ක වර්ධනයකි. වැඩිම සංචාරක පැමිණීම් ඉන්දියාවෙන් (171,374) වාර්තා වූ අතර, ඉන් අනතුරුව පිලිවෙලින් එක්සත් රාජධානිය (106,082), ජර්මනිය (55,882), ප්‍රංශය (48,695) මාලදිවයින (44,018) සහ ඕස්ට්‍රේලියාව (41,728) යන රටවලින් ඉහළ සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාවක් වාර්තා විය. 2011 වසරේ දී මැද පෙරදිග රටවලින් වූ සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාව ද සියයට 53.2 කින් වර්ධනය විය. සංචාරකයන් පැමිණි අරමුණු අනුව සලකා බැලූ විට,

5.7 සංඛ්‍යා සටහන **ඉද්ධ සේවා, ආදායම් සහ ජංගම සංක්‍රාම (අ)**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන		රුපියල් මිලියන	
	2010 (අ)	2011 (ඇ)	2010 (ආ)	2011 (ඈ)
1. ප්‍රවාහන සේවා	345	439	38,968	48,521
2. සංචාරක සේවා	123	329	13,778	36,518
3. සන්නිවේදන සේවා	27	29	3,106	3,173
4. පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා	265	355	29,962	39,251
5. ඉදිකිරීම් සේවා	36	36	4,037	4,012
6. රක්ෂණ සේවා	31	35	3,481	3,895
7. වෙනත් ව්‍යාපාරික සේවා	-102	-108	-11,591	-11,854
8. රජයේ වියදම් (අන් තැනක සඳහන් නොවන)	-17	-17	-1,976	-1,882
මුළු ඉද්ධ සේවා	707	1,099	79,766	121,635
1. සේවක වන්දි ගෙවීම්	-11	-11	-1,235	-1,224
2. සෘජු ආයෝජන ආදායම්	-294	-375	-33,176	-41,580
3. පොලී සහ අනෙකුත් ගෙවීම්	-312	-261	-35,366	-29,242
මුළු ඉද්ධ ආදායම	-617	-647	-69,776	-72,046
1. පොද්ගලික	3,608	4,583	407,967	506,630
2. මධ්‍යම ආණ්ඩුව	52	60	5,918	6,587
මුළු ඉද්ධ ජංගම සංක්‍රාම	3,660	4,643	413,885	513,216

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

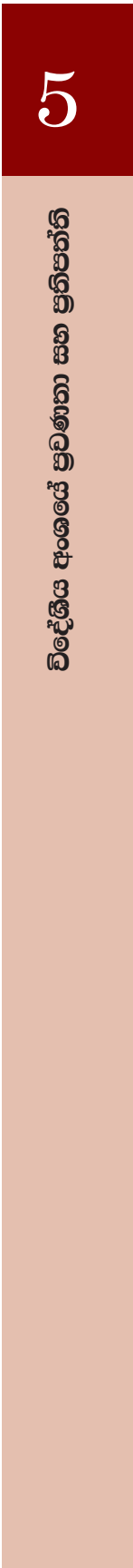
(අ) මෙම ඉදිරිපත්කිරීම ගෙවුම් තුළ අන්තරාය 5 වන සංශෝධනය (1993) ට අනුරූපව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් ජාත්‍යන්තරව අනුගමනය කරන ආකාරයට සැසඳෙන ලෙස ඉදිරිපත් කර ඇත.

(ආ) සංශෝධිත
(ඇ) තාවකාලික

2011 වසරේ සංචාරක පැමිණීම්වලින් සියයට 77 කට වැඩි පිරිසක් නිවාඩු ගත කිරීම සඳහා ද සියයට 8 ක පමණ පිරිසක් ව්‍යාපාරික කටයුතු සඳහා ද පැමිණ ඇති අතර, ඉතිරිය ශ්‍රෝතීන්ට හමුවීමට ද, සම්මේලන සහ රැස්වීම් සඳහා ද ආගමික හා සංස්කෘතික කටයුතු සඳහා ද පැමිණ ඇත.

සංචාරක ඉපැයීම් ද සැලකිය යුතු අන්දමින් අඛණ්ඩව වර්ධනය විය. 2011 සංචාරක ඉපැයීම් එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 830 ක් දක්වා වර්ධනය වූ අතර, එය පෙර වසර සමඟ සසඳා බැලීමේ දී සියයට 44.2 ක වර්ධනයකි. පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සහ ඉහළ ආදායම් ලබන සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම වැඩිවීම හේතුවෙන් 2010 වසරේදී එ.ජ.ඩොලර් 88 ක්ව පැවති එක් රාත්‍රියක් සඳහා වන සංචාරකයෙකුගේ සාමාන්‍ය වියදම 2011 වසරේදී එ.ජ.ඩොලර් 97 දක්වා ඉහළ ගියේය.

2016 දක්වා සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ අපේක්ෂිත සංවර්ධනයන් ප්‍රකාශයට පත් කරමින් 2011 වසරේ දී ජාතික සංචාරක ක්‍රමෝපාය ඉදිරිපත් කරන ලදී. සංචාරක කර්මාන්තයේ තිරසාර පිබිදීම සහ උන්නතිය උදෙසා රජය විසින් නොයෙකුත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

5.8 සංඛ්‍යා සටහන

සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	2007	2008	2009	2010	2011 (අ)	වර්ධන වේගය (%)	
						2010	2011 (අ)
සංචාරක පැමිණීම් (සංඛ්‍යාව)	494,008	438,475	447,890	654,476	855,975	46.1	30.8
විනෝදාස්වාදය	331,238	321,079	358,188	516,538	663,343	44.2	28.4
ව්‍යාපාර	52,116	37,261	38,473	83,270	68,097	116.4	-18.2
වෙනත්	110,654	80,135	51,229	54,668	124,535	6.7	127.8
සංචාරක රාත්‍රී ගණන (දහස්)	4,940	4,166	4,076	6,548	8,559	60.7	30.7
කාමර උපයෝජන අනුපාතය (%)	46.2	43.9	48.4	70.2	77.1	44.8	10.0
දළ සංචාරක ලැබීම් (රු. මිලියන)	42,571	37,094	40,133	65,018	91,926	62.0	41.4
ඒක පුද්ගල සංචාරක ලැබීම් (රු.)	86,175	84,598	89,605	99,344	107,393	10.9	8.1
මුළු සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	145,238	123,134	124,970	132,055	138,685	5.7	5.0
සෘජු	60,516	51,306	52,071	55,023	57,786	5.7	5.0
වක්‍ර	84,722	71,828	72,899	77,032	80,899	5.7	5.0

(අ) තාවකාලික

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

2016 වසර වනවිට එ.ජ. ඩොලර් බිලියන 2.75 ක වාර්ෂික විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් ලබා ගනිමින් සංචාරක පැමිණීම් සංඛ්‍යාව මිලියන 2.5 ක් දක්වා වැඩිකර ගැනීම සඳහා සංචාරක ක්ෂේත්‍රය ප්‍රවර්ධනය කිරීම ඇතුළුව ශ්‍රී ලංකාව, ඉතා ආකර්ෂණීය සංචාරක ගමනාන්තයක් බවට පත් කිරීම මෙන්ම සෘජු හා වක්‍ර සේවා නියුක්තිය 500,000 ක් දක්වා වර්ධනය කිරීම මෙම ක්‍රමෝපායෙහි අරමුණු වේ. ඒ අතරම, ආයෝජන පහසුකම් සලසාලීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියෙහි ස්ථාපිත කර ඇති සංචාරක ආයෝජන අංශය මගින් 2011 වසර තුළදී කාමර 9,192 ක් ඉදි කිරීම සඳහා ආයෝජන අයදුම්පත්‍ර 210 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු සිදුකර ඇත. සංචාරකයින් වෙත අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් ක්‍රියාකාරී පහසුකම් සැපයීම සඳහා දියත් කරනු ලැබූ සංචාරක සත්කාරක නිවාස ඒකක වැඩසටහන් මගින් ඒකක 143 ක් සංචාරක කර්මාන්තයට එකතු වූ අතර, 2012 වන විටදී හෝටල්, අති සුබෝපහෝගී හෝටල්, අති සුබෝපහෝගී බංගලා, සංචාරක සත්කාර නිවාස, සංචාරක නිකේතන සහ පෞරාණික නිවහන් ද ඇතුළුව ඒකක 500 ක් දක්වා වැඩි වනු ඇත.

අළුත් වෙළෙඳපොළවල්වලින් සංචාරකයින් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට “නරඹු ශ්‍රී ලංකා” 2011 (Visit Sri Lanka) වැඩසටහන ඉවහල් විය. 2011 දී චීනය, රුසියාව, ජපානය සහ මැද පෙරදිග වැනි රටවලින් පැමිණි සංචාරකයින් සංඛ්‍යාව ඉහළ ගොස් ඇත. 2011 වසරේ දී අපේ උරුමය, සැණකෙළි, සුන්දර දර්ශන, අපට ආවේණික, දේශීය ශරීර සුවතා ක්‍රම, ක්‍රීඩා හා ත්‍රාසය මුසු ක්‍රීඩා, නොකිලිටි වෙරළ තීරය සහ වන උරුමය හා වන සතුන් යන තේමාවන් 8 ක් යටතේ සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සිදු විය.

රැස්විම්, සම්මුති, සම්මන්ත්‍රණ, සහ පුද්ගල (MICE Tourism) සඳහා පැමිණි සංචාරකයින් ද 2011 වසරේ වර්ධනයට සියයට 12 ක දායකත්වයක් ලබා දෙමින් ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්වීය. කල්පිටිය, පාසිකුඩා, දෙද්දුව, කුවිට්ටේ සිට වාකරේ, යාල, හම්බන්තොට, සිලාවතුර සහ යාපනය දක්වා නව සංචාරක ස්ථාන ඇතුළත් කරමින්, සංචාරක කටයුතු පුළුල් කිරීමට ඉඩ ප්‍රස්ථා සලසන ලදී. සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන සංචාරක කර්මාන්තයේ පවතින අභියෝගයන්ට මුහුණ දීම සඳහා පුහුණු හා සංවර්ධන කටයුතු සඳහා වැඩි අවස්ථා ලබාදීමට කටයුතු කර ඇත. වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින කුසලතාවයන් ප්‍රමාණවත් නොවීමේ ගැටළුවට මුහුණ දීමට ආගන්තුක සත්කාර ක්ෂේත්‍රයෙහි පුහුණුවීම් සඳහා 2011 වසරේ දී ඇතුළත් කරගනු ලැබූ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව සියයට 72 කින් ඉහළ නංවන ලදී. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය සිය නිවාඩු නිකේතන සහ සංචාරක නවාතැන් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කර ඇත. 2011 වසරේදී නව සංචාරක පනත් කෙටුම්පතක් සකස් කළ අතර, එමගින් දැනට පවතින ආයතන හතර එක් පනතක් යටතේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක අධිකාරිය සහ ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සහ හෝටල් කළමනාකරණ ආයතනය යනුවෙන් ආයතන දෙකක් යටතේ ඒකාබද්ධ කර ඇත.

2011 වසරේදී සංචාරක ක්ෂේත්‍රය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් සහ සේවාවන් තවදුරටත් පුළුල් විය. ශැංග්‍රිලා (Shangri-La), ෂෙරටන් (Sheraton), හයට් (Hyatt), සහ සන් සිටි (Sun City) වැනි ජාත්‍යන්තර හෝටල් ජාල කෙටි කාලයකින් ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක කර්මාන්තයට එකතු වීමට නියමිතය. පසුගිය වසර දෙක තුළදී Gulf Air, China Eastern, Aerosvit Airlines, Oman Air, Finnair, Hainan Airlines, Flydubai, Nova Airways, Pakistan

International Airlines, Spicejet සහ Aeroflot යන ගුවන් සේවාවන් එකොළහක් ශ්‍රී ලංකාවට පියාසර කිරීම සඳහා ලියාපදිංචි වී ඇත. ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවය ද ගමන් වාර සහ ගමන් මාර්ග වැඩි කරමින් නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන්ගෙන් සහ යුරෝපයේ සාම්ප්‍රදායික සංචාරක ගමනාන්තයන්ගෙන් ඇතිවන ඉල්ලුමට සරිලන අයුරින් පහසුකම් සැලසීමට ඇති හැකියාව තවදුරටත් පුළුල් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා එයාර් ටැක්සි සේවය විසින් සංචාරකයින් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සහ සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ජනප්‍රිය දේශීය සංචාරක ගමනාන්තයන් 14 ක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වී ඇත.

සන්නිවේදන සේවා

සන්නිවේදන සේවා 2011 වසර තුළ දී තවදුරටත් පුළුල් විය. සන්නිවේදන සේවා මත වූ දළ විදේශ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 85 ක් දක්වා සියයට 2.4 කින් වර්ධනය විය. ජාත්‍යන්තර සෘජු දුරකථන ඇමතුම් මත වූ ඉපයුම් වැඩිවීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. වෙළෙඳපොළෙහි දැනටමත් සිටින සේවා සැපයුම්කරුවන් අතර සහ වෙළෙඳපොළට පිවිසෙන නව සැපයුම්කරුවන් අතර ඇතිවන තරගකාරීත්වය නිසා පහළ ගිය ජංගම සහ ස්ථාවර දුරකථන ඇමතුම් මිල ගණන් හේතුවෙන් ජාත්‍යන්තර සෘජු දුරකථන ඇමතුම් භාවිතය ඉහළ ගියේය. කෙසේ නමුත්, විද්‍යුත් තැපෑල, අධිවේගී අන්තර්ජාල පහසුකම්, වන්දිකා සහ විදුලි රැහැන් සහිත රූපවාහිනී පහසුකම් භාවිතය යනාදියේ ඇති වූ වර්ධනය සහ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටරටට ලබාගන්නා දුරකථන ඇමතුම් ප්‍රමාණය වැඩිවීම තුළින් සන්නිවේදන සේවා ආශ්‍රිත ගෙවීම් ද සමාන අනුපාතයකින් වර්ධනය විය. ආසියානු සන්නිවේදන ජාලය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව කලාපීය කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙසට වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව සිව්වන පරම්පරාවේ (4G) සන්නිවේදන තාක්ෂණය ලබා ගැනීම සඳහා සැලසුම් සකස් කර ඇත. මෙමගින් ශ්‍රී ලංකාවට එහි උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකිවනු ඇති අතර, සන්නිවේදන සේවා තවදුරටත් වර්ධනය වීමෙන් ඇතිවන අවස්ථා උකහා ගත හැකිවනු ඇත. අධිශක්ති සිදුවන නව තාක්ෂණික සොයාගැනීම් සමඟ, 2012 වසරේ දී සහ ඉදිරි වසරවල දී මෙම අංශය තවදුරටත් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

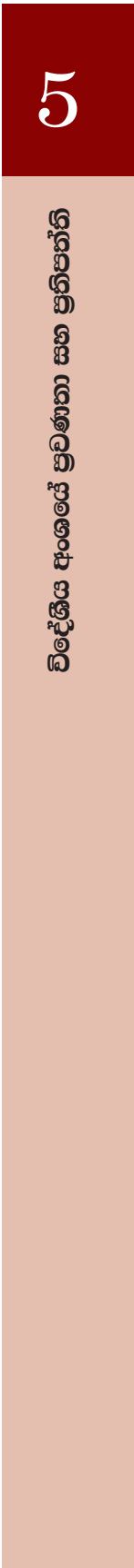
පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා

පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා (IT) උප අංශය 2011 වසර තුළ දී කැපී පෙනෙන වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. 2011 වසරේ දී පරිගණක සහ තොරතුරු සේවා උප අංශය මත වූ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 355 ක් දක්වා සියයට 34 කින් වර්ධනය විය. ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත

පැවරීමේ (BPO) කර්මාන්තය තුළ පවතින ශක්‍යතාවය හඳුනාගනිමින් මෙම අංශය සීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය කිරීම සඳහා රජය විසින් රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ අනෙකුත් දිරි ගැන්වීම් මෙන්ම සහනයන් ලබාදීමට අවශ්‍ය පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත. ගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ ප්‍රධාන ස්ථානයන් නම් කිරීමේ AT Kearney Global Services Location Index - 2011 නැමැති දර්ශකය අනුව ලෝකයේ පළමු රටවල් 25 අතරට ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළත් කර ඇති අතර, Global Services Magazine නැමති සඟරාව අනුව කොළඹ නගරය ව්‍යාපාර කටයුතු බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ නැගී එන පළමු නගර 10 ට ඇතුළත් කර ඇත. පිළිගත් පුහුණුකරුවකු ලෙස 2010 වසර අග දී පිහිටුවනු ලැබූ ලංකා BPO ඇකඩමිය (Lanka BPO Academy) මගින් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාව තුළ පුළුල් කිරීම සඳහා පහසුකම් සලසමින් ශිෂ්‍යයන් සහ වෘත්තීයවේදීන් පුහුණුකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ අතර, “අනිකුත් ව්‍යාපාරික සේවාවන්” යටතේ වර්ගීකරණය කර ඇති දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම (KPO) මත වූ ඉපයුම් ද 2011 වසර තුළ දී තවදුරටත් වර්ධනය විය. දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීම විශාල වශයෙන් සිදුකරනු ලබන ඉන්දියාව වැනි රටවල් සැලකීමේ දී, ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රම බලකාය සීමිත වුවද, තොරතුරු තාක්ෂණය, මූල්‍ය සහ ගණකාධිකරණය වැනි වඩාත් විශේෂිත වූ සේවාවන්වල මනා පුහුණුවක් ලැබූ වෘත්තීයවේදීන්ගෙන් ශ්‍රී ලංකාව සමන්විත වේ. මෙම වෘත්තීය ප්‍රවීණතාව මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීම අනුව ඇතිවන කාල පරතරය මගින් ලැබෙන වාසිය සමඟ දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර මූලාශ්‍ර වෙත පැවරීමේ වඩාත් ප්‍රියජනක සහ ආකර්ෂණීය ස්ථානයක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පත් කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

ආදායම් ලැබීම් සහ ගෙවීම්

2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 617 හා සැසඳීමේදී ආදායම් ගිණුමේ හිඟය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 647 ක් ලෙස වාර්තා විය. විදේශ නිල සංචිත ආයෝජනයෙන් ලද පොලී ආදායම් මෙන්ම විදේශ විනිමය හා විදේශීය සුරැකුම්පත් ගනුදෙනුවලින් ඉපැයූ ලාභ මූලික වශයෙන් හේතුකොටගෙන ආදායම් ගිණුමේ දළ ලැබීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 467 ක් දක්වා සියයට 45 කින් පමණ සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මීට අමතරව, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලරය අනෙකුත් ප්‍රධාන මුදල් වර්ග වන යුරෝ සහ ස්ටර්ලින් පවුලට එරෙහිව අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන්, මෙම මුදල්වලින් යුක්ත විදේශ සංචිත වෙළෙඳ වටිනාකම් අනුව

එ.ජ.ඩොලර් වලින් තක්සේරු කර දැක්වීමේ දී සැලකිය යුතු වාසියක් අත්කර දුනි. මේ අතර, රජය විසින් ලබාගත් විදේශීය ණය මත සිදු කරනු ලබන පොලී ගෙවීම් වැඩිවීමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ආදායම් ගිණුමේ ගෙවීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,114 ක් දක්වා සියයට 18 කින් පමණ වර්ධනය විය. එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 709 ක් වූ මුළු පොලී ගෙවීම්වලින්, දිගු හා මැදිකාලීන විදේශ ණය මත වූ පොලී ගෙවීම් සියයට 57 ක් පමණ විය. මීට අමතරව, ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටුවා ඇති ව්‍යාපාරවලින් විදේශීය ආයෝජකයින් විසින් ඉපයූ ලාභ සහ ලාභාංශ තම රටවල් කරා ගෙනයෑම හේතුවෙන්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන මත වූ ගෙවීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 385 ක් දක්වා සියයට 27 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ නමුත්, 2011 වසර තුළ දී විදේශීය ආයෝජකයින් විසින් ලාභ හා ලාභාංශවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් එම ව්‍යාපාරවල මෙහෙයුම් කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීම සඳහා ප්‍රති ආයෝජනය කරන ලදී.

ජංගම සංක්‍රාම

2010 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,660 ක් වූ ශුද්ධ ජංගම සංක්‍රාම 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,643 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ජංගම සංක්‍රාම සඳහා වැඩි ආයතනවලින් සපයන ලද විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,116 ට සාපේක්ෂව, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,145 ක් දක්වා සියයට 25 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වෙමින් තවදුරටත් ප්‍රධාන විදේශ විනිමය ඉපයුම් මූලය ලෙස පැවතුණි. මැද පෙරදිග රටවල් තුළ පැවති නොසන්සුන්කාරී වාතාවරණය හේතුකොටගෙන ඉතුරුම් තම රට කරා නැවත ගෙන ඒම, ශ්‍රමිකයින්ගේ සාමාන්‍ය වැටුප් මට්ටම වැඩිවීම, කොරියාව, මැලේසියාව සහ සිංගප්පූරුව වැනි ඉහළ වැටුප් ගෙවනු ලබන රටවල් කරා ශ්‍රමිකයින් වැඩි වශයෙන් සංක්‍රමණය වීම, වෘත්තීය අංශයට අයත් ශ්‍රමිකයින්ගේ සංක්‍රමණ වැඩිවීම 2011 වසරේ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළයෑමට ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. තවද, රටවල් කිහිපයක් සමඟ ශ්‍රම සංක්‍රමණය සම්බන්ධව සාමූහික සම්මුතීන්ට එළඹීම සහ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ විධිමත් මාර්ග ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාවට රැගෙන ඒම සඳහා උතුරු සහ නැගෙනහිර පළාත්වල බැංකු ශාඛා ගණන සහ සේවා කාර්යාල ප්‍රමාණය වැඩි වීමද වසර තුළ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ වර්ධනය වීමට උපකාරී විය. මේ අතර විදේශ රැකියාවන් සඳහා සංක්‍රමණය වන ශ්‍රමිකයින්ගේ සංඛ්‍යාව 2011 වසර තුළ දී 262,960 දක්වා සියයට 6.4 කින් වැඩි විය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ අරමුණින්, 2012 අයවැය මගින් විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ට නව ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය

ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ මත සිදු කෙරෙන ආයෝජන සඳහා වසර 5 ක බදු විරාමයක් ලබාදෙන ලදී.

ජංගම ගිණුමේ ශේෂය

2010 වසරේ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,075 ක් ලෙස වාර්තා වූ ජංගම ගිණුමෙහි හිඟය, වෙළෙඳ ගිණුමෙහි හිඟය සැලකිය යුතු අයුරින් පුළුල්වීම හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 4,615 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසරේ සියයට 2.2 ක් වූ ජංගම ගිණුමේ හිඟය 2011 වසරේ දී සියයට 7.8 ක් දක්වා වැඩි විය. විශේෂයෙන් බනිජ තෙල් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ මත සිදු කළ ආනයනික වියදම ඉහළ යෑම මත පුළුල් වූ වෙළෙඳ හිඟය ජංගම ගිණුමේ හිඟයට මූලික වශයෙන් හේතු විය. කෙසේ නමුත්, මෙම වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟයෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණ විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම් සහ සේවා ගිණුමේ අතිරික්තය මගින් පියවන ලදී. ඉහළ ගිය ජංගම ගිණුමේ හිඟය රටෙහි ඉතුරුම්-ආයෝජන පරතරය ඉහළයෑම නිරූපණය කරන බැවින්, සමස්ත ඉල්ලුමෙහි වර්ධනය යෝග්‍ය මුදල් සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් මගින් ශුද්ධ ප්‍රාග්ධන ලැබීම්වලට ගැලපෙන මට්ටමට පහත දැමීම ද වැදගත් වේ.

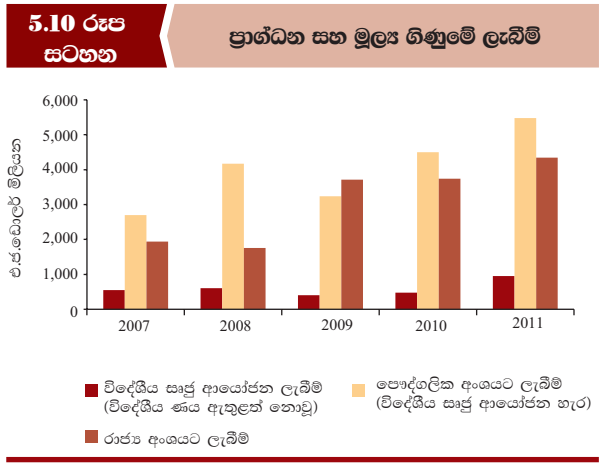
5.5 ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ප්‍රවාහ සහ ගෙවුම් තුලනය

විදේශීය සෘජු ආයෝජන

විදේශීය ආයෝජකයින් තුළ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය පිළිබඳව වූ ධනාත්මක විශ්වාසය පිළිබිඹු කරමින්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන 2011 වසර තුළ දී මෙතෙක් පැවති ඉහළම අගය වාර්තා කරන ලදී. විදේශීය ණය ඇතුළත් විදේශීය සෘජු ආයෝජන, 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 516 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,066 දක්වා වර්ධනය විය. ආයෝජන මණ්ඩලය මගින් අනුමත සමාගම් සඳහා ණය ලෙස 2010 වසරේ ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 39 ට සාපේක්ෂව 2011 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 110 ක් ලැබුණි. වසරේ මුල් කාර්තු 03 සැලකීමේ දී කාර්තුවක් තුළ ලැබුණු සාමාන්‍ය විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණය වන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 225 සමඟ සැසඳීමේදී අවසාන කාර්තුව තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 390 ක පමණ ඉහළ ආයෝජන ප්‍රමාණයක් ලැබුණු අතර, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශීය සෘජු ආයෝජන අනුමත කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා එක් ස්ථානයකින් සියලුම පහසුකම් සැලසීම (one-stop-unit) වැනි සංකල්ප හඳුන්වා දීම සහ ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සීඝ්‍ර ලෙස සංවර්ධනය කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ගයන් හේතු සාධක විය. ආයෝජක ප්‍රජාව තුළ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය පිළිබඳව වූ ධනාත්මක වින්තනය

තවදුරටත් වර්ධනය වීම සඳහා ලෝක ආර්ථික සමුළුව (World Economic Forum) සහ ලෝක බැංකුව (World Bank) විසින් ප්‍රකාශයට පත් කළ, පිළිවෙලින් Global Competitiveness Report 2011-2012 සහ Doing Business in a more Transparent World - 2012 යන වාර්තා මගින් දැක්වූ පරිදි ජාත්‍යන්තර තරඟකාරීත්වය සහ ව්‍යාපාර පවත්වාගෙන යාමේ පහසුව යන දර්ශක සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට හිමි ශ්‍රේණිය ඉහළයෑම ද හේතු විය.

විදේශීය සෘජු ආයෝජනවල සංයුතියෙහි සැලකිය යුතු වෙනසක් දක්නට ලැබුණි. විදේශීය සෘජු ආයෝජනවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් හෝටල් සහ ආපනශාලා අංශයෙහි නියුතු ව්‍යාපාර (සියයට 20 ක කොටසක්) විසින් ආකර්ෂණය කරගන්නා ලද අතර, මෑත වසරවල දී කැපී පෙනෙන අංශය ලෙස පැවති විදුලි සංදේශ අංශය දෙවන ස්ථානයට පත් වෙමින් විදේශීය සෘජු ආයෝජනවලින් සියයට 18 ක කොටසක් ආකර්ෂණය කර ගන්නා ලදී. යුධමය වාතාවරණය නිමාවීමත් සමඟ සංචාරක ව්‍යාපාරයේ ඇති වූ නව පිබිදීම තුළ ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් සුප්‍රසිද්ධ හෝටල් සමාගම් කිහිපයක් විසින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත රැගෙන ආ ආයෝජන, මෙම හෝටල් සහ ආපනශාලා අංශයේ වූ ආයෝජනවල සමන්විත වේ. මෙම ආයෝජනවලින් වැඩි කොටසක් එනම්, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 130 ක් පමණ ප්‍රමුඛ පෙළේ ජාත්‍යන්තර හෝටල් සමාගමක් විසින් කොළඹ හා නම්බන්තොට නගරවල සුබෝපහෝගී හෝටල් 2 ක් ඉදිකිරීම සඳහා මෙරටට රැගෙන එන ලදී. 2011 වසරේ දී වාර්තා වූ විදේශීය සෘජු ආයෝජන තුළ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 33 ක හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 513 ක කොටස් හිමියන්ගේ ණය සහ අත්තිකාරම් ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 192 ක අන්තර් සමාගම් ණය ද, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 110 ක විදේශීය ණය සහ පවත්නා සමාගම්වල නැවත ආයෝජනය කිරීම සඳහා රඳවාගත් ඉපයුම් වන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 218 ක් ද ඇතුළත් විය.

විදේශීය ආයෝජන සම්බන්ධයෙන් වූ විදේශ විනිමය නීතිරීති ලිහිල් කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ශ්‍රී ලාංකිකයින් විසින් එතෙර රටවල කරන ලද විදේශීය සෘජු ආයෝජන ප්‍රමාණය 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 43 සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 60 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 435 ක් වූ ශුද්ධ විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීම්, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 896 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2010 වසර හා සැසඳීමේ දී 2011 වසර තුළ ගිවිසගත් ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව මෙන්ම මෙම ව්‍යාපෘති සඳහා වන ආයෝජන එකඟතාවන් ද ඉහළ ගිය අතර, එමගින් අනාගතයේ දී නව ව්‍යාපෘති සඳහා විදේශීය සෘජු ආයෝජන ලැබීමට ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා මනාව පිළිබිඹු කරයි.

රජයට ලැබුණු මැදි හා දිගුකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

සීඝ්‍රයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවත්නා මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් රජයට ලැබුණු ණය ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු අයුරින් ඉහළ ගියේය. එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් හැර රජයට ලැබුණු මැදි හා දිගුකාලීන ණය ප්‍රමාණය 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,460 ක සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,029 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2011 ජූලි මාසයේ දී නිකුත් කළ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ සිව්වන ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව, 7.5 ක අධි දායකත්වයක් සහිතව ඉතා සාර්ථකව සිදු කරන ලදී. එසේම, විදේශ ණය උපයෝජන අනුපාතය¹ 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ සියයට 24.8 ක සිට 2011 වසරේ දී සියයට 38.2 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. මෙම ණයවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීම, ඉහළ ප්‍රමුඛත්වයෙන් යුත් මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සහ වැඩි දියුණු කිරීම, ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය ඉදි කිරීම, මහ කොළඹ ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සහ දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ඉදි කිරීම වැනි යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති අධි-ආධිපත්ව ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී.

රජයට ලැබුණු කෙටිකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර මත වූ විදේශීය ආයෝජන වශයෙන් රජයට ලැබුණු කෙටිකාලීන ශුද්ධ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය 2010 වසරේ වාර්තා වූ

¹ ණය උපයෝජන අනුපාතය ගණනය කර ඇත්තේ 2011 ජූනි මස අවසානය වනවිට එකඟ වී ඇති එහෙත් මුද්‍රා නොහරින ලද විදේශ අරමුදල් වටිනාකමින්, 2011 වසර තුළ මුද්‍රා හරින ලද විදේශ අරමුදල් වටිනාකම ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගැනීමෙනි.

5 විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

5.9 සංඛ්‍යා සටහන

2011 වසර තුළ විදේශ ණය මගින් මූල්‍යනය කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතීන්

ආයතනය සහ ව්‍යාපෘතිය	ලැබුණු ණය මුදල එ.ජ.ඩොලර් මිලියන
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	262.5
එයින්; කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	75.0
ජාතික අධිවේගී මාර්ග පද්ධති ව්‍යාපෘතිය	41.3
උතුරු මැද හා නැගෙනහිර පළාත් මහා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	20.2
උතුරු පළාත් මාර්ග සම්බන්ධීකරණ ව්‍යාපෘතිය	19.9
ඕස්ට්‍රේලියානු සහ නවසීලන්ත ආයෝජන බැංකුව	35.7
එයින්; අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ අවධානයට ලක් නොවූ ප්‍රදේශ සඳහා වූ ඒකාබද්ධ ජල සැපයුම් පද්ධති ව්‍යාපෘතිය (III වන අදියර)	35.7
සැල්යෝන් ක්‍රෙඩිට් ඇග්‍රිකෝලා සී.අයි.බී ආයතනය	18.5
එයින්; විමලසුරේන්ද්‍ර සහ නව ලක්ෂපාන විදුලි බලාගාර ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	18.5
චීන සංවර්ධන බැංකුව	75.4
එයින්; ප්‍රධාන මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සහ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	75.4
ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව	17.1
එයින්; ග්‍රාමීය විදුලිබල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය (VIII වන අදියර)	17.1
චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව	333.5
එයින්; පුත්තලම ගල් අඟුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය (II වන අදියර)	63.6
මන්නල හම්බන්තොට ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපොළ ව්‍යාපෘතිය	51.7
MA 60 ගුවන්යානා සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය	39.7
උතුරු පළාත් මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය	68.1
කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය A1, A2, A4 අංශ	41.7
හම්බන්තොට වරායේ නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීමේ සහ ඉන්ධන ගබඩා කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	28.2
ඉන්දියාව	201.2
එයින්; ඕමන්තේ - පලාලි, මඩු - තලෙයිමන්තාරම සහ මැදවිච්චිය දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	121.5
කොළඹ - මාතර දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (I වන හා II වන අදියර)	51.2
ඉන්දියානු රජයෙන් ලද ඩොලර් ණය මාර්ග ගිවිසුම	28.6
ජපානය	346.4
එයින්; ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘතිය	77.9
දකුණු අධිවේගී මාර්ගය ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතිය (II වන අදියර)	64.5
මහ කොළඹ ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	43.5
හදිසි ස්වභාවික ව්‍යසනයන්ගෙන් වූ හානි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	42.4
ජල සැපයුම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	29.0
කොරියානු සමූහාණ්ඩුව	26.6
එයින්; පාදෙතිය - අනුරාධපුර මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	23.4
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය	195.7
එයින්; කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	28.8
උතුරු නැගෙනහිර දේශීය සේවා සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	19.0
අඩු වරප්‍රසාදලාභී ප්‍රජාවගේ සංවර්ධනය සහ ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	18.2
උතුරු නැගෙනහිර නිවාස යළි ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අතිරේක අරමුදල් සම්පාදනය	17.2
උතුරු නැගෙනහිර කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතිය (II වන අදියර)	16.7
ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා පුනර්ජනනීය බලශක්ති උත්පාදනය	15.9
උතුරු පළාත කඩිනමින් යළි යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	15.5
නෝර්විජය බැංකුව (ඩෙන්මාර්කය)	38.6
එයින්; කැලණි ගඟ වම් ඉවුරු ජල පවිත්‍රතා ව්‍යාපෘතිය	22.8

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 531 හා සැසඳීමේ දී, 2011 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 233 ක් විය. දියුණු ආර්ථිකයන් පිළිබඳව පැවතුණු අවිනිශ්චිතතාවන් වර්ධනය වීමත්, ආයෝජකයින් විසින් ආයෝජනයන් විවිධාංගීකරණය කරමින් නැගී එන ආර්ථිකයන් වෙත එම ආයෝජනයන් යොමු කිරීමට පෙළඹීමත් පිළිබිඹු කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සඳහා විදේශීය ආයෝජකයින්ගේ රුචිකත්වය අඛණ්ඩව දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව, 2011 නොවැම්බර් මස අවසාන වන විට, විදේශීය ආයෝජනවල වටිනාකම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කරවල නොපියවූ ශේෂයෙන් සියයට 10 ක සීමාව වෙත ළඟා විය. ඊට සමගාමීව, ඉහළ ගිය ඉල්ලුමට සහ ආර්ථිකයෙහි වර්ධන ප්‍රවණතාවට සහාය වීමේ අවශ්‍යතාවයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් 2011 දෙසැම්බර් මස 06 වැනි දින ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරයන්හි විදේශීය ආයෝජන සඳහා පැවතුණු සීමාව සියයට 10 යේ සිට සියයට 12.5 දක්වා ඉහළ දැමීමට තීරණය කරන ලදී.

පෞද්ගලික අංශයට ලැබුණු දිගුකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

2011 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශයට ලැබුණු දිගුකාලීන විදේශීය ණය ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 364 ක් වූ අතර, එය 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 580 ක් විය. 2010 වසරේ දී විදේශීය ණය ඉහළ අගයක් වාර්තා වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ පුත්තලම ගල් අගුරු බලාගාරය ඉදි කිරීම සඳහා ලංකා කෝල් කොම්පැණි ලිමිටඩ් (Lanka Coal Company Limited) වෙත චීනයේ අපනයන-ආනයන බැංකුවෙන් (Exim Bank of China) එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 451 ක ණය ප්‍රමාණය එකවර ලැබීමය. 2011 වසරේ දී ලැබුණු මුළු විදේශීය ණය තුළ චීනයේ අපනයන-ආනයන බැංකුවෙන් පුත්තලම ගල් අගුරු බලාගාරය ඉදිකිරීම සඳහා ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 65 ක් සහ මත්තල ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ඉදිකිරීම සඳහා Airport and Aviation Services (Sri Lanka) Limited වෙත ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 54 ක ණය මුදල ද ඇතුළත් වේ. 2011 වසරේ වාර්තා වූ ඉහළ විදේශීය සෘජු ආයෝජනයන්ට අනුව, ආයෝජන මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලත් සමාගම් වෙත ලැබුණු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය, 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 39 හා සැසඳීමේ දී 2011 වසරේ දී එය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 110 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2011 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශය විසින් ලබා ගන්නා ලද විදේශීය ණය ප්‍රධාන වශයෙන් හෝටල්, විදුලි සංදේශ, විදුලිබල හා බලශක්ති යන අංශයන් වෙත යොමු විය. එසේම, විදේශ විනිමය පාලන නීතිරීති ක්‍රමයෙන් ලිහිල් කිරීම තුළින් විදේශ විනිමය ගනුදෙනු හා ව්‍යාපාර කටයුතු පහසු වූ අතර, පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට විදේශීය මූල්‍ය වෙතින් සෘජුවම ණය ලබා

ගැනීමට අවස්ථාව ලැබුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2011 වසර තුළ දී දේශීය පෞද්ගලික ආයතන 23 ක් විසින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 205 ක විදේශ ණය ලබා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී.

පෞද්ගලික අංශයට සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවලට ලැබුණු කෙටිකාලීන ණය ප්‍රාග්ධනය

2011 වසරේ දී පෞද්ගලික කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. විවිධ ආයෝජන, වෙළෙඳ ණය සහ වාණිජ බැංකුවල වත්කම් සහ වගකීම්වල ඇති වූ වෙනස්වීම් පෞද්ගලික කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහයන්ට අයත් වේ. පෞද්ගලික කෙටිකාලීන ප්‍රාග්ධන ප්‍රවාහවල දිශානතිය වෙනස් කරමින් 2010 වසරේ දී, ශුද්ධ ගෙවීම් ලෙස වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 198 හා සැසඳීමේ දී, 2011 වසරේ දී ශුද්ධ ලැබීම් ලෙස එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 572 ක් වාර්තා විය. මේ සඳහා, 2011 වසරේ දී වාණිජ බැංකුවල ශුද්ධ විදේශීය වගකීම්වල වැඩිවීම සහ ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව වෙත ඛනිජ තෙල් ආනයනය සඳහා ලැබුණු වෙළෙඳ ණය විශාල ලෙස වැඩිවීම හේතු විය. 2010 වසරේ දී ලබා ගත් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,490 ක් වූ මුළු වෙළෙඳ ණයවලට සාපේක්ෂව, 2011 වසරේ දී ඉරානයෙන් ලැබුණු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,455 ක් ඇතුළුව ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව වෙත මුළු වෙළෙඳ ණය වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,674 ක් ලැබුණි. තවද, මෙලෙස ඉරානයෙන් ලබාගත් වෙළෙඳ ණයවලින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,369 ක් වූ ණය 2011 වසරේ දී පියවන ලදී.

කොළඹ කොටස් වෙළෙඳපොළ වෙත 2010 වසරේ දී ලැබුණු දළ විදේශීය ආයෝජන ප්‍රමාණය වන එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 819 හා සැසඳීමේ දී 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 452 ක් වාර්තා වූ අතර, කොටස් වෙළෙඳපොළ ශුද්ධ ගෙවීම් ප්‍රමාණය 2010 වසරේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 230 හා සැසඳීමේ දී, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 171 ක් විය. ගෝලීය ණය අර්බුදය වර්ධනය වීම හමුවේ, ආයෝජකයින් විසින් විශේෂයෙන් රත්වැනි වෙළෙඳ ද්‍රව්‍ය සහ ස්ථිර ආදායම් සහිත රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් යනාදී සුරක්ෂිත ආයෝජන අවස්ථාවන් සඳහා වැඩි වශයෙන් යොමු වී ආයෝජන විවිධාංගීකරණය කිරීමට පෙළඹීම කොටස් වෙළෙඳපොළ දළ ලැබීම්වල අඩුවීම සඳහා යම්තාක් දුරට හේතු විය.

2011 වසරේ දී වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 971 කින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,125 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 249 කින් පහත වැටුණු වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වත්කම් 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 183 කින් පහත වැටුණි. මේ අතර, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 815 කින් ඉහළ

ගිය වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වගකීම් 2011 වසර තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 788 කින් ඉහළ ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2011 වසරේ දී වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 971 කින් ඉහළ යන ලදී. වාණිජ බැංකු සතු ශුද්ධ විදේශීය වගකීම්වල වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 620 ක් පමණ වූ විදේශ වත්කම් ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට දේශීය වශයෙන් ණය දීම සඳහා යොදා ගැනීම, අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට ණය දීමට මෙන්ම ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරුවල ආයෝජනය කිරීම සඳහා විදේශීය වත්කම් යොදා ගැනීම සහ විදේශීය ණය ලබා ගැනීමය.

ගෙවුම් තුලනය

2011 වසරේ අගෝස්තු මාසයේ දී සැලකිය යුතු ඉහළ අතිරික්තයක් වාර්තා කළ ගෙවුම් තුලනය, වසරේ අවසාන කාර්තුව තුළ පැවති අහිතකර ගෝලීය ආර්ථික තත්ත්වයන් සහ ඉහළ ගිය දේශීය ඉල්ලුම හේතුකොටගෙන, 2011 වසර අවසානය වන විට ගෙවුම් තුලන හිඟයක් බවට පත් විය. 2011 වසරේ අගෝස්තු මැද භාගයේ දී, එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.2 ක ඉහළ ගෙවුම් තුලන අතිරික්තයක් වාර්තා වීම සඳහා සේවා ගිණුමේ ලැබීම්, විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ සහ රජයට සහ පෞද්ගලික අංශය වෙත ලැබුණු අනෙකුත් මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් ඉවහල් විය. කෙසේ වුව ද, රටේ ආර්ථික කටයුතු සීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනය වීමත් සමඟ අන්තර් සහ ආයෝජන භාණ්ඩ සඳහා වූ ඉල්ලුම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළයෑම සහ ජාත්‍යන්තර ඉන්ධන මිල ගණන් ඉහළයෑම හේතුකොටගෙන වසරේ අවසාන කාලයේ දී වෙළෙඳ හිඟය සැලකිය යුතු ලෙස පුළුල් වීම හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී ජංගම ගිණුමේ සාපේක්ෂව ඉහළ හිඟයක් වාර්තා විය. 2010 වසරට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ අතිරික්තය ඉහළ ගිය ද, ජංගම ගිණුමේ හිඟය, ප්‍රාග්ධන සහ මූල්‍ය ගිණුමේ අතිරික්තය ඉක්මවාලීම හේතුවෙන්, 2011 වසර අවසානයේ දී ගෙවුම් තුලනයෙහි එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,061 ක හිඟයක් වාර්තා විය.

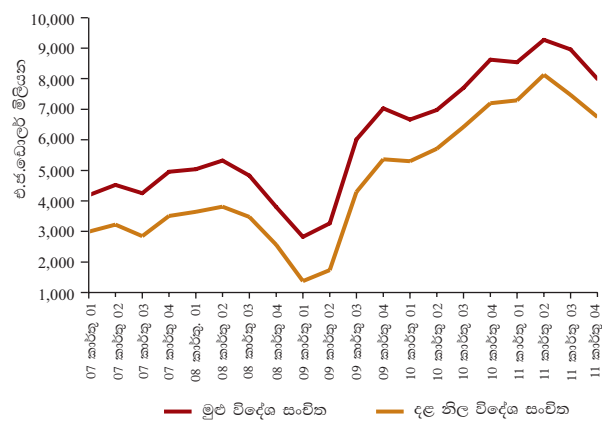
විදේශීය සංචිත

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ රජය සතු විදේශීය සංචිතවලින් සමන්විත දළ නිල සංචිත (ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ ශේෂයන් රහිත), 2010 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6,610 ක් ලෙස පැවති අතර, 2011 වසර අවසානයේ දී එය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,958 ක් විය. 2010 වසරේ දී ආනයනික මාස 5.9 කට සමාන වූ දළ නිල සංචිත මට්ටම, 2011 අවසානයේ දී ආනයනික මාස 3.5 කට සමාන විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විසින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් අතිරික්ත විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කරගැනීම, ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවේ ලැබීම් සහ ජා.මු. අරමුදලේ සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වූ ලැබීම් හේතුවෙන් 2011 වසරේ අගෝස්තු මස මැද භාගය වන විට රටේ දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 8.2 ක ඉහළ මට්ටමක් කරා ළඟා විය. කෙසේ වුවද, විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ලැබීම්, සංචාරක සේවා ලැබීම් සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම වෙත වූ ලැබීම් ඉහළ ගිය ද, 2011 වසරේ දෙවන භාගයේ දී වෙළෙඳ ගිණුමේ හිඟය පුළුල් වූ අතර, එම ඉහළ ගිය ඉල්ලුමෙන් කොටසක් සපුරාලීම සඳහා මහ බැංකුවට විදේශ විනිමය සැපයීමේ අවශ්‍යතාවය මතු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2011 වසර අවසානය වන විට දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.0 ක් දක්වා පහත වැටුණි.

2009 ජූලි මාසයේ දී ජා.මු.අරමුදලේ සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ, වි.ගැ.හි. බිලියන 1.65 (දළ වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.56) ක ණය මුදලක් අනුමත විය. ඒ අනුව, සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ 2010 වසර අවසානය වන විට විමර්ෂණ 4 ක් සම්පූර්ණ කරමින් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.3 ක් (වි.ගැ.හි.මිලියන 827 ක්) ශ්‍රී ලංකාවට ලැබී ඇත (2010 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාවේ 11 වන විශේෂ සටහන). 2011 වසරේ පෙබරවාරි සහ අප්‍රේල් මාස තුළ දී පස්වන සහ හයවන විමර්ෂණයන් පිළිවෙලින් සම්පූර්ණ කළ අතර, හයවන සහ හත්වන ණය වාරිකයන් ලෙස (වි.ගැ.හි.මිලියන 137.8 බැගින්) එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 436 ක් ලැබුණි. තවද, වැඩසටහන යටතේ ශ්‍රී ලංකාව පෙන්වූ සාර්ථක ක්‍රියාකාරිත්වය මත පදනම්ව, සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ විමර්ෂණයන් සහ ණය මුදාහැරීම සිදු කිරීම කාර්තුවය පදනමක සිට අර්ධ වාර්ෂික පදනමක් දක්වා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට සහ කලින් පැවති ණය වාරිකයක

5.11 රූප සටහන කාර්තුවය විදේශ සංචිත (ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ ලැබීම් ඇතුළත්)

වටිනාකම දෙගුණ කරමින් ඉතිරි වූ ණය වාරික හතර ණය වාරික දෙකක් බවට පත් කිරීමට, ජා.මු.අරමුදලේ විධායක මණ්ඩලය විසින් 2011 අප්‍රේල් මාසයේ දී තීරණය කරන ලදී. 2012 අප්‍රේල් මස 2 වැනි දින දී හත්වන විමර්ශනය සම්පූර්ණ කිරීමට නියමිත අතර, අටවන ණය වාරිකය ලෙස එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 427 (වි.ගැ.හි.මිලියන 275.6) ක මුදලක් ලැබේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2012 ජූලි මාසයේ දී සමීපස්ථ ණය පහසුකම් වැඩසටහන යටතේ වූ අටවන සහ අවසාන විමර්ශනය පැවැත්වීමට නියමිත අතර, ඉන් අනතුරුව වැඩසටහන සම්පූර්ණ කරමින් අවසාන ණය වාරිකය මුදාහැරීමට නියමිතය.

ආසියානු නිෂ්කාගන සංගමයේ ශේෂයන් රහිත දළ නිල සංචිත සහ වාණිජ බැංකුවල විදේශීය වත්කම්වලින් සැදුම්ලත් මුළු විදේශීය සංචිත ප්‍රමාණය, 2010 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 8,034 හා සැසඳීමේ දී, 2011 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7,199 ක් විය. මුළු විදේශීය සංචිත එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 836 කින් පහළයෑම සඳහා දළ නිල සංචිත එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 653 කින් අඩුවීම සහ වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය සංචිත එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 183 කින් අඩුවීම හේතු විය. විදේශීය වත්කම්වල ප්‍රමාණාත්මකභාවය මැනීමේ මිණුමක් ලෙස දළ නිල විදේශ වත්කම්, කෙටිකාලීන ණය වගකීම්වල (වසරක් හෝ ඊට අඩු කාලයක් තුළ පරිණත වන) අනුපාතයක්

ලෙස ගෙන බැලීමේ දී, 2010 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 96.5 සිට 2011 වසර අවසානයේ දී සියයට 71 දක්වා පහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් විදේශ සංචිතවල පහළ යෑම සහ කෙටිකාලීන ණයවල වර්ධනය හේතු විය. වාණිජ බැංකුවල වගකීම් ඉහළයෑම මෙන්ම 2005 වසරේ නිකුත් කරන ලද එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 500 ක් වූ ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරය 2012 වසරේ දී පියවීමට නියමිත වන අතර, මෙම කරුණු කෙටිකාලීන ණය වර්ධනය වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

සාමකාමී පරිසරය තුළ ආර්ථික ප්‍රතිලාභ වර්ධනය වීම පිළිබිඹු කරමින් ඉහළ ගිය සාර්ව ආර්ථික හා මූල්‍ය ස්ථායීතාවය, වර්ධනය වූ විදේශ ගෙවුම් තුලනය හා රාජ්‍ය මූල්‍ය ඒකාග්‍රතාවය පදනම් කොටගෙන 2011 වසරේ මුල් භාගයේ දී අන්තර්ජාතික ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් වන ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් ඉහළ නැංවීමට තීරණය කරන ලදී. ෆිච් රේටින්ග්ස් ආයතනය (Fitch Ratings) විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දිගුකාලීන දේශීය සහ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය පැහැර හැරීමේ අවදානම සම්බන්ධයෙන් වන ශ්‍රේණිගත කිරීම (IDRs) "B+" මට්ටමේ සිට "BB-" මට්ටම දක්වා ඉහළ නංවමින් ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම පිළිබඳ දැක්ම ද "ස්ථාවර" බවට තහවුරු කර ඇත. තවද, ෆිච් ආයතනය විසින් රටේ වර්ගීකරණය (Country Ceiling) "B+" මට්ටමේ සිට "BB-" මට්ටම

5.10 සංඛ්‍යා සටහන		ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ සංචිත (අ)								
නිමිකාරිත්වය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන (අ)					රුපියල් මිලියන				
	2007	2008	2009	2010	2011 (අ)	2007	2008	2009	2010	2011 (අ)
1. රජය	99	101	113	88	615	10,768	11,411	12,920	9,747	70,088
2. මහ බැංකුව	3,409	2,301	5,244	7,109	6,133	370,640	260,297	599,880	788,722	698,528
3. මුළු නිල සංචිත (1+2)	3,508	2,402	5,357	7,196	6,748	381,408	271,708	612,799	798,469	768,616
4. වාණිජ බැංකු	1,448	1,238	1,673	1,424	1,241	157,454	140,075	191,373	158,031	141,394
5. මුළු විදේශීය සංචිත (3+4)	4,956	3,640	7,030	8,621	7,989	538,862	411,783	804,173	956,500	910,010
6. දළ නිල සංචිත මගින් ආවරණය කළ හැකි ආනයනික මාස ගණන										
6.1 වෙළෙඳ භාණ්ඩ	3.7	2.0	6.3	6.4	4.0					
6.2 වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා	3.3	1.8	5.5	5.7	3.6					
7. මුළු සංචිත මගින් ආවරණය කළ හැකි ආනයනික මාස ගණන										
7.1 වෙළෙඳ භාණ්ඩ	5.3	3.1	8.3	7.7	4.7					
7.2 වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා	4.7	2.8	7.2	6.8	4.3					

(අ) සංචිත ගණනය කර ඇත්තේ වෙළෙඳපොළ වටිනාකම අනුව සහ ආසියානු නිෂ්කාගන සංගමයේ ලැබීම් ද ඇතුළත්වය. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

(ආ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සමග එකඟ වන ලද නියෝජන අනුපාතිකයට අනුව පරිවර්තනය කරන ලද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංචිතයේ සමහර ශීර්ෂයන් හැර ඉතිරිය පහත සඳහන් කාලපරිච්ඡේද අවසානයේ වූ විනිමය අනුපාතිකයින්ට අනුව පරිවර්තනය කර ඇත.

	2007	2008	2009	2010	2011
වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලරයකට රුපියල්	108.72	113.14	114.38	110.95	113.90

(ඇ) තාවකාලික

විශේෂ සටහන II

සංචිත වත්කමක් ලෙස රනුන්

හැඳින්වීම

රනුන් ලෝකයේ ඇති ඉතාම වටිනා ලෝහයන්ගෙන් එකක් වන අතර එය ඉතිහාසය ලේඛන ගතකිරීමට පෙර සිටම කාසි සහ ස්වර්ණාභරණ සෑදීමේදී මහඟු වටිනාකමකින් යුත් ලෝහයක් ලෙස භාවිතා විය. පසුගිය සියවසක කාලයේ සිට මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී වඩාත්ම පොදු පදනමක් ලෙස රන් භාවිතා කර ඇත. අවදානම් අඩු වත්කමක් ලෙස රනුන්හි ඇති වටිනාකම, උද්ධමනයේ බලපෑම් මඟහරවා ගැනීමට භාවිතා කළ හැකි වීම සහ ඉහළ අගයකින් යුත් ඇප සුරැකුම් මූල්‍යයක් ලෙස ද රනුන් සඳහා ඉල්ලුමක් පවතින අතර මේ හේතුවෙන් ක්‍රමයෙන් තීව්‍ර වන ලෝක ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ රනුන් හි මිල පෙර නොවූ තරම් ඉහළ ගොස් ඇත.

2007 වසරේ ලෝක මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙහි කඩා වැටීමත් සමග විදේශ විනිමය, කොටස් සහ දේපල වෙළෙඳපොළවල් කෙරෙහි ව්‍යාපාරයන්හි මෙන්ම ආයෝජකයින්ගේ තිබූ විශ්වාසය ද බිඳ වැටුණි. යුරෝපා කලාපයේ සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ඇති වූ ණය අර්බුදය හේතු කොටගෙන අඩු අවදානම් සහිත වත්කමක් ලෙස රනුන් සඳහා ඇති ඉල්ලුම සීඝ්‍රයෙන් වැඩි විය. උද්ධමන පීඩනයන් ඇතිවීම සහ ජාත්‍යන්තර මහ බැංකු විසින් රනුන් ආයෝජනය ඉහළ දැමීමද රනුන් ඉල්ලුම සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යාමට හේතු සාධක විය.

මහ බැංකු විදේශ සංචිත කළමනාකරණයේ දී රනුන් සතු කාර්යභාරය.

ලෝක රනුන් කවුන්සලයට අනුව, මහ බැංකු විසින් පවත්වා ගෙන යනු ලබන ඇමරිකානු ඩොලර් සහ යුරෝ වලින් අගයන ලද වත්කම්වලට පසුව, ලෝකයේ තෙවන විශාලතම සංචිත වත්කම ලෙස රනුන් හඳුනාගෙන තිබේ. මෙයට ඉවහල් වන ප්‍රධානතම හේතු සාධකය වන්නේ මූල්‍ය පද්ධතියේ ව්‍යාකූලතා පවතින අවස්ථාවලදී පවා හැකි උපරිම මට්ටමින් රටක විදේශ සංචිතවල වටිනාකම ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීමට ඇති හැකියාවයි.

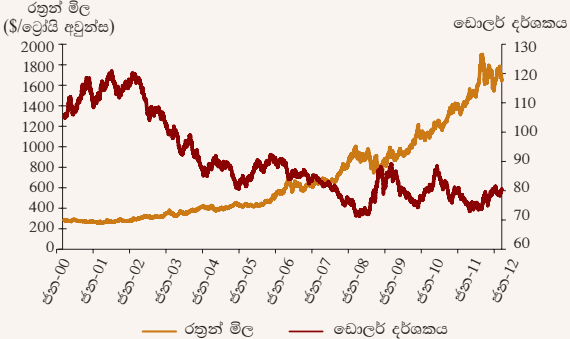
තවද, පහත දැක්වෙන හේතූන් අනුව අඩු අවදානම් සහිත බව, අධික ද්‍රවශීලතාවය සහ ධනාත්මක ප්‍රතිලාභ ලබාදීම වැනි සංචිත කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන අරමුණු ද රනුන් මගින් සපුරාලයි.

- බොහෝ මහ බැංකුවල ආයෝජන මාර්ගෝපදේශයන්, ඉහළ මට්ටමේ ණය ශ්‍රේණිගත ආයතන සමග පවත්වාගෙන යනු ලබන තැන්පතු, ඉහළ ගුණාත්මක බවින් යුතු ස්වෛරීත්ව ණය, බැඳුම්කර සහ විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් වැනි මූලික වත්කම් වර්ග කීපයක ආයෝජනයන් සඳහා පමණක් සීමා වේ. කෙසේ වෙතත්, බොහෝ ස්වෛරීත්ව වත්කම්හි ගුණාත්මක භාවය තියුණු ලෙස පිරිහී ඇති බැවින් ස්වෛරීත්ව ණය වුවද ණය අවදානමෙන් තොර නොවන බව මෑත කාලීන ගෝලීය අර්බුදය පසක් කර ඇත. මෙවැනි

වූ පරිසරයක් තුළ ණය අවදානමක් හෝ ගනුදෙනු පාර්ශ්වකරුගේ අවදානමක් රහිත රනුන් සෑම මහ බැංකුවකම ඉහළම සුදුසුකම් ලත් සංචිත වත්කමක් බවට පත් වී ඇත.

- අතීතයේ පටන් රනුන් මිල හා උද්ධමන අනුපාතය අතර ධන සහසම්බන්ධතාවක් පවතී. ඒ අනුව, මහ බැංකු විසින් රනුන්හි ආයෝජනය කිරීම තුළින්, ඉහළ උද්ධමනකාරී තත්වයක් තුළ වුවද, සිය ආයෝජන කළඹ මුහුණ දෙනු ලබන උද්ධමනකාරී අවදානම අඩු කර ගැනීමට හැකි වේ. එසේම, විශේෂයෙන් ආර්ථික අර්බුද අවස්ථාවන්හිදී රටක් සතුව පවතින රන් සංචිත, වලංගු ව්‍යවහාර මුදල කෙරෙහි මෙන්ම මහ බැංකුව කෙරෙහි පවතින මහජන විශ්වාසය වැඩිදියුණු කිරීමට ද හේතු වේ.
- බොහෝ මහ බැංකු ඔවුන්ගේ සංචිත ඇමරිකානු ඩොලර් වලින් අගය කරනු ලබයි. වටිනාකම රැස්කිරීමේ විකල්ප මාධ්‍යයක් ලෙස යොදාගත හැකි බැවින් රනුන් මිල සහ ඇමරිකන් ඩොලරයේ අගය අතර සෘණ සම්බන්ධතාවක් දක්නට ලැබේ. එබැවින් රනුන් කෙරෙහි ආයෝජනයන් විවිධාංගීකරණය කිරීම තුළින් ඇමරිකානු ඩොලරය අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් විදේශ සංචිත කෙරෙහි ඇතිවන අවදානම වළක්වා ගත හැකි වේ.

රූප සටහන වි.ස. II.1 ඩොලර් දර්ශකයේ සහ රනුන් මිලෙහි වෙනස්වීම් 2000 - 2011

මූලාශ්‍රය: බ්ලූම්බර්ග් මූල්‍ය දත්ත

ලෝක ආර්ථික අර්බුදකාරී තත්වයන් හමුවේ වෙනත් වෙළෙඳපොළවල ද්‍රවශීලතා ප්‍රශ්න පැවතියදීත් රනුන් වෙළෙඳපොළ තුළ මනා ද්‍රවශීලතාවයක් පැවතුණි. වෙළෙඳපොළ මිල උච්චාවචනයන්හි දී විවිධ ආකාරයට ප්‍රතිචාර දක්වන, විවිධාකාර ගනුදෙනු අපේක්ෂාවන් සහිත ගැණුම්කරුවන් හා විකුණුම්කරුවන් රනුන් වෙළෙඳපොළෙහි ද්‍රවශීලතාවය පවත්වාගෙන යාමට ආධාර වේ. මූල්‍ය වත්කම් මෙන් නොව රනුන් සඳහා වන ඉල්ලුම් ප්‍රභවයන් ආයෝජන අරමුණ මත පමණක් රඳා නොපවතී. එමෙන්ම රනුන් සැපයුම, ගනුදෙනුකරුවන්

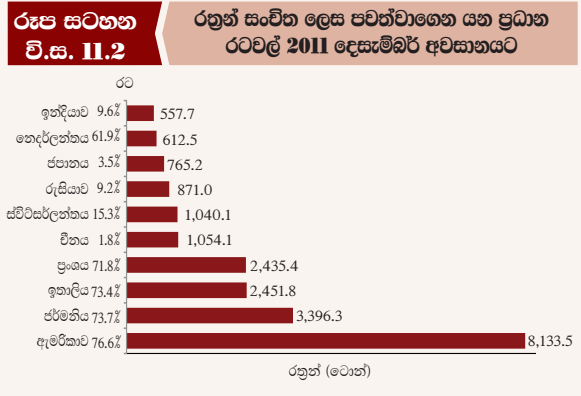
කිහිප දෙනෙකුගේ සහභාගීත්වයෙන් පමණක් වෙළෙඳපොළ තත්ත්ව වෙනස් කිරීමට අසීරු වන පරිදි, විවිධාංගීකරණය වී ඇත.

- ඓතිහාසිකව, මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ ව්‍යාකූලතාවයන් පවතින අවස්ථාවන්හිදී සුරක්ෂිත ආයෝජනයක් ලෙස රත්න සඳහා ඉල්ලුමක් පවතී. මෙයට හේතුව රත්න සඳහා ණය අවදානමක් නොපැවතීම සහ මූල්‍ය අර්බුද අවස්ථාවලට පිළියම් යෙදීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී රත්නහි වටිනාකම අවප්‍රමාණය වීමක් සිදු නොවීමය. තවද, අර්බුදකාරී තත්ත්වයන් යටතේ මධ්‍යම පාර්ශවකරුවන්ගේ නිශ්කාභණ ආයතනයන් මගින් රත්න ඇප වශයෙන් පිළිගැනීමට කටයුතු කරන බැවින් ඒ සඳහා නව මූල්‍යමය වටිනාකමක් හිමි වී ඇත.

බටහිර ලෝකය තුළ ආර්ථික අර්බුදකාරී තත්ත්වයක් පැතිරී යාමත් සමඟ 1988 වසරෙන් පසු 2010 වසරේදී ප්‍රථම වරට ලෝකයේ දියුණු ආර්ථිකයන්හි මෙන්ම නැගී එන ආර්ථිකයන්හි, මහ බැංකු රත්න මිලදී ගැනීමේ ශුද්ධ ගැණුම්කරුවන් වූහ.

රත්න සංචිත ලෙස පවත්වාගෙන යන ප්‍රධාන ජාතීන්

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය 2011 වසර අවසානයේ දී එහි විදේශ සංචිත වලින් සියයට 76.6 ක් රත්න වශයෙන්

මූලාශ්‍රය : ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල
 ** අදාළ රට සතු රත්න ප්‍රමාණය එහි විදේශ සංචිතයන්හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස රටෙහි නමට ඉදිරියෙන් දැක්වේ.

දක්වා ඉහළ නංවන ලද අතර, කෙටිකාලීන විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ණය පැහැර හැරීමේ අවදානම සම්බන්ධයෙන් වන ශ්‍රේණිගත කිරීම 'B' මට්ටමේ සහතික කරන ලදී. මේ අතර, මුඩ්ස් (Moody's) ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ "B1" මට්ටමේ පවතින විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම පිළිබඳ දැක්ම "ස්ථාවර" මට්ටමේ සිට "ධනාත්මක" මට්ටම දක්වා ඉහළ නැංවූ අතර, ස්ටෑන්ඩර්ඩ් සහ පුචර්ස් ආයතනය (S&P) විසින්

පවත්වාගෙන යනු ලැබූ අතර, එය ලෝකයේ රටක් සතු රත්න සංචිතයන්හි ඉහළම අගය වේ. ජර්මනිය, ඉතාලිය, ප්‍රංශය සහ නෙදර්ලන්තය යන රටවල් ද සිය විදේශ සංචිත වලින් සියයට 60 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් රත්න ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

ආසියානු කලාපයේ රටවල් සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී, චීනය රත්න සංචිත වැඩිකරගැනීමේහි ලා මූලිකත්වය දරන අතර එහි රත්න සංචිත ප්‍රමාණය ටොන් 600 ක සිට ටොන් 1,054 ක් දක්වා වැඩි කරගෙන ඇත. තායිලන්තය, ශ්‍රී ලංකාව, කොරියාව සහ ඉන්දියාව පසුගිය වසර කිහිපය තුළ රත්න සංචිත ප්‍රමාණය වැඩිකරගනු ලැබූ අනෙකුත් නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ රත්න සංචිත

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 1990 වසරේ මුල් කාලයේ දී රත්න ගනුදෙනු කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය විදේශ සංචිත කළමනාකරණ අරමුණු ප්‍රශස්ථ අයුරින් පවත්වාගෙන යාමේ අපේක්ෂාවෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ රත්න මිල දී ගැනීමේ හා විකිණීමේ කටයුතුවල නිරත වන අතර සිය රත්න සංචිත ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් වැඩිකරගෙන ඇත.

1990 දී, රත්න ආනයනය සඳහා වූ පාලන නීතිරීති ඉවත් කිරීමට පෙර, දේශීය ගනුදෙනුකරුවන් වෙත නැවත විකිණීමේ අරමුණින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් රත්න අයිතම (රත්න දඬු සහ රත්න කාසි) ආනයනය කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට පැවරී තිබූ මෙම කාර්යය 1996 දී වාණිජ බැංකු වෙත පවරන ලදී. එයින් පසුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ රත්න විකිණීමක් හෝ විකිණීම සඳහා රත්න ආනයනය කිරීම හෝ සිදුකර නොමැත.

2009 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් රත්න ටොන් 10 ක් මිලදී ගැනීම මෑතකාලීනව සිදු කළ ප්‍රධානතම රත්න මිලදී ගැනීම වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය විදේශ සංචිත වලින් සැහෙන ප්‍රමාණයක් රත්න වශයෙන් දිගටම පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ "B+" මට්ටමේ පවතින විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් ස්වෛරීත්ව ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම පිළිබඳ දැක්ම "ස්ථාවර" මට්ටමේ සිට "ධනාත්මක" මට්ටම දක්වා ඉහළ නංවන ලදී.

මහ බැංකුව විසින් රට තුළට විදේශ විනිමය වැඩි වශයෙන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා පියවරයන් කිහිපයක් ගන්නා ලදී. විනිමය පාලන රෙගුලාසි ලිහිල් කරමින් දේශීය සමාගම්වලට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙන් සෘජුවම ණය ලබාගැනීම සඳහා

දිරිමත් කරන ලද අතර, වාණිජ බැංකුවලට ඔවුන්ගේ දෙවන ස්ථරයේ ප්‍රාග්ධනය ඉහළ නංවා ගැනීම සඳහා විදේශ අරමුදල් රැස් කිරීමට අවසර දෙන ලදී. තවද, රාජ්‍ය සුරැකුම්පත් සඳහා විදේශීය ආයෝජන ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් 2011 දෙසැම්බර් මස දී විදේශීය ආයෝජන සඳහා පවතින සීමාව, නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ප්‍රමාණයෙන් සියයට 10 සිට සියයට 12.5 දක්වා වැඩි කරන ලදී. එසේම, අපේක්ෂිත මූල්‍ය ප්‍රවාහ ලැබීම් සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා, මහ බැංකුව විසින් අදාළ ආයතන සමඟ සම්බන්ධ වෙමින් විදේශ විනිමය ලැබීම් ඉතා අවධානයෙන් අධීක්ෂණය කරනු ඇත.

5.6 විදේශීය ණය සහ ණය සේවාකරණය

විදේශීය ණය

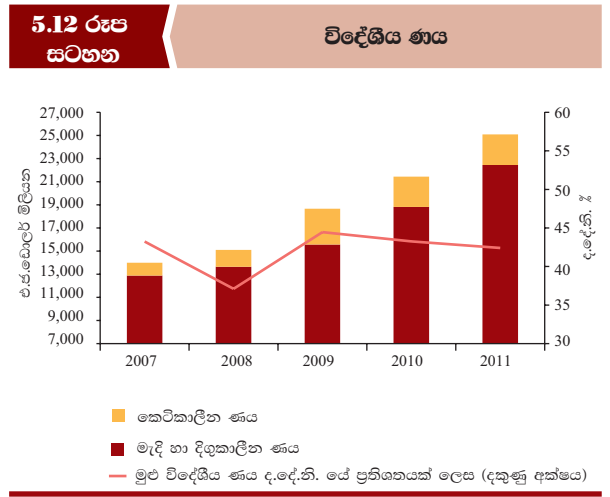
මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2010 වසරේ වාර්තා වූ සියයට 43.3 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 41.3 ක් දක්වා අඩු විය. එ.ජ.ඩොලර්වලින් ප්‍රකාශ කිරීමේ දී, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 21.4 ක් ලෙස වාර්තා වූ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 24.5 ක් දක්වා සියයට 14.1 කින් වර්ධනය වීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ මැදි හා දිගුකාලීන ණයවල වැඩිවීමය. මැදි හා දිගුකාලීන විදේශීය ණයවලින් සියයට 85 ක් පමණ රාජ්‍ය අංශයේ ණය වේ. 2011 වසරේ ජූලි මාසයේ දී නිකුත් කළ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ලැබීම් ද ඇතුළුව රජය වෙත ඉහළ විදේශ ණය ප්‍රමාණයක් ලැබීම හේතුවෙන්, 2011 වසරේ දී රාජ්‍ය අංශයේ නොපියවූ ණය ප්‍රමාණය සියයට 15 කින් වැඩි විය. බහුපාර්ශ්වීය ණය දෙන ආයතනවලින් සහනදායී කොන්දේසි යටතේ රජයට ලබාදුන් ණය ප්‍රමාණය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.48 ක් දක්වා සියයට 4 කින් වර්ධනය විය. මේ අතර, සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ලද ණය ප්‍රමාණය, රාජ්‍ය අංශයේ මුළු විදේශීය ණයවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 වසර අවසානයේ දී වාර්තා වූ සියයට 71 සිට 2011 වසර අවසානයේ දී සියයට 63 ක් දක්වා අඩු විය. කෙටිකාලීන ණය ප්‍රමාණය 2010 දී වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.62 ක සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.58 ක් දක්වා පහත වැටුණි. නොපිය වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ප්‍රමාණයෙහි සිදුවූ ආන්තික වර්ධනය හමුවේ වුවද, ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට ලබාදුන් වෙළෙඳ ණයවල නොපියවූ ශේෂය පහත වැටීම මේ සඳහා හේතු විය. මේ අතර, කෙටිකාලීන ණය සහ සමස්ත ණය හා වගකීම් අතර අනුපාතය 2011 වසරේ දී සියයට 9 ක් දක්වා අඩු විය. නොපියවූ මුළු විදේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 28.4 ක්

සහ සියයට 34.8 ක් පිළිවෙළින් වි.ගැ.හි. ඒකකවලින් සහ එ.ජ.ඩොලර්වලින් යුත් ණයවලින් සමන්විත වන අතර, සියයට 26.5 ක් ජපන් යෙන්වලින් ප්‍රකාශිත ණයවලින් ද සමන්විත වේ.

2011 වසර අවසානය වනවිට බැංකු ක්‍රමය තුළ වූ විදේශීය වගකීම් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.4 ක් දක්වා සියයට 29 කින් වර්ධනය විය. 2010 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 2.6 ක් වූ වාණිජ බැංකු සතු විදේශීය වගකීම් 2011 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 3.4 ක් දක්වා ඉහළයෑම මීට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූ අතර, එය මූලික වශයෙන් ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ඇතුළු අනෙකුත් සමාගම් සඳහා වාණිජ බැංකු විසින් ආනයනික ණය ලබාදීම ඉහළයෑමේ ප්‍රතිඵලයක් විය. මේ අතර, 2010 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 586 ක් වූ ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ වගකීම් ප්‍රමාණය 2011 වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 790 ක් දක්වා ඉහළ ගිය අතර, ඒ සඳහා වසර අවසානයේ දී නියමිතව තිබූ ගෙවීම් කල් දැමීම හේතු විය. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස, 2010 වසරේ සියයට 50.1 ක් වූ සමස්ත විදේශීය ණය සහ වගකීම් 2011 වසරේ දී සියයට 48.8 ක් දක්වා ආන්තික වශයෙන් අඩු විය.

විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ණය වාරික හා පොලී ගෙවීම් ඇතුළත් සමස්ත විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්වල නාමික වටිනාකම 2010 වසරේ වාර්තා වූ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,761 ක සිට 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,717 ක් දක්වා අඩු විය. තවද, සමස්ත විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, භාණ්ඩ හා සේවා අපනයනයන්හි ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට 2009, 2010 සහ 2011 යන වසර වලදී සියයට 19, සියයට 15.9 සහ සියයට 12.6 ක්

5.11 සංඛ්‍යා සටහන **නොපියවා ඉතිරිව ඇති විදේශීය ණය සහ බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්**

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2007	2008	2009	2010	2011 (අ)	2007	2008	2009	2010	2011 (අ)
1. මැදි හා දිගුකාලීන ණය	12,879	13,646	15,564	18,823	21,882	1,400,883	1,543,952	1,780,313	2,088,449	2,492,391
1.1 රජය	11,744	12,593	13,769	16,076	18,508	1,276,846	1,424,729	1,574,933	1,783,728	2,108,084
1.2 රජය ඇප වූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	345	251	110	517	646	37,501	28,429	12,608	57,398	73,581
1.3 රජය ඇප නොවූ රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය	539	634	967	919	1,010	58,553	71,715	110,570	101,913	115,033
1.4 ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලින් කළ ගැනුම් (ආ)	251	169	719	1,311	1,718	27,933	19,079	82,201	145,410	195,693
2. කෙටිකාලීන ණය	1,111	1,460	3,098	2,615	2,584	120,748	165,207	354,341	290,149	294,311
2.1 රජය (ඇ)	457	212	1,622	2,171	2,367	49,641	24,006	185,534	240,855	269,654
2.2 අනෙකුත් (ඇ)	654	1,248	1,476	444	216	71,107	141,201	168,808	49,294	24,657
3. බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	2,493	2,669	2,251	3,393	4,385	271,063	301,950	257,575	376,418	499,506
3.1 මහ බැංකුව (ඉ)	2	1	227	228	229	219	64	26,042	25,322	26,047
3.2 වාණිජ බැංකු (ඊ)	2,046	1,861	1,763	2,578	3,366	222,389	210,531	201,696	286,052	383,427
3.3 ආසියානු නිෂ්කාශන සංගමයේ වගකීම්	446	808	261	586	790	48,454	91,355	29,837	65,044	90,032
4. මුළු විදේශීය ණය (1+2)	13,989	15,107	18,662	21,438	24,466	1,521,581	1,709,159	2,134,654	2,378,598	2,786,701
5. මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම් (1+2+3)	16,483	17,775	20,913	24,830	28,851	1,792,643	2,011,109	2,392,229	2,755,015	3,286,208
විශේෂිත අයිතමයන්										
මැදි හා දිගුකාලීන ණය										
ව්‍යාපෘති ණය	10,002	11,148	11,914	13,174	14,482	1,087,359	1,261,304	1,362,806	1,461,729	1,649,492
ව්‍යාපෘති නොවන ණය	1,064	740	708	1,516	1,860	115,697	83,703	81,025	168,151	211,847
සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය	679	705	1,146	1,838	2,683	73,790	79,722	131,103	203,888	305,631
ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් කළ ණය (ආ)	251	169	719	1,311	1,718	27,933	19,079	82,201	145,410	195,693
අනෙකුත් ණය (උ)	884	885	1,077	985	1,139	96,054	100,145	123,178	109,271	129,727
කෙටිකාලීන ණය හා බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	3,604	4,129	5,349	6,008	6,969	391,811	467,157	611,916	666,566	793,817
ද.දේ.නි.යේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් (ඌ)										
මුළු විදේශීය ණය	43.2	37.1	44.4	43.3	41.3	42.4	38.8	44.1	42.4	42.6
බැංකු අංශයේ මුළු විදේශීය වගකීම්	7.7	6.6	5.4	6.8	7.4	7.6	6.8	5.3	6.7	7.6
මුළු විදේශීය ණය සහ වගකීම්	51.0	43.7	49.7	50.1	48.8	50.1	45.6	49.5	49.2	50.2
කෙටිකාලීන ණය	3.4	3.6	7.4	5.3	4.4	3.4	3.7	7.3	5.2	4.5
කෙටිකාලීන ණය හා බැංකු අංශයේ විදේශීය වගකීම්	11.1	10.1	12.7	12.1	11.8	10.9	10.6	12.7	11.9	12.1
මුළු ණයවල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
කෙටිකාලීන ණය	6.7	8.2	14.8	10.5	9.0	6.7	8.2	14.8	10.5	9.0
කෙටිකාලීන වගකීම්	15.1	15.0	10.8	13.7	15.2	15.1	15.0	10.8	13.7	15.2
කෙටිකාලීන ණය, නිල විදේශීය සංචිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	31.7	60.8	57.8	36.3	38.3	31.7	60.8	57.8	36.3	38.3

(අ) තාවකාලික
 (ආ) 2009 වසරේ දී අනුමත වූ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සම්පස්ම ණය පහසුකම යටතේ ලද ණය ඇතුළත් වේ.
 (ඇ) අනෙව්‍යාපිතයන් සඳහා නිකුත් කළ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර ඇතුළත් වේ.
 (ඈ) ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව ලබාගත් බැංකු තෙල් වෙළෙඳ ණය සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ ණය ඇතුළත් කොට ඇත.
 (ඉ) 2009 වසරේ සිට එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 200 ක විනිමය හුවමාරු ගිවිසුම් වල වටිනාකම ඇතුළත් වේ.
 (ඊ) අක්වෙරළ බැංකු ඒකක සහ වාණිජ බැංකුවල විදේශ වගකීම් ඇතුළත් වේ.
 (උ) රාජ්‍ය සංස්ථා සහ පෞද්ගලික අංශය මගින් ගත් ණය ඇතුළුව දිගු කාලීන ණය
 (ඌ) දත්ත ජනලේඛන සහ සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගණනය කරන ලද ද.දේ.නි. මත පදනම් වේ.
 මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ලෙස ක්‍රමිකව අඩු විය. 2010 වසරේ සහ 2009 වසරේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් අනුපාතය ඉහළයෑම සඳහා එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 25 ක් සහ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 225 ක් ලෙස පිළිවෙලින් වූ සාමූහික ණය පියවීම් සහ 2004 සුනාම් විපතීන් පසුව 2005 දී ශ්‍රී ලංකාවට

පිරිනැමූ ණය ගෙවීම් ප්‍රමාද කිරීමේ සහනයෙන් පසු සම්පූර්ණ ණය ප්‍රමාණය පියවීම ප්‍රධානම හේතුව විය. මේ අතර, 2011 වසරේ දී භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළයෑම ද විදේශීය ණය සේවාකරණ අනුපාතය පහත වැටීමට හේතු විය.

5.12 සංඛ්‍යා සටහන

විදේශීය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

ශීර්ෂය	එ.ජ.ඩොලර් මිලියන					රුපියල් මිලියන				
	2007	2008	2009	2010 (අ)	2011 (ආ)	2007	2008	2009	2010 (අ)	2011 (ආ)
1. ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	1,232	1,525	1,702	1,761	1,717	136,521	165,511	195,727	199,144	189,732
1.1 ණය ආපසු ගෙවීම්	791	1,075	1,346	1,142	1,008	87,731	116,702	154,713	129,100	111,392
(i) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට	5	77	95	46	11	789	8,582	10,941	5,238	1,238
(ii) අනෙකුත්	786	998	1,251	1,095	996	86,942	108,120	143,772	123,862	110,154
1.2 පොලී ගෙවීම්	441	450	357	619	709	48,790	48,809	41,014	70,043	78,340
(i) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලට	14	11	6	7	9	1,509	1,173	644	803	1,081
(ii) අනෙකුත්	427	440	351	612	700	47,281	47,636	40,370	69,240	77,259
2. වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ අපනයන ඉපයුම්	9,415	10,115	8,977	11,100	13,643	1,041,932	1,095,679	1,031,289	1,254,021	1,508,565
3. වෙළෙඳ භාණ්ඩ හා සේවා අපනයන ඉපයුම්, ආදායම් හා පෞද්ගලික සංක්‍රාම	12,365	13,001	12,423	15,539	19,254	1,368,959	1,408,637	1,427,658	1,755,695	2,128,776
4. ණය සේවා අනුපාතිකය (අ)										
4.1 2 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
(i) සමස්ත අනුපාතිකය	13.1	15.1	19.0	15.9	12.6	13.1	15.1	19.0	15.9	12.6
(ii) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	12.9	14.2	17.8	15.4	12.4	12.9	14.2	17.9	15.4	12.4
4.2 3 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්										
(i) සමස්ත අනුපාතිකය	10.0	11.7	13.7	11.3	8.9	10.0	11.7	13.7	11.3	8.9
(ii) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ ගනුදෙනු හැර	9.8	11.1	12.9	11.0	8.8	9.8	11.1	12.9	11.0	8.8
5. රජයේ ණය සේවා ගෙවීම්										
5.1 රජයේ ණය සේවා ගෙවීම් (අ)	813	1,066	1,166	922	1,152	89,924	115,508	134,019	104,240	127,365
5.2 1 හි ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්	66.0	69.9	68.5	52.4	67.1	65.9	69.8	68.5	52.3	67.1

(අ) සංශෝධිත

(ආ) තාවකාලික

(ඇ) වසර තුළ විනිමය අනුපාතිකයෙහි සිදු වූ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් රුපියල් වටිනාකම හා එ.ජ.ඩොලර් වටිනාකම අනුව වෙන් වෙන් වශයෙන් ගත් කළ ණය සේවා අනුපාතිකයන් වෙනස් වේ.

(ඈ) ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙහි ගනුදෙනු හැර

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

5.7 විනිමය අනුපාතික ක්‍රම සහ විනිමය අනුපාතිකයෙහි වෙනස්වීම්

2011 වසරේ දී විදේශ විනිමය ප්‍රතිපත්තිය දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙහි ජීවිතය අඩු කිරීම තුළින් විනිමය අනුපාතිකයේ අහිතකර උච්ඡාවචනයන් වළක්වා ගැනීම කෙරෙහි යොමු විය. විදේශ සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ, සංචාරක ලැබීම් සහ ප්‍රාග්ධන හා මූල්‍ය ගිණුම වෙත සැලකිය යුතු පරිදි විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් ලැබීම හේතුවෙන්, 2011 වසරේ පළමු භාගයේ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල සියයට 1.23 කින් අතිප්‍රමාණය වූ අතර, 2011 වසරේ තෙවන කාර්තුවේ දී සියයට 0.54 කින් අවප්‍රමාණය වීම සඳහා ආනයන වියදම සීඝ්‍රයෙන් ඉහළයෑම මූලික කරගත් විදේශ විනිමය සඳහා වූ අධික ඉල්ලුම හේතු විය. මේ අතර, අපනයන තරඟකාරිත්වය ශක්තිමත් කිරීම සහ ආනයන වියදම්හි ඉහළ යෑම අඩුකිරීමේ අරමුණ ඇතිව සිදු කළ රාජ්‍ය අයවැය යෝජනා අනුව 2011 වසරේ නොවැම්බර් මාසයේ දී රුපියල තවදුරටත් සියයට 3 කින් අවප්‍රමාණය කරන ලදී. ඒ අනුව, 2011

වසර අවසානයේ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල 113.90 ක් දක්වා සියයට 2.59 කින් අවප්‍රමාණය විය. මේ අතර, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව රුපියල 113.06 ක් වූ වාර්ෂික සාමාන්‍ය විනිමය අනුපාතිකය 2011 වසරේ දී රුපියල් 110.57 ක් විය.

අනෙකුත් විදේශ ව්‍යවහාර මුදල්වල හැසිරීම නිරූපණය කරමින්, 2011 වසර තුළ දී රුපියල අනෙකුත් ප්‍රධාන විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව මිශ්‍ර හැසිරීම් රටාවක් පෙන්වූම කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා රුපියල ඉන්දියානු රුපියලට එරෙහිව සැලකිය යුතු ලෙස (සියයට 15.01 කින්) අතිප්‍රමාණය වූ අතර, යුරෝ කලාපයේ ආර්ථික කටයුතු මන්දගාමී වීමත් සමඟ යුරෝවලට එරෙහිව මධ්‍යස්ථ ලෙස (සියයට 0.09 කින්) අතිප්‍රමාණය විය. මේ අතර, රුපියල, ස්ටර්ලින් පවුමට (සියයට 2.30 කින්) සහ ජපන් යෙන්වලට (සියයට 7.21 කින්) එරෙහිව අවප්‍රමාණය විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළ එ.ජ.ඩොලරයට එරෙහිව ප්‍රධාන මුදල් වර්ගයන් එනම්, යුරෝ, යෙන්, සහ ස්ටර්ලින් පවුමේ හැසිරීම් රටාවන් පිළිබිඹු කරමින්, 2011 වසර

තුළ දී රුපියල වි.ගැ.හි. ඒකකයට එරෙහිව සියයට 2.31 කින් අවප්‍රමාණය විය.

මේ අතර, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2012 පෙබරවාරි මස 9 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි විනිමය අනුපාතිකය නම්‍යශීලී වීමට ඉඩ හරිමින් දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට මැදිහත් වීම සීමා කරන ලදී. ඒ අනුව, ධනිජ තෙල් ආනයන බිල්පත්වල සැලකිය යුතු කොටසක් පියවීමට පමණක් වෙළෙඳපොළට විදේශ විනිමය සැපයීම සීමා කරනු ඇත. තවද, බැංකුවල දෙවන ස්ථර ප්‍රාග්ධනය නිකුත් කිරීම (Tier-2 capital) තුළින් ලැබෙන විදේශ මුදල්, කොටස් සහ බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළට ලැබෙන විදේශ මුදල් ඇතුළු විවිධ මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලැබෙන මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් තුළින් ඇතිවන අතිරික්ත විදේශ විනිමය මගින් රුපියල විශාල වශයෙන් අතිප්‍රමාණය වීම වැළැක්වීම අරමුණු කරගනිමින් විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කිරීම සඳහා වෙළෙඳපොළට මැදිහත්වීම් සිදු කරනු ලැබේ. මෙම ප්‍රතිපත්තියෙහි අරමුණ වනු ලබන්නේ අපනයන ධෛර්යමත් කරන අතරතුර ආනයන අධෛර්යමත් කිරීම තුළින් වෙළෙඳ හිඟය අඩු කිරීම මෙන්ම ජංගම ගිණුමේ හිඟය අඩු කිරීම වේ.

නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය

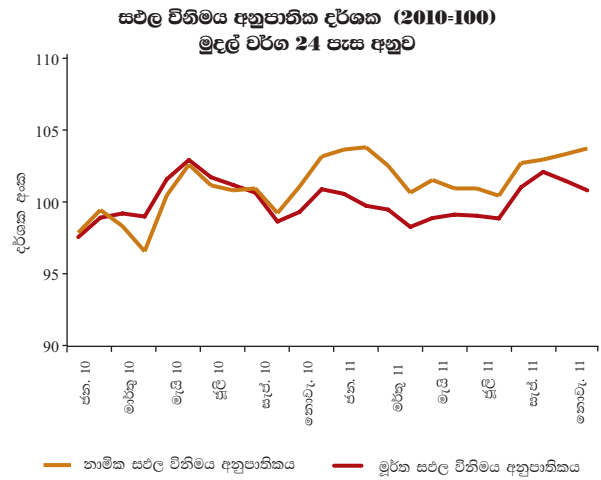
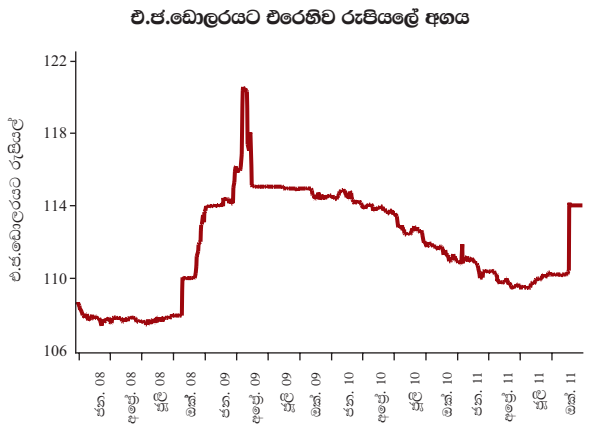
2010 වසරේ දක්නට ලැබුණු නාමික සහ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකයන්හි ප්‍රවණතාවය අනුව යමින් 2011 වසර තුළදී ද එම අනුපාතික අතිප්‍රමාණය විය. මුදල් පැසෙහි අඩංගු ඉන්දියානු රුපියල හා යුරෝ යන මුදල් වර්ගවලට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා රුපියල නාමික වශයෙන් අතිප්‍රමාණය වීම පෙන්නුම් කරමින්, එ.ජ.ඩොලරය,

ස්ථර්ලින් පවුම, යුරෝ, ජපන් යෙන් සහ ඉන්දියානු රුපියල යන මුදල් වර්ග 5 කින් යුත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය සියයට 1.94 කින් අතිප්‍රමාණය වූ අතර, වෙළෙඳ හවුල්කරුවන්ගේ සහ තරඟකරුවන්ගේ මුදල් වර්ග 24 කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය සියයට 0.93 කින් අතිප්‍රමාණය විය. රුපියලේ ඉහළ නාමික අතිප්‍රමාණය සහ අනෙකුත් වෙළෙඳ හවුල්කාර හා තරඟකාරී රටවලට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ධමනය වැඩිවීම හේතුවෙන් මුදල් වර්ග 5 කින් සහ 24 කින් සැදුම්ලත් පැස මත පදනම් වූ මූර්ත සඵල විනිමය අනුපාතිකය 2011 වසරේ දී පිළිවෙලින් සියයට 2.65 කින් සහ සියයට 1.14 කින් අතිප්‍රමාණය විය.

දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වර්ධනයන්

ගෝලීය ආර්ථික පරිසරයේ සිදු වූ මන්දගාමීත්වය හමුවේ වුවද, 2011 වසරේ දී ද දේශීය අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ කටයුතු වර්ධනය විය. විදේශ වෙළෙඳාම වර්ධනය වීම, සේවා නියුක්තිකයින්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළයෑම, ගෙවුම් තුලනයේ සේවා සහ මූල්‍ය ගිණුම් වෙත වූ ලැබීම් සහ සාපේක්ෂ වශයෙන් ස්ථාවරව පැවති විනිමය අනුපාතිකය හේතුවෙන් එතැන් වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු ප්‍රමාණය 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 10,787 ක් (සමස්ත වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනුවලින් සියයට 66 ක්) දක්වා වර්ධනය වූ අතර, එය 2010 වසරේදී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7,416 ක් විය. එතැන් වෙළෙඳපොළෙහි පැවති ප්‍රවණතාවය අනුව යමින් 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,649 ක් ලෙස වාර්තා වූ ඉදිරි විනිමය වෙළෙඳපොළ ගනුදෙනු එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,655 ක් දක්වා වර්ධනය විය.

5.13 රූප සටහන විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ වෙනස්වීම්

5.13 සංඛ්‍යා සටහන

විනිමය අනුපාතික වෙනස්වීම්

මුදල් වර්ගය	විදේශ ව්‍යවහාර මුදල් ඒකකයකට රුපියල් අගය						පෙර වර්ෂයට වඩා ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම් (අ)			
	වර්ෂය අග අනුපාතිකය			වාර්ෂික සාමාන්‍යය අනුපාතිකය			වර්ෂය අග		වාර්ෂික සාමාන්‍යය	
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2010	2011	2010	2011
යුරෝ	163.72	147.56	147.42	160.21	150.10	153.86	10.95	0.09	6.73	-2.45
ඉන්දියානු රුපියල්	2.46	2.48	2.15	2.39	2.49	2.39	-0.73	15.01	-3.91	4.27
ජපන් යෙන්	1.24	1.36	1.47	1.23	1.29	1.39	-8.80	-7.21	-4.54	-7.06
බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්	181.75	171.41	175.45	179.87	174.81	177.23	6.03	-2.30	2.90	-1.37
එක්සත් ජනපද ඩොලර්	114.38	110.95	113.90	114.94	113.06	110.57	3.09	-2.59	1.66	2.26
විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්	178.67	170.84	174.87	177.22	172.50	174.54	4.58	-2.31	2.73	-1.17

සඵල විනිමය අනුපාතික දර්ශක (අ) (අ) (2010=100)	වර්ෂය අග දර්ශකය			වාර්ෂික සාමාන්‍යය දර්ශකය			පෙර වර්ෂයට වඩා ප්‍රතිශතක වෙනස්වීම්			
							වර්ෂය අග දර්ශකය		වාර්ෂික සාමාන්‍යය දර්ශකය	
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2010	2011	2010	2011
නා.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව	98.12	100.49	101.43	99.85	100.00	99.83	2.42	0.93	0.15	-0.17
මු.ස.වි.අ.-මුදල් වර්ග 24 පැස අනුව (අ)	97.48	102.73	103.90	97.65	100.00	102.07	5.38	1.14	2.40	2.07

- (අ) වෙනස්වීම් ගණන් බලා ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකා රුපියලට අදාළ විදේශීය ව්‍යවහාර මුදල් වටිනාකම පදනම් කර ගෙනය. සෘණ ලකුණින් ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය අඩු වීම පෙන්නුම් කරයි. මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
- (ආ) නාමික සඵල විනිමය අනුපාතිකය (නා.ස.වි.අ.) යනු වෙළෙඳ හවුල්කරුවන් සහ තරගකාරී රටවල් 24ක නාමික විනිමය අනුපාතිකයන්ගේ බර කැබු සාමාන්‍යයයි. බර ප්‍රමාණය, මුදල් පැසට ඇතුළත් එක් එක් රට සමග සිදු කරන වෙළෙඳාමෙහි වැදගත්කම මත පදනම් වේ. මූලික සඵල විනිමය අනුපාතිකය (මු.ස.වි.අ.) ගණනය කරනුයේ පැසට ඇතුළත් මුදල් වර්ග අයත් රටවල උද්ධමන වෙනස නා.ස.වි.අ.ට ගැලපීම මගිනි. සෘණ ලකුණින් අගය අඩු වීම පෙන්නුම් කරයි.
- (ඇ) විනිමය අනුපාතික, දර්ශකයන් අනුව අර්ථ දක්වා ඇති අතර, ඒ අනුව අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල්වලට සාපේක්ෂව රුපියලෙහි අගය වැඩිවීම හෝ අඩුවීම සඵල විනිමය අනුපාතිකයන්හි අගය ඉහළ යාම හෝ පහළ යාම මගින් සෘජුවම පිළිබිඹු කෙරෙයි.
- (ඈ) මු.ස.වි.අ. කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකය පදනම් කර ගෙන ගණනය කර ඇත.

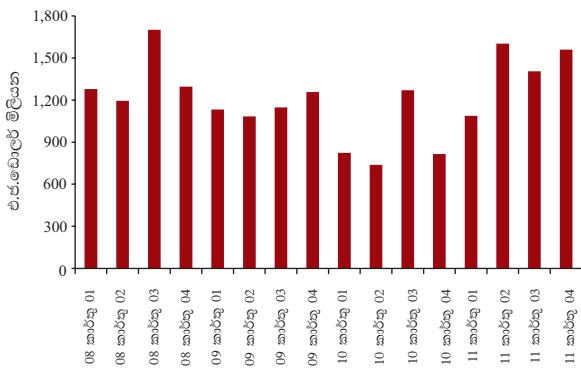
සීඝ්‍ර ආනයන වර්ධනයත් සමඟ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වෙත ඇති වූ පීඩනය හේතුවෙන් 2011 වසරේ අග භාගයේ දී ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු සඳහා පැවති ඉල්ලුම ද ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, 2010 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 11,064 ක්ව පැවති සමස්ත අන්තර් බැංකු විදේශ විනිමය ගනුදෙනු ප්‍රමාණය, 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 16,442 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස

වර්ධනය විය. අන්තර් භාණ්ඩ සහ ආයෝජන භාණ්ඩ ආනයන වර්ධනය වීමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පුළුල් වූ වෙළෙඳ හිඟය හේතුවෙන් ගෙන විදේශ විනිමය සඳහා ඇතිවූ අඛණ්ඩ ඉල්ලුම හමුවේ වසරේ අගභාගයේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළ වෙත විදේශ විනිමය සැපයීමට සිදු විය. ඒ අනුව, 2011 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 343 ක් අවශෝෂණය කිරීම සහ එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 3,183 ක් වෙළෙඳපොළට සැපයීම සිදුකරන ලද අතර, එමගින් වසරේ ශුද්ධ විදේශ විනිමය සැපයීම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,840 ක් ලෙස වාර්තා විය.

වසරේ සැලකිය යුතු කාලයක් තුළ, මාස එක, මාස තුන සහ මාස හය යනාදී කාල පරාසයන් සඳහා වන ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු අධි මිල, පොලී අනුපාතික අන්තරයට වඩා තරමක පහළ මට්ටමක පැවතුණි. කෙටිකාලීනව, අනාගතයේදී දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළට අඛණ්ඩව මුදල් ප්‍රවාහ ලැබේය යන වෙළෙඳපොළ අපේක්ෂාවන් මෙමගින් පිළිබිඹු වේ. වසර තුළ දී දේශීය වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකයන්ට සාපේක්ෂව පහළ මට්ටමක පැවති

5.14 රූප සටහන

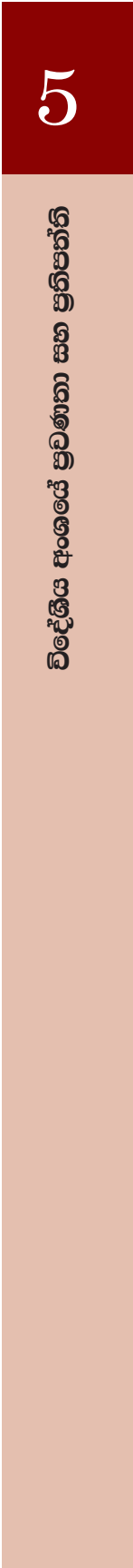
කාර්තුමය අන්තර් බැංකු ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු පරිමාවන්

ජාත්‍යන්තර පදනම් පොලී අනුපාතික නිසා ඉහළ ගිය පොලී අනුපාතික අන්තරය සහ වසර තුළ පැවති ස්ථායී විදේශ විනිමය අනුපාතිකය හේතුවෙන් දේශීය භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර වෙළෙඳපොළවලට විදේශීය ආයෝජන ආකර්ෂණය විය. කෙසේ වුවද, එක් මාසයක් සඳහා වූ ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු අධි මිල, 2011 වසරේ අවසන් මාස කිහිපය තුළ පොලී අනුපාතික අන්තරයට වඩා ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් වෙළෙඳපොළ ප්‍රවණතාවය විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණයක් වීම දක්වා වෙනස් විය. මේ අතර, වාණිජ බැංකුවල නොපියවූ ශුද්ධ වගකීම්වල සෘණ අගය වසර අග වන විට ක්‍රමයෙන් පහළ යෑමක් පෙන්නුම් කළ අතර, එමගින් කෙටිකාලීනව විදේශ

විනිමය අනුපාතිකය අවප්‍රමාණය වීමේ වෙළෙඳපොළ අපේක්ෂාවන් විදහා දක්වයි.

විදේශ විනිමය අනුපාතිකයේ අධික උච්ඡාවචනයන් සහ දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළේ සමපේක්ෂණ වර්ෂාව අවම කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් 2012 මාර්තු මස දී ඉදිරි විනිමය ගනුදෙනු සහ වාණිජ බැංකුවල නොපියවූ ශුද්ධ වගකීම් ප්‍රමාණයන්ට අදාළව ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, විදේශ විනිමය ගනුදෙනු මත ඇතිකර ගන්නා විදේශ විනිමය ඉදිරි ගිවිසුම් දින 90 ක උපරිමයකට සීමා කිරීමට වාණිජ බැංකු යොමු කරන ලද අතර, වාණිජ බැංකුවල නොපියවූ ශුද්ධ වගකීම් ප්‍රමාණය මත පවතින සීමාවන් සංශෝධනය කරන ලදී.

5

විදේශීය අංශයේ ප්‍රවණතා සහ ප්‍රතිපත්ති

